

คู่มือการดำเนินงาน

กองทุน
โสมิ
ของแผ่นดิน

ทุนตั้งต้นแห่งความดี

โดย

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ร่วมกับ กอ.รমন. และ สำนักงาน ป.ป.ส.

พระราชดำริส สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
ทรงมีต่อนายกรัฐมนตรี และพสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า (เฉพาะเรื่องยาเสพติด)
เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาศิตตาลัย สวนจิตรดา
วันพฤหัสบดีที่ 11 สิงหาคม 2554 เวลา 17.00 น.

เรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ข้าพเจ้าอยากขอความร่วมมืออย่างจริงจังจากรัฐบาลและคนไทยทั้งชาติ นั่นคือ การแก้ปัญหา ยาเสพติด ที่บ่อนทำลายสังคมไทยมาหลายสิบปี และนับวันแต่จะรุนแรงขึ้น สมัยก่อนชาวไทยถูกเขาเคยปลุกผีจน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงอุทิศทรัพย์แห่งหนึ่งตั้งโครงการหลวงขึ้นมาแก้ไ้ชวนชาวไทยถูกเขาให้หันมาปลูกพืชเมืองหนาวแทนจนขณะนี้พวกเขาเลิกปลุกผีไปแล้ว พืชเมืองหนาวทำรายได้ดีกว่ามาก ข้าพเจ้าก็คิดว่าเขาจะเบาใจเรื่องยาเสพติดไปได้ ที่ไหนได้ กลับมีผู้ใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านของยาเสพติด และยังมีผู้ลักลอบผลิตอีกด้วย โดยเฉพาะชนิดที่แพร่ได้เร็วยิ่งกว่าเชื้อโรค คือ ยาบ้า เพราะสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้าหาได้ง่าย ผลก็คือ คนไทยตกเป็นทาสยาบ้าแล้วล้าน ๆ คน ทุกคนมีสุขภาพทรุดโทรมทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญาเสื่อมถอยยาบ้าและยาเสพติดทั้งหลายกำลังทำลายสังคมไทยอย่างน่ากลัวข้าพเจ้าไม่สบายใจเลย ที่มีข่าวว่า ยาบ้ามีขายทุกตรอกซอกซอย แม้กระทั่งในโรงเรียน หรือในวัด ผู้ผลิตยาเสพติด และผู้ขายกำลังทำตัวเป็นชาตกร ข่าลูกหลานไทยอย่างเยือกเย็น น่าเป็นห่วงเหลือเกิน

เมื่อ พ.ศ. 2546 ข้าพเจ้าได้เคยมอบเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหา ยาเสพติด ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้นำเงินนี้ไปสมทบกับงบประมาณของสำนักงานจัดตั้งเป็นกองทุนต่อต้านยาเสพติดขึ้น โดยขอใช้ชื่อว่า “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” มอบให้หมู่บ้านที่เข้าร่วมการแก้ปัญหา ยาเสพติดในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 672 หมู่บ้าน จากนั้นรัฐบาลที่แล้ว รัฐบาลของคุณอภิสิทธิ์ ได้นำไปขยายผลจัดตั้งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินขึ้นทั่วประเทศ เวลานี้หมู่บ้านเปล่า ๆ เข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 12,189 หมู่บ้าน และรัฐบาลนายกช อภิสิทธิ์ ได้จัดงานหาเงินสมทบทุนโครงการนี้ ได้เป็นเงินประมาณ 300 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ ข้าพเจ้าได้มอบเงินดังกล่าว แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดสำหรับนำไปดำเนินการโครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่า รัฐบาลต่อไปจะสานต่อโครงการนี้ อนึ่ง ถ้าสังคมไทยปล่อยให้รัฐบาลทำงานฝ่ายเดียว คงไม่สำเร็จ คนไทยทุกคนต้องผนึกกำลังมาช่วยกัน โดยเริ่มจากคนในครอบครัวก่อนต่อจากนั้นคือ คนในสังคมทั้งหมดต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้แก่กันและกันควรต่อต้านและประณามผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติด รวมทั้งแจ้งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ทำไมปล่อยให้ลูกหลานติดยา โดยไม่พาไปรักษา ท่านต้องใช้เวลา และกำลังใจในการฟื้นฟูลูกหลานที่ติดยา เพื่อให้เขากลับคืนมาเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคม และเป็นกำลังของครอบครัวต่อไป

คำนำ

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ต่อปวงชนชาวไทยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงห่วงใยต่อปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดในสังคมไทยที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้นำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืนจึงเป็นจุดกำเนิดของโครงการ “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานป.ป.ส.) จึงได้นำพระราชทรัพย์ดังกล่าวสมทบกับงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. จัดตั้งเป็น “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” เพื่อมอบเงินกองทุนให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเงินประเดิมเริ่มต้นกองทุนละ 8,000 บาท โดยมีพิธีพระราชทานเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินครั้งแรกในปี พ.ศ. 2547 และมีการดำเนินงานต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 กรมการพัฒนาชุมชนได้รับความไว้วางใจจากกระทรวงมหาดไทย และสำนักงาน ป.ป.ส. ให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน จึงได้จัดทำคู่มือการดำเนินงาน “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับ และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเป็นการสนองพระราชปณิธานการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายใต้พระบารมีของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อไป

กรมการพัฒนาชุมชน
2 ธันวาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
ทำความเข้าใจ : “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”	1
ความเป็นมา	1
ปรัชญาแนวคิดกองทุนแม่ของแผ่นดิน	2
วิสัยทัศน์การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน	3
วัตถุประสงค์ของกองทุน	3
ลักษณะที่แตกต่างจากกองทุนอื่น ๆ	3
การสร้างความเข้าใจต่อคุณค่าของกองทุนแม่ของแผ่นดิน	4
ความเชื่อมโยงระหว่างกองทุนแม่ของแผ่นดินกับกรมการพัฒนาชุมชน	4
กรอบการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน	4
กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน	4
ขั้นตอนการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน	5
กลไกการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน	5
บริบทการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน	6
แนวคิดความร่วมมือระหว่างภาคประชาชนกับราชการ	6
กติกาการขับเคลื่อนหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน	8
10 ขั้นตอนกองทุนแม่ของแผ่นดิน	9
ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจโครงการทุกครัวเรือน	9
ขั้นที่ 2 การจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน	11
ขั้นที่ 3 รับสมัครครัวเรือนสมาชิกเข้าร่วมโครงการ	13
ขั้นที่ 4 จัดตั้งกฎชุมชนเข้มแข็ง	15
ขั้นที่ 5 ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด	16
ขั้นที่ 6 จัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด	16
ขั้นที่ 7 ประชาคมคิดแยกด้วยสันติวิธี	18
ขั้นที่ 8 การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันของสมาชิก	19
ขั้นที่ 9 รับรองครัวเรือนปลอดภัย	21
ขั้นที่ 10 รักษาสถานะของชุมชนเข้มแข็ง	23
การใช้จ่ายเงิน และการสมทบทุน กองทุนแม่ของแผ่นดิน	24
พิธีแห่ฉัตรเงินขวัญถุงพระราชทาน/แลกเงินขวัญถุง	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ระดับหมู่บ้าน)	26
การส่งเสริมการจัดตั้งต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน	30
ตัวชี้วัดหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน	31
การดำเนินการเมื่อหมู่บ้านได้รับคัดเลือกให้รับพระราชทานเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน	34
การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน	36
ตัวชี้วัดความสำเร็จการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน	41
ผลการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินของกรมการพัฒนาชุมชน (เดือนธันวาคม 2554 ถึงปัจจุบัน)	43
ภาคผนวก	45
แบบฟอร์มที่ 1 ใบสมัครโครงการชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัยยาเสพติด “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”	46
แบบฟอร์มที่ 2 ใบสมัครเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัย ยาเสพติด “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”	47
แบบฟอร์มที่ 3 ใบสมัครครัวเรือนเข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัย ยาเสพติดกองทุนแม่ของแผ่นดิน	48
แบบฟอร์มที่ 4 ทะเบียนคุมความรับผิดชอบคณะกรรมการชุมชนเข้มแข็งป้องกัน ภัยยาเสพติด “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”	49
แบบฟอร์มที่ 5 บัญชีรายชื่อครัวเรือนสมาชิกชุมชนเข้มแข็ง “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”	50
แบบฟอร์มที่ 6 ใบรับรองครัวเรือนปลอดภัย	51
แบบฟอร์มที่ 7 กำหนดการพิธีมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด	52
แบบฟอร์มที่ 8 ตัวอย่างคำกล่าวรายงานของประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน	53
แบบฟอร์มที่ 9 ตัวอย่างคำกล่าวเปิดของประธานในพิธีมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือน ปลอดภัยจากยาเสพติด	55
แบบฟอร์มที่ 10 แบบตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน	56
แบบฟอร์มที่ 11 ขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน	64
แบบฟอร์มที่ 12 แบบประเมินคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน	67
แบบฟอร์มที่ 13 ขั้นตอนการนำเข้าข้อมูลในเว็บไซต์กองทุนแม่ของแผ่นดิน	72
แบบฟอร์มที่ 14 (ตัวอย่าง) ระเบียบคณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน จังหวัด..... ว่าด้วย เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน จังหวัด..... พ.ศ.	80

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 1 ภูหลัก	84
ภาพที่ 2 ภูรอง	85
ภาพที่ 3 แบบการคิดแยกโดยสันตวิธี และบัญชีรายละเอียดการประชาคมคิดแยก ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	86
ภาพที่ 4 แบบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด	87
ภาพที่ 5 การจัดทบทวนหน่วยเชิงรุกสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด	88
ภาพที่ 6 บอร์ดการบันทึกข้อมูลการรักษาสถานะชุมชนเข้มแข็งแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	89
ภาพที่ 7 กิจกรรม 10 ขั้นตอนกองทุนแม่ของแผ่นดิน	90
เพลง กองทุนแม่ของแผ่นดิน	99
เพลง กองทุนแม่ของแผ่นดิน (ร่างสี่ภาค)	100

ทำความรู้จัก : “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”

ตามที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้มีกระแสพระราชดำริสวโอกาสที่คณะบุคคลได้เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2544 ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดาพระราชวังดุสิต นั้น พระองค์ได้แสดงความกังวลพระราชหฤทัยเป็นอย่างมากต่อปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด และได้ทรงพระราชทานแนวทางการให้ภาคประชาชนได้ร่วมมือกันช่วยเหลือรัฐบาลในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งแนวทางหนึ่งที่ได้ทรงมีพระราชปราชญ์ถึงก็คือ “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” พระองค์ได้ทรงทบทวนว่าเคยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ตั้งแต่ปี 2546 ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นกองทุนแม่ของแผ่นดินตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ทรงมีความมุ่งหวังว่ากองทุนแม่ของแผ่นดินจะสามารถช่วยเหลือการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยได้อย่างมาก

เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นไปตามพระราชประสงค์สามารถตอบโจทย์การแก้ไขปัญหายาเสพติดของหมู่บ้าน/ชุมชนได้โดยตรงกรมการพัฒนาชุมชนจึงได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินขึ้นเพื่อให้ผู้นำกองทุนแม่ของแผ่นดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ดำเนินงานได้เองให้เป็นแนวทางเดียวกันโดยให้มีการรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเป็นรูปธรรมทั้งหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีผลการดำเนินงานในระดับศูนย์เรียนรู้กองทุนดีหรือกองทุนของหมู่บ้าน/ชุมชนที่อยู่ในระดับทั่วไปเพื่อร่วมกันสนองพระราชปณิธานการแก้ไขปัญหายาเสพติดภายใต้พระบารมีของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อไป

ความเป็นมา

เมื่อปีพุทธศักราช 2546 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้เสด็จแปรพระราชฐานไปเยี่ยมพสกนิกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพระองค์ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรของหมู่บ้านที่เคยมีปัญหายาเสพติดและสามารถไขปัญหาได้ด้วยพลังของประชาชนที่อ.วังสามหมอ จ.อุดรธานี ตามกระบวนการชุมชนเข้มแข็งด้วยการใช้แนวทางสันติวิธีให้ผู้คนค้าเคยเสพในระดับหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้ที่เป็ “ภาวะ” ให้กลับมาเป็น “พลัง” ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับหมู่บ้านของตนเองโดยที่ภาครัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนทรงพอพระราชหฤทัยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีนี้อย่างมากโดยในการเสด็จครั้งนั้นพระองค์ได้ประทับแรม ณ พระตำหนักภูพาน ราชนิเวศน์ และในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2546 ได้เสด็จลงเยี่ยมราษฎรที่เป็นมวลชนกลุ่มต่าง ๆ ที่ไปเข้าเฝ้าฯ ณ หอประชุมโครงการชลประทานสกลนคร (ห้วยเดียก) อ.ภูพาน จ.สกลนคร พล.ต.อ.ชิดชัย วรรณสถิตย์ เลขาธิการป.ป.ส. (ในขณะนั้น) จึงได้ขอพระราชทานพระราชวโรกาสนำตัวแทนกลุ่มราษฎรอาสาป้องกันภัยยาเสพติด (รสปส.) เข้าเฝ้าฯ ด้วยมีการแสดงละครหน้าพระที่นั่งเพื่อสื่อให้ทอดพระเนตรถึงการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยพลังของชุมชน และการให้อภัยผู้ค้าผู้เสพระดับหมู่บ้านตามแนวทางสันติแล้วมีการปฏิญาณตนขอเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและขอเป็นกำลังในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาติตลอดไป

ในวันนั้นพระองค์ท่านได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้กับเลขาธิการ ป.ป.ส. จำนวนหนึ่งเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับประชาชนต่อไป

ตั้งแต่ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ผ่านเลขาธิการ ป.ป.ส. เพื่อให้เป็นประโยชน์ของหมู่บ้านและชุมชนต่าง ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องรวมทั้งราษฎรอาสาสมัครทั้งหลายจึงมีความเห็นร่วมกันว่าพระราชทรัพย์ที่ได้รับพระราชทานนั้นถือเป็นมงคลสูงสุดเป็นเสมือนพระราชปณิธานของพระองค์ที่ทรงจะให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชนหากได้นำพระราชทรัพย์พระราชทานนี้ไปไว้ที่หมู่บ้านและชุมชนก็จะเป็นขวัญกำลังใจสูงสุด

ของปวงราษฎรทั้งหลายที่จะดำเนินการให้พระราชปณิธานของพระองค์บรรลุผลซึ่งย่อมหมายถึงความสงบสุขร่มเย็นปราศจากปัญหาเสพติด จึงได้เรียกพระราชทรัพย์พระราชทานนี้ว่า “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” และเรียกชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดินว่า “หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน” โดยมีการพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินครั้งแรก เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2547 ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมสวนเวฬุวัน อ.เมือง จ.ขอนแก่น โดยคุณกระท่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดีได้เสด็จแทนพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงมาเป็นประธานในพิธีพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้กับผู้แทนหมู่บ้าน/ชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นจำนวน 672 หมู่บ้าน/ชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายภารกิจจากกระทรวงมหาดไทยให้รับผิดชอบดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดินเมื่อเดือนธันวาคม 2554 ซึ่งเป็นยุคศาสตร์พระราชทานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงห่วงใยต่อวิกฤตมหันตภัยจากปัญหาเสพติดโดยมีเป้าหมายในการจัดปัญหาเสพติดให้ได้ผลอย่างยั่งยืนด้วยพลังสามัคคีของชาวบ้านให้พึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของทุนทางสังคมที่มีอยู่และต่อยอดไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีเจตนารมณ์สูงสุดเพื่อมุ่งหวังให้เป็นศูนย์รวมของคนในชุมชนในการร่วมกันประกอบกรรมดีเป็นการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงในงานพัฒนาทั้งมวลมุ่งเน้นให้พลกนิกรมีอาชีพสร้างรายได้ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงฟื้นฟูวัฒนธรรมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติโดยการพึ่งพาความเข้มแข็งของตนเองร่วมกันจัดปัญหาเสพติดบนพื้นฐานของการให้อภัยทางสังคมให้ความรู้รักสามัคคี สร้างความสามัคคีของคนในชุมชน ร่วมกันเอาชนะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยแนวทางสันติ การสร้างพลังแห่งความดีงามเหล่านี้ หากปรากฏมากขึ้นจะทำให้สังคมและชุมชนนั้นๆ เป็นสังคมแห่งคุณธรรมอย่างแท้จริง จนกล่าวได้ว่ากองทุนแม่ของแผ่นดิน คือ กองทุนที่รวมจิตใจของผู้คน เพื่อช่วยเหลือผู้คนที่ทุกข์ยาก นับเป็นทุนเริ่มต้นแห่งความดีงาม

ปรัชญาแนวคิดกองทุนแม่ของแผ่นดิน

คำว่า กองทุนแม่ของแผ่นดิน มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เรียกว่า เงินขวัญถุงพระราชทาน เป็นพระราชทรัพย์ที่สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานให้กับหมู่บ้านและชุมชน โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ได้สมทบงบประมาณส่วนหนึ่งนำมาจัดสรรให้กับหมู่บ้านและชุมชนแห่งละ 8,000 บาท เงินจำนวนนเปรียบเสมือนสิ่งที่ระลึกถึงแห่งพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 เป็นเงินพระราชทานอันเป็นสัญลักษณ์แห่งพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น จึงถือเป็นเงินศักดิ์สิทธิ์อันหาที่เสมอเหมือนมิได้ จึงเก็บไว้เป็นเงินขวัญถุงในหมู่บ้าน/ชุมชนโดยไม่มีการใช้จ่าย

ส่วนที่ 2 เรียกว่า ทุนศรัทธา เป็นเงินที่ราษฎรในหมู่บ้านและชุมชนที่ได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดินจะร่วมกันบริจาคอย่างต่อเนื่องและรวบรวมขึ้นด้วยพลังความศรัทธาสมทบเจ้ากองทุนแม่ของแผ่นดินในแต่ละหมู่บ้านเป็นการแสดงออกถึงทุนทางสังคมของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ต้องการไม่ให้เกิดปัญหาเสพติดในหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ 3 เรียกว่า ทุนปัญญา เป็นเงินที่ราษฎรในหมู่บ้านและชุมชนดังกล่าวคิดค้นขึ้นด้วยภูมิปัญญาของตนเองในการระดมทุนเพื่อขยายกองทุนให้กองทุนมีการงอกเงยขึ้นจนสามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้านได้อย่างเพียงพอต่อไป

กองทุนแม่ของแผ่นดินที่เป็นผลจากการระดมทุนจากทุนศรัทธาและทุนปัญญาราษฎรในหมู่บ้านและชุมชน จะนำไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดรวมถึงปัญหาอื่น ๆ จนสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน บนวิถีแห่งความพอเพียงไม่ว่าจะเป็นการสมทบทุนช่วยเหลือการบำบัดรักษาของผู้เสพยาเสพติดการส่งเสริมอาชีพ การสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มเสี่ยยาเสพติดและกิจกรรมเยาวชน การเฝ้าระวังและรักษาพื้นที่ การสนับสนุนทุนการศึกษาของ เยาวชน การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง การช่วยเหลือความเดือดร้อนต่างๆ ในชุมชน รวมถึง การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ของชุมชน ฯลฯ จนแทบจะกล่าวได้ว่า กองทุนแม่ของแผ่นดิน คือ กองทุนที่รวมจิตใจของผู้คน เพื่อช่วยเหลือผู้คนที่ทุกข์ยาก นับเป็นทุนเริ่มต้นแห่งความดีงาม

วิสัยทัศน์การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

“ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลอย่างยั่งยืนด้วยพลังสามัคคีของชาวบ้านให้พึ่งพาตนเอง บนพื้นฐานของทุนทางสังคมที่มีอยู่และต่อยอดไปสู่การแก้ไขปัญหายาที่ยั่งยืนด้วยปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง”

วัตถุประสงค์ของกองทุน

1. เพื่อขยายพลังแห่งความดีของคนในหมู่บ้าน ชุมชน ให้กว้างขวางขึ้น
2. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการในหมู่บ้านชุมชนด้านความคิด ความรู้ การแลกเปลี่ยนการรวมกลุ่มและความตื่นตัว เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหายาของหมู่บ้าน ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหายาเสพติดเพื่อให้หมู่บ้าน ชุมชน ใช้กระบวนการ ดังกล่าวให้บรรลุถึงความเข้มแข็งได้อย่างแท้จริง
3. เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ สนับสนุนให้คนทำดี และเสียสละเพื่อหมู่บ้าน/ชุมชน
4. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง เพื่อการพึ่งพาตนเอง และพึ่งพาซึ่งกันและกัน อย่างยั่งยืน เป็นผลทำให้ปัญหาพื้นฐานของหมู่บ้าน ชุมชน ลดลง
5. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน ชุมชน อย่างยั่งยืนและพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ หมู่บ้าน ชุมชน เพื่อก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนทั้งภายในและระหว่างหมู่บ้าน ชุมชน

ลักษณะที่แตกต่างจากกองทุนอื่น ๆ

- กองทุนแม่ของแผ่นดินมีลักษณะแตกต่างจากกองทุนอื่นๆที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน 4 ประการ ดังนี้
1. เป็นกองทุนที่มีจุดเริ่มต้นจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 จึงเป็น สมีกองทุนพระราชทาน
 2. เป็นกองทุนที่กระจายอยู่ตามหมู่บ้านชุมชนเท่านั้นไม่มีกองทุนรวมในส่วนกลาง
 3. เป็นกองทุนที่มีขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะในการแก้ไขปัญหายาเสพติดรวมถึงปัญหาอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อเป็นกองทุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยไม่มีการให้กู้ยืมและไม่มีดอกเบี้ย
 4. เป็นกองทุนที่คนในหมู่บ้าน ชุมชน ร่วมกันระดมทุนโดยไม่ได้เกิดจาก ภายนอกเพียงช่องทางเดียว ซึ่ง เป็นการทำให้ชุมชนรู้จักพึ่งพาตนเอง เห็นพลังของตนเอง

การสร้างความเข้าใจต่อคุณค่าของกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นการแสดงออกถึงพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงที่พระราชทานเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดสมรรถที่พสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่าจะน้อมรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมและถือปฏิบัติอย่างจริงจังสำหรับหมู่บ้านชุมชนที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดินในครั้งนี้ถือเป็นเกียรติสูงสุดจึงสมควรสร้างกระบวนการให้คนทั้งหมู่บ้าน ชุมชน เกิดจิตสำนึกร่วมกันสนองพระราชปณิธานซึ่งจะนำไปสู่การเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับพื้นที่อื่นต่อไปดังนั้นการจัดกิจกรรมต่างๆที่คิดสรรขึ้นเพื่อรองรับกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัด และหมู่บ้าน ชุมชน จึงถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

ความเชื่อมโยงระหว่างกองทุนแม่ของแผ่นดินกับกรมการพัฒนาชุมชน

การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นการขยายพลังแห่งความดีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนเสริมสร้างกระบวนการการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้ร่วมกันภายในหมู่บ้าน/ชุมชนสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงพึ่งพาตนเองทั้งนี้เพื่อร่วมกันแก้ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างยั่งยืนและพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนทั้งภายในและระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยจึงมอบหมายภารกิจให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรอบการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดกรอบการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ดังนี้

1. สร้างกลไกการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ/จังหวัด
 - ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด
 - ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ
 - จัดตั้งเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ/จังหวัดเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และกลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมระดับอำเภอ/จังหวัด
2. สร้างเครื่องมือการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน
 - จัดทำแนวทาง/คู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน
3. สร้างความรู้ความเข้าใจแนวทาง/คู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน
 - ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทาง/คู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินและแนวทางการตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

เป้าหมาย : เพื่อให้กองทุนแม่ของแผ่นดินเข้มแข็งและสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน

กระบวนการ: รมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดกลยุทธ์การสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน

3 กระบวนการ ดังนี้

- 1.เสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินกิจกรรมสำคัญคือตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินพัฒนาโปรแกรมการตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินการจัดทำคู่มือดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินประชุม

เชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ผู้ขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินการจัดการความรู้ “สุดยอดต้นแบบกองทุนแม่ของแผ่นดิน (Best Practice)” และสนับสนุนติดตามงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

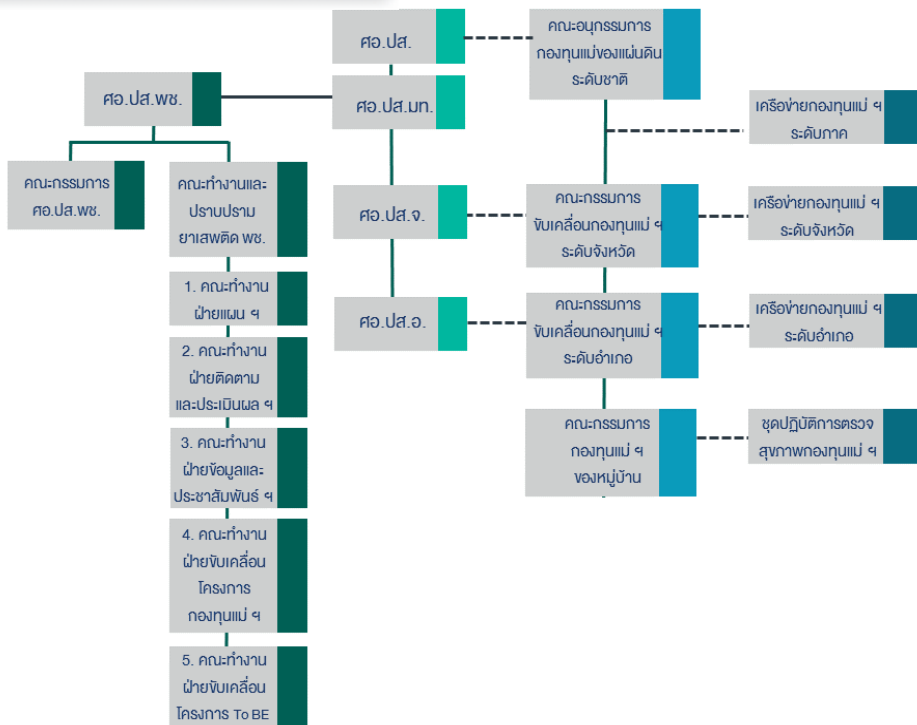
2. พัฒนาหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินกิจกรรมสำคัญคือส่งเสริมการบริหารจัดการกองทุนประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน สนับสนุนกิจกรรมต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินและเตรียมความพร้อมหมู่บ้านที่จะได้รับเงินขวัญถุงพระราชทาน

3. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน กิจกรรมสำคัญ คือ ประเมินผลการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินและรายงาน/สรุปผลการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ขั้นตอนการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กลไกการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ให้มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินในแต่ละระดับโดยอาจมีองค์ประกอบ ดังนี้

- คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน, กิ่งกั้นจังหวัด, เกษตรจังหวัด, สาธารณสุขจังหวัด, ผอ.กศน., ผู้แทนเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน หรือ องค์กรภาคประชาชน 3 - 5 คน ตามเหมาะสม, หัวหน้า คอ.ปส.จ., ผู้แทน ป.ป.ส.ภาค เป็นคณะทำงานพัฒนาการจังหวัดเป็นเลขานุการและหัวหน้ากลุ่มงานที่รับผิดชอบงานยาเสพติดของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่ง

- คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอประกอบด้วย นายอำเภอ เป็นประธาน, กิ่งกั้นอำเภอ, เกษตรอำเภอ, สาธารณสุขอำเภอ, ผอ.กศน., ผู้แทนเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน หรือ องค์กรภาคประชาชน 3 - 5 คน ตามเหมาะสม, ผู้แทน สป.ปส.อ., เป็นคณะทำงานพัฒนาการอำเภอ เป็นเลขานุการ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่รับผิดชอบงานยาเสพติด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยนายอำเภอเป็นผู้ลงนามในคำสั่ง

บริบทการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

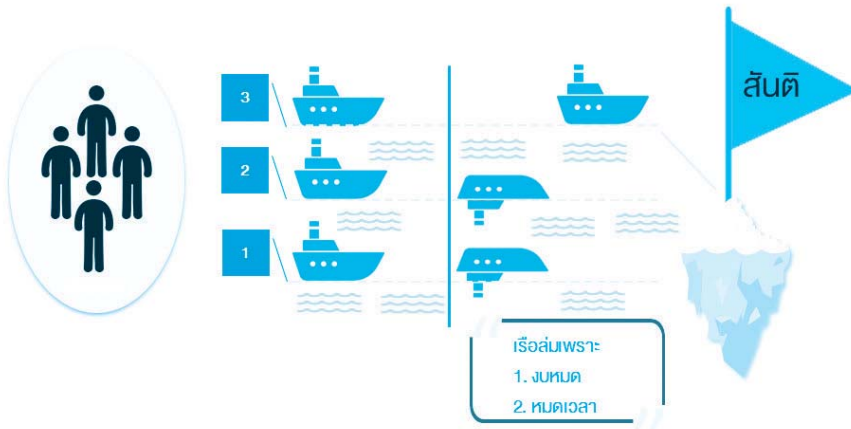
บริบทหรือสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่เอื้อต่อการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้ประสบความสำเร็จคือ เจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชนได้สนับสนุนและส่งเสริมการขับเคลื่อนกิจกรรมแบบบูรณาการร่วมกับคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. การพัฒนาศักยภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน
3. การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน
4. การสร้างวิทยากรชุมชนสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน
5. การสร้างเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ/จังหวัด
6. การส่งเสริมการจัดตั้งต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

แนวคิดความร่วมมือระหว่างภาคประชาชนกับราชการ

มีข้อคิดสำคัญในการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐกับประชาชนว่าในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของรัฐที่ผ่านมาไม่ว่าการแก้ไขปัญหาใด ๆ ก็ตาม โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาด้านสังคม หากให้รัฐดำเนินการแต่เพียงฝ่ายเดียวจะไม่ได้ผลไม่ถึงเป้าหมายที่ต้องการ และหากให้ประชาชนดำเนินการเองทั้งหมดก็ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่สมบูรณ์ได้เช่นกัน ฉะนั้นหากเห็นแล้วว่าทั้ง 2 ภาคส่วนมีเป้าหมายร่วมกันก็ควรให้มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันโดยมีบทบาทที่ชัดเจนของแต่ละภาคส่วนอย่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ยกตัวอย่างเป็นภาพดังนี้

1. ให้นำเสนอเรื่อง เรือ 3 ลำ เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการดังนี้

อธิบาย

เรือลำที่ 1: ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ผ่านมามีลักษณะคล้ายกับการช่วยเหลือประชาชนแบบเรือลำที่ 1 คือเมื่อประชาชนมีความเดือดร้อนในเรื่องใดก็จะมีหน่วยงานหรือคนภายนอกชุมชนมาชวนให้ขึ้นเรือเพื่อนำไปสู่ฝั่งโน้นที่เรียกว่า “สันติสุข” หรือแก้ไขปัญหาได้แต่เรือแล่นไปโดยยังไม่ทันจะถึงฝั่ง หรือยังมองไม่เห็นฝั่งเลย ก็ต้องล่มเสีย อันเป็นสาเหตุมาจาก (1) หมดงบประมาณ หรือ (2) หมดเวลา (เจ้าหน้าที่ขับเคลื่อนโครงการหมดเวลาการปฏิบัติงานเสียก่อน)

เรือลำที่ 2: คล้ายกับเรือลำที่ 1 คือ เมื่อประชาชนเดือดร้อนอีกทางราชการก็ใช้งบประมาณมาอีกก็มาชักชวนประชาชนให้ขึ้นเรือเพื่อนำไปสู่ฝั่ง “สันติสุข” โน้นอีก แต่เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดกรณีเรือลำที่ 1 เป็นเหตุทำให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นในการชักชวนของรัฐว่าจะไปถึงฝั่งได้จริง ทำให้ราชการต้องทำงานทางความคิดเพิ่มขึ้นเช่น ต้องมีค่าตอบแทนเป็นค่าเสียหายให้กับชาวบ้านจำนวนมากพอชาวบ้านจึงจะยอมขึ้นเรือไปด้วยเพื่อให้ราชการสามารถดำเนินโครงการได้แต่แล่นเรือไปได้ไม่นานเรือก็ต้องล่มอีกเช่นเคยด้วยสาเหตุเดียวกัน คือ (1) หมดงบประมาณ (2) หมดเวลา และก็ได้ผลทำนองเดียวกัน คือยังไม่ทันได้เห็นฝั่งโน้นเลยก็ต้องว่ายน้ำกลับฝั่งเดิมอีก

เรือลำที่ 3: เป็นการชี้ให้เห็นว่า หากชาวบ้านเห็นได้ว่าความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเป็นทุกข์ของชาวบ้านเอง หากไม่ร่วมมือในการแก้ไขปัญหาช่วยตัวเองอย่างไม่สิ้นสุด ยกตัวอย่าง เรือลำที่ 1 และ 2 เมื่อชาวบ้านยอมเห็นด้วยและขึ้นเรือมาแล้วแต่ก็ไม่มีส่วนร่วมอะไรเลยต่างก็นั่งทอดกอดเวลาย ๆ ปล่อยให้ทางราชการจับเรือด้วยกำลังงบประมาณของรัฐฝ่ายเดียว หากชาวบ้านยังต้องการแต่ก็จะให้ราชการทำฝ่ายเดียวก็จะได้ผลเท่าที่ผ่านมามาก่อนอย่างแน่นอน ซึ่งยอมเสียเวลาทั้ง 2 ฝ่าย และต่างเห็นแล้วว่าไม่ได้ผล เพราะแล่นไปโดยไม่นานเรือก็จะล่มอีก ฉะนั้นหากว่าชาวบ้านมีความทุกข์จริงเมื่อขึ้นมานบนเรือแล้วต้องสัญญากันว่าจะช่วยกันพายเรือด้วยกำลังของตนที่มีอยู่ แน่แน่นอนว่าเรือลำที่ 3 นี้ เมื่อหมดงบประมาณแล้วเรือลำนี้จะแล่นไปได้ไกลมากกว่าเดิมซึ่งจะทำให้เรามองเห็นฝั่งข้างหน้าซึ่งเหลืออีกไม่ไกลแล้วระยะทางที่เหลือไม่ไกลแล้วนี้ชาวบ้านย่อมจะพากันไปเองได้จนถึงฝั่งข้างหน้าอย่างแน่นอน

2. หลังจากทำใจเรื่องเรือ 3 ลำ แล้วให้ผู้นำกล่าวถึงการแก้ไขปัญหาเสพติดตามโครงการ “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” จะเป็นโครงการที่ช่วยเหลือพี่น้องประชาชนได้จริงแต่ต้องดำเนินการในลักษณะเดียวกับเรือลำที่ 3 คือ

ทุกคนต้องช่วยกันต้องถือว่าปัญหาเสพติดเป็นทุกข์เป็นปัญหาของชุมชนที่รอการแก้ไขมานานเป็นความโชคดีอย่างมากที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และทางราชการมีน้ำใจมาช่วยเหลือด้วยอย่างไม่ทอดทิ้งให้เป็นปัญหาของประชาชนเพียงฝ่ายเดียว

“พลังของประชาชนร่วมกับราชการ ช่วยก่อสร้างบ้านให้งานยั่งยืน”

กตติการการขับเคลื่อนหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1. จะต้องดำเนินการโดยสันติวิธี

โดยใช้หลักชุมชนดูแลชุมชนใช้กฎชุมชนเข้มแข็งใช้มาตรการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนโดยสันติวิธีไม่เกิดความแตกแยกของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน

2. จะต้องดำเนินการโดยการให้อภัยทางสังคม

ชุมชนต้องให้อภัยซึ่งกันและกันนำผู้ที่หลงผิดให้กลับตัวกลับใจมาช่วยกันพัฒนาหมู่บ้าน และชุมชนซึ่งอาจจะใช้วิธีการย้อนถึงอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อให้คนในชุมชนได้การอยู่ร่วมกันในอดีต ซึ่งมีความรักความสามัคคี เป็นสังคมเครือญาติ

3. จะต้องดำเนินการภายใต้บารมี สถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

การแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชนวิธีการที่ดีที่สุดที่จะให้คนในชุมชนสามัคคีกันโดยการอ้างอิงถึงสิ่งที่ประชาชนเคารพนับถือ ซึ่งประเทศไทย ของเรา สิ่งที่ยังถือว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนนั่นก็คือสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพราะฉะนั้นการเปิดประชุมประจำเดือนทุกครั้งต้องน้อมนำสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อให้กตติการสำนึกที่จะร่วมกันสร้างความดี

10 ขั้นตอนกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ในการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินตามแนวทางนี้จะเป็นการดำเนินงานโดยคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นหลัก โดยให้วิทยากรที่จัดตั้งขึ้นโดยทางราชการเป็นผู้สนับสนุน หรือเพียงเป็นผู้คอยให้คำแนะนำเท่านั้น เพื่อมุ่งสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนในระยะยาว ในลักษณะของการให้ชุมชนดูแลชุมชนเองให้มากที่สุด ในส่วนของการแก้ไขผู้เสพที่ใช้หลักการใช้หมู่บ้านเป็นโรงพยาบาล กรรมการเป็นหมอ ใช้ครอบครัวเป็นเตียงผู้ป่วย และให้คนในชุมชนเป็นผู้ช่วยหมอให้การดูแลรักษา ยารักษาคือความรักความเมตตา

การขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดินจะมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ก็ต่อเมื่อภาคประชาชนเป็นผู้ดำเนินงานเองเพื่อให้เกิดความง่ายในการดำเนินงานโดยภาคประชาชนสำนักงานป.ป.ส.จึงได้กำหนดเป็นขั้นตอนในการดำเนินงานไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจโครงการทุกครัวเรือน
- ขั้นที่ 2 จัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- ขั้นที่ 3 รับสมัครครัวเรือนสมาชิกเข้าร่วมโครงการ
- ขั้นที่ 4 จัดตั้งกฎชุมชนเข้มแข็ง
- ขั้นที่ 5 ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด
- ขั้นที่ 6 จัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด
- ขั้นที่ 7 ประชาคมคิดแยกโดยสันติวิธี
- ขั้นที่ 8 ทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน (อย่างต่อเนื่อง)
- ขั้นที่ 9 การรับรองครัวเรือนปลอดภัย
- ขั้นที่ 10 การรักษาสถานะของชุมชนเข้มแข็ง

ทั้งนี้ในแต่ละขั้นตอนนั้นจะมีการดำเนินการซ้ำในทุกรอบ 1 เดือนบางหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหามากอาจให้มีการดำเนินงานซ้ำทุกขั้นตอนในทุกรอบ 1 สัปดาห์ แต่สำหรับการจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องดำเนินการเรื่องคุณครีธาทุกรอบ 7 วัน เพื่อให้เกิดกิจกรรมความเคลื่อนไหวในการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างต่อเนื่องตามปรัชญาแนวคิดกองทุนแม่ของแผ่นดินดังที่ได้กล่าวโดยลำดับต่อไป

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจโครงการทุกครัวเรือน

ในขั้นแรกให้มีการทบทวนความเข้าใจให้กับทุกครัวเรือนในหมู่บ้านที่ได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดินตั้งแต่ปี 2547 ให้ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานใหม่ทั้งหมด และเป็นการทำให้ทุกคนยอมรับว่าหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีกองทุนแม่ของแผ่นดินอาจยังมีกรณีแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่กระตุ้นให้ชุมชนเกิดการตื่นตัวที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยน้อมนำเอากระแสพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และการกำหนดให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติของรัฐบาลมาทำหนดเป็นการกิจของกองทุนแม่ของแผ่นดินว่ากองทุนแม่ของแผ่นดินมีการกิจหลักในการขยายพื้นที่สีม่วงด้วยแนวทางสันติวิธีให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน

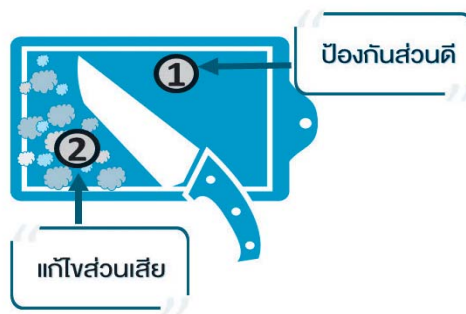
จากภารกิจของกองทุนแม่ของแผ่นดิน ดังกล่าว จึงได้กำหนดให้กองทุนแม่ของแผ่นดินแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน มีบทบาทหลัก 2 ประการ ดังนี้

1. รับรองครัวเรือน – กองทุนแม่ของแผ่นดินจะรับรองครัวเรือนที่ปลอดภัยแล้วโดยการมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยกองทุนแม่ของแผ่นดินให้กับครัวเรือนสมาชิก เพื่อรณรงค์ให้มีครัวเรือนที่ปลอดภัยจากยาเสพติดให้ได้มากที่สุด

2. รับรองบุคคล – กองทุนแม่ของแผ่นดินจะมีบทบาทดูแลผู้ที่เคยหลงผิดไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดในลักษณะของผู้นำหรือเคยเสพที่สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการให้เป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

ทั้งนี้เพื่อให้พลังของภาคประชาชนกองทุนแม่ของแผ่นดินช่วยเหลืองานการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ ซึ่งจะเป็นการแบ่งเบาภาระของภาครัฐได้อย่างมาก เมื่อจัดลำดับความเร่งด่วนแล้วจะสามารถกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของแต่ละกองทุนเพื่อให้เข้าใจง่าย ๆ ได้ 2 เป้าหมาย ดังภาพ

2 เป้าหมายกองทุนแม่

จากภาพ : เมื่อวิเคราะห์สถานการณ์ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนแล้ว จะเห็นว่า มีครัวเรือนที่มีปัญหายาเสพติดส่วนหนึ่ง และครัวเรือนที่ยังไม่มีปัญหายาเสพติดอีกส่วนหนึ่ง การกิจของกองทุนแม่ของแผ่นดิน จึงกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนไว้ 2 เป้าหมาย ได้แก่

เป้าหมายที่ 1 ป้องกันส่วนดี

เป้าหมายที่ 2 แก้ไขส่วนเสีย

ในขั้นแรกให้ทำความเข้าใจให้กับราษฎรทุกครัวเรือนในหมู่บ้านที่ได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดินให้ความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการดำเนินงานของ กองทุนแม่ของแผ่นดิน และเป็นการทำให้ทุกคนยอมรับว่า หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีกองทุนแม่ของแผ่นดิน อาจจะมีภาระของยาเสพติดอยู่ และให้มีระบบการป้องกัน อย่าให้จำนวนผู้ค้า/ผู้เสพเพิ่มขึ้น กระตุ้นให้หมู่บ้าน/ชุมชนเกิดการตื่นตัวที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยน้อมนำกระแสพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงปี สร้างความเข้าใจให้รู้ว่าการสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน จะได้รับประโยชน์ ได้รับการช่วยเหลือ/ดูแลซึ่งกันและกันจากสมาชิก ตามเงื่อนไขของกฎ/ระเบียบของ การใช้จ่ายเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่สมาชิกร่วมกันจัดทำขึ้น สุดท้ายจะเกิดประโยชน์ต่อภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน

ให้ทำความเข้าใจเพิ่มเติมว่าต่อไปโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องมีกลุ่มสมาชิกที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมร่วมกันอย่างชัดเจนไม่ได้หมายถึงการดำเนินงานทั้งหมู่บ้านแต่อาจมีผลดีต่อประชาชนทั้งหมู่บ้านด้วย ซึ่งมีเป้าหมายในการขยายสมาชิกอย่างมีคุณภาพให้เกิดขึ้นทั้งหมู่บ้านในที่สุด

ในการอยู่ร่วมกันในลักษณะของชุมชนเข้มแข็งซึ่งจะต้องมีการร่วมบริจาคเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดและมีการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างหลักประกันความปลอดภัยจากยาเสพติดให้กับครัวเรือนสมาชิก

โครงการนี้จะใช้แนวทางสันติวิธีในการลดผู้ค้า - ผู้เสพ คือ จะไม่มีเรื่องกับผู้ค้าและไม่มีปัญหากับผู้เสพอย่างเด็ดขาด

วิธีการดำเนินกิจกรรม

เชิญราษฎรในหมู่บ้านครัวเรือนละ 1 คนเข้าร่วมรับฟังการสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อกลับไปพูดคุยกันในครอบครัว และสมัครใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินต่อไป (ในสมัครฯ ตามแบบฟอร์มที่ 1 ภาคผนวก)

ข้อเน้นย้ำ

เชิญชวนราษฎรในหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมให้มากที่สุด เป็นเวทีที่ 1 ดำเนินการโดยวิทยากร/ผู้นำ

ขั้นที่ 2 การจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ในขั้นตอนนี้เป็นการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินขึ้นมาใหม่โดยหลังจากที่ได้มีการทำความเข้าใจภารกิจของกองทุนแม่ของแผ่นดินและแนวทางการขับเคลื่อนใหม่แล้วให้มีการรับสมัครผู้นำทุกฝ่ายในหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยยึดหลักความสมัครใจและทุกคนที่เป็นกรรมการต้องมีบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนด้วย

คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ควรดำเนินการคัดเลือกมาจากผู้นำในหมู่บ้าน/ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผู้นำธรรมชาติ, กลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, หัวหน้าคุ้มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน, ราษฎรชาวบ้าน, จิตอาสา, อสม. ฯลฯ แล้วแต่จะเห็นสมควรซึ่งผู้นำเหล่านี้จะเป็นแกนนำหลักสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน เพราะบุคคลเหล่านี้จะมีคุณสมบัติที่โดดเด่น เช่น การตัดสินใจ, การรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการได้เรียบร้อยแล้วต้องเชิญคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกคนเข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินหลังจากนั้นให้กรรมการเขียนใบสมัครเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน(ในสมัครฯ ตามแบบฟอร์มที่ 2 ภาคผนวก) พร้อมกับมอบใบสมัครสมาชิกให้แก่คณะกรรมการจำนวน 4 ใบเพื่อให้กรรมการไปดำเนินการหาสมาชิกเข้าร่วมโครงการฯ โดยใช้อัตราส่วน 1/4 (กรรมการ 1 คน ดูแล 4 ครัวเรือน) เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน มี 10 ประการ ได้แก่

- 1.รักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- 2.เป็นตัวอย่างในการแสดงความจงรักภักดีอย่างสูงสุดในหมู่บ้าน/ชุมชน
- 3.ร่วมบริหารและดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินไม่ให้หยุดนิ่ง ให้มีความต่อเนื่องอยู่เสมอ
- 4.ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านและประชาชนทั่วไปมีความศรัทธากองทุนแม่ของแผ่นดินด้วยการปฏิบัติและด้วยการเชิญชวน
- 5.ดูแลครัวเรือนสมาชิกของกองทุนแม่ของแผ่นดินตามที่ได้อาสาดูแลหรือได้รับมอบให้ดูแลอย่างใกล้ชิด
- 6.ร่วมพิจารณาการใช้จ่ายเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เป็นไปตามปรัชญาแนวคิดของโครงการ
- 7.ดำเนินการจัดเก็บเงินกองทุนแห่ง**ศรัทธา**จากสมาชิกสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 8.ร่วมพิจารณาการจัดกิจกรรมเพื่อขยายกองทุนตามแนวทางแห่งปัญญา
- 9.ร่วมขับเคลื่อนกองทุนให้นำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนอย่างยั่งยืน
- 10.ดำเนินการใด ๆ ตามความคิดริเริ่มที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ข้อเน้นย้ำ

ข้อที่ 5 กรรมการ จะต้องดูแลสมาชิกที่ตนเองรับผิดชอบอย่างใกล้ชิด 2 ข้อ ได้แก่

1. คุณแล้วสมาชิกที่ตนเองรับผิดชอบมีการดำเนินความเป็นอยู่ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่ออยู่ดี
กินดี แล้วครัวเรือนนั้นจะไม่ยุ่งกับยาเสพติด

2. คุณแล้วสมาชิกที่ตนเองรับผิดชอบยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่

หากมีการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดกรรมการสามารถตักเตือนหรือขอความร่วมมือให้เลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดโดยให้ใช้เวที
ต่อ ๆ ไปในการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี(เมื่อเป็นเช่นนี้กรรมการจะหาสมาชิกด้วยตนเองเพื่อให้ช่วยในการว่ากล่าวตักเตือน)

ข้อที่ 7 กรรมการ จะต้องดำเนินการจัดเก็บเงินแห่งศรัทธาจากสมาชิกสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยการจัดเก็บ
คนละ 1 บาท/สัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์หรือ 1 เดือน (เช่น ครัวเรือนนาย ก. มีสมาชิก 3 คน ใน 1 สัปดาห์ ครัวเรือนนาย ก.
จะจ่ายเงินแห่งศรัทธา จำนวน 3 บาท เพราะฉะนั้น 4 สัปดาห์ ครัวเรือนนาย ก. จะจ่ายเงินแห่งศรัทธา จำนวน 12 บาท)

จะต้องจัดเก็บเงินทุกสัปดาห์จนครบ 4 สัปดาห์ ซึ่งเป็นวิธีการให้กรรมการได้พบปะพูดคุยกับสมาชิกที่ตนเอง
รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันในกลุ่มสมาชิกกล้าที่จะพูดคุย กล้าที่จะเล่าเรื่องต่าง ๆ
ให้กันฟัง ตลอดจนขอความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาด้วยกัน

ในการจัดตั้งคณะกรรมการให้ผู้นำธรรมชาติมีบทบาทให้มากที่สุดคือเป็นประธานกรรมการและให้ผู้นำ
ทางการได้แก่ผู้นำท้องที่/ผู้นำท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษา (หากผู้นำทางการยังมีบทบาทในการเป็นประธานอย่างต่อเนื่อง
อยู่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่นั้นต่อไปจนกว่าคณะกรรมการจะพิจารณาเห็นสมควร)

ในวันตอนนี้อาจเชิญวิทยากรภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการใช้เทคนิคการค้นหาผู้นำธรรมชาติให้กับ
หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งเราจะได้รับการว่าบุคคลใดมีความเป็นผู้นำธรรมชาติ แต่ที่ผ่านมามีอาจถูกปิดกั้นบทบาทโดยระบบต่าง ๆ
ไว้โดยตลอด เมื่อได้ค้นพบผู้นำธรรมชาติแล้วจึงให้ชุมชนมีมติเชิญชวนเขาให้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา
ให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน

การแบ่งความรับผิดชอบ: กรรมการแต่ละคนต้องมีความพร้อมในการดูแลคนในชุมชนเองในสัดส่วน
กรรมการ 1 คน ต่อครัวเรือนสมาชิกไม่เกิน 4 ครัวเรือน (1 : 4) ซึ่งครัวเรือนสมาชิกที่จะอยู่ในการดูแลของกรรมการ
คนใดนั้นกรรมการคนนั้นอาจเป็นผู้นำมาสมัครเข้าร่วมโครงการเองหรืออาจเป็นครัวเรือนที่คณะกรรมการมอบหมาย
ให้กรรมการดูแลก็ได้สำหรับหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานของคณะกรรมการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยนั้นให้ประธาน
กรรมการพิจารณาดำเนินการแบ่งมอบหน้าที่ตามความเหมาะสม เช่น รองประธานกรรมการ เลขาฯ ฝ่ายประสาน
งานส่วนราชการ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการเงิน ฝ่ายพิธีการ ฯลฯ เป็นต้น

ที่ปรึกษา: ให้คณะกรรมการจัดตั้งที่ปรึกษา 2 ประเภท ได้แก่ ที่ปรึกษาที่เป็นชาวบ้าน และที่ปรึกษาจากส่วน
ราชการ เพื่อให้มีบทบาทเข้ามาให้คำแนะนำในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้มีประสิทธิภาพ
เพิ่มขึ้นและเป็นการสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วยในส่วนของที่ปรึกษาชาวบ้านอาจ
ได้แก่ ผู้อาวุโส ผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน หากแต่ไม่มีเวลาช่วยทำหน้าที่เป็นกรรมการ สำหรับที่ปรึกษาจากส่วนราชการนั้น
อาจได้แก่เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส., วิทยากรกระบวนการ, เจ้าหน้าที่ ศป.ป.ส.จ., เจ้าหน้าที่ ศป.ป.ส.อ., เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง,
เจ้าหน้าที่ตำรวจ – ทหาร หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่น ๆ ตามแต่ที่คณะกรรมการจะพิจารณาเห็นสมควร ทั้งนี้ให้
มีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำปรึกษา การร่วมประชุมคณะกรรมการ และร่วมกิจกรรมตามโอกาสเป็นครั้งคราว และ
จะไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ จากกองทุนแม่ของแผ่นดิน นอกจากความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนแม่
ของแผ่นดินสนองพระราชปณิธาน

วาระของคณะกรรมการ: การจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินให้มีวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละ 2 ปี

เงื่อนไขของคณะกรรมการ: กรรมการทุกคนต้องยอมรับว่าจะไม่ขอรับเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง หรือค่าตอบแทนใด ๆ จากการปฏิบัติงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน นอกจากความภาคภูมิใจที่ร่วมสนองพระราชปณิธานในการแก้ปัญหาสาธารณสุขให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนของตน และเพื่อขอใช้ความเป็นกรรมการเป็นโอกาสในการทำความดีเพื่อแผ่นดินเท่านั้น

ขั้นที่ 3 รับสมัครครัวเรือนสมาชิกเข้าร่วมโครงการ

จะมีการดำเนินการไปพร้อม ๆ กับขั้นตอนที่ 2 หลังจากมีการจัดตั้งคณะกรรมการเรียบร้อยแล้ว กรรมการจะมีหน้าที่ไปรับสมัครสมาชิกครัวเรือน โดยแจ้งเงื่อนไขให้สมาชิกทราบดังนี้

เงื่อนไขในการรับสมัครครัวเรือนเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดินนั้นกำหนดไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. ครัวเรือนต้องยอมรับกฎชุมชนเข้มแข็ง 7 ประการ (กฎหลัก)
2. ทุกคนในครัวเรือนยินดียินยอมบริจาคเงินเป็นทุนศรัทธา 1 บาท/คน/สัปดาห์
3. ต้องยอมรับการดูแลของกรรมการในการติดต่อทุกคนในครอบครัวได้

เป็นการจัดตั้งสมาชิกของโครงการด้วยความสมัครใจโดยอาจเป็นสมาชิกที่สมัครอยู่ในความดูแลของผู้นำที่สมัครเป็นกรรมการ (Down Line) หรือสมัครโดยตรงต่อคณะกรรมการก็ได้ซึ่งคณะกรรมการจะพิจารณาให้อยู่ในความดูแลของกรรมการคนใดคนหนึ่งต่อไป

การกำหนดให้สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินต้องมาจากการสมัครนั้นก็เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินจะมีความชัดเจน หรือถูกขัดขวางจากผู้ที่ยังไม่ศรัทธา เพราะเราจะมีกิจกรรมดำเนินการต่อเฉพาะกับสมาชิกเท่านั้น ผู้ใดยังไม่สมัครก็ไม่มีกิจกรรม

ครัวเรือนที่สมัคร เข้าร่วมโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดินจะมี 2 ประเภทได้แก่

1. ครัวเรือนที่มีความปลอดภัยจากยาเสพติดมาก่อนแล้ว
2. ครัวเรือนที่อาจไม่ปลอดภัยจากยาเสพติดมาก่อน

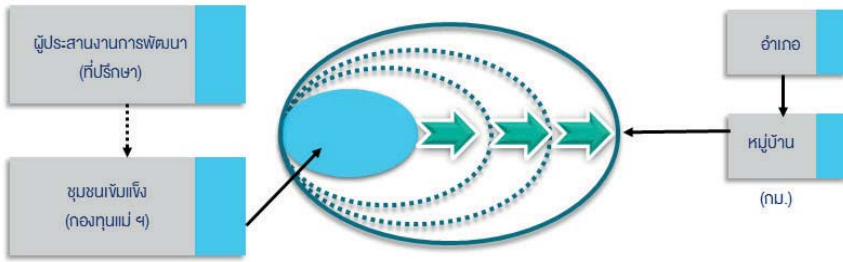
ในการสมัครของครัวเรือนประเภทแรกก็เพื่อต้องการให้คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินรับรองความปลอดภัยให้กับครัวเรือนของเขาและเพื่อร่วมแสดงศรัทธาว่าครัวเรือนของเขาต้องการสนับสนุนให้เกิดหมู่บ้าน/ชุมชนปลอดภัยจากยาเสพติดตลอดไปภายใต้พระบารมีแม่ของแผ่นดิน

ในการสมัครของครัวเรือนประเภทที่สองก็เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินให้การดูแลคนในครอบครัวของเขา เพื่อให้ได้รับการแก้ไขด้วยระบบของสังคมของชุมชนเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกแสดงว่าคนในครอบครัวของเขาพร้อมให้คณะกรรมการและสมาชิกในชุมชนดูแลเขาได้ไม่เกิดความขัดแย้งกันภายหลัง

การสมัครใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการของหัวหน้าครอบครัว หมายถึง ทุกคนในครัวเรือนนั้นได้เป็นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินด้วย

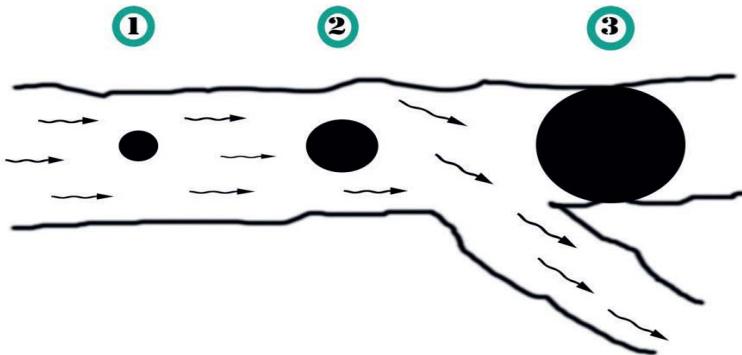
การให้ครัวเรือนสมาชิกมาจากความสมัครใจนั้นจะทำให้ต่อไปนี้กองทุนแม่ของแผ่นดินจะมีทุนทางสังคมที่ชัดเจน เป็นกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการของคณะกรรมการไม่ใช่ต้องดำเนินการกับหมู่บ้านซึ่งอาจจะทำให้มีปัญหากับผู้นำที่ไม่สมัครใจ แต่ก็เปิดโอกาสให้มีการรับสมัครสมาชิกเพิ่มเติมได้ทุกเดือนเมื่อเขามีความศรัทธาขึ้นในภายหลัง

เพื่อให้กองทุนแม่ของแผ่นดินมีความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในรูปแบบของชุมชนเข้มแข็งได้ จึงควรมีสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินในแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 หากหมู่บ้าน/ชุมชนใดมีขนาดใหญ่มากให้พิจารณาดำเนินการเฉพาะส่วนที่ทำได้ โดยแยกเป็นพื้นที่ ๆ ไปก่อน

เริ่มต้นกองทุนแม่ 4 ร้อยละ 30 และทยายออกไปถึงหมู่บ้านในที่สุดให้ได้

จากภาพจะเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องรณรงค์หาสมาชิกให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ของหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อให้กลุ่มสมาชิกมีจำนวนมากพอที่จะต้านกระแสการแพร่ระบาดของยาเสพติดและกระแสนักขมอื่นในหมู่บ้าน/ชุมชนได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น จึงขอเสนอภาพกระแสน้ำกับเกาะกลางน้ำเป็นภาพเปรียบเทียบในการจัดตั้งชุมชนเข้มแข็งดังนี้

อธิบายภาพ :

เกาะ 1 – มีขนาดเล็กเกินไปหรือน้อยกว่า 30% ไม่สามารถต้านกระแสได้

เกาะ 2 – มีขนาด 30% สามารถต้านกระแสได้ในระยะเวลาหนึ่ง

(เป็นเป้าหมายขั้นต้นของการมีสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน)

เกาะ 3 – มีขนาด 100% สามารถเปลี่ยนทิศทางของกระแสได้ (เป็นเป้าหมายสูงสุดของกองทุน

แม่ของแผ่นดินที่จะทำให้กระแสการแพร่ระบาดของยาเสพติดไม่มีผลกระทบต่อหมู่บ้าน/ชุมชนนี้)

ข้อเสนอแนะ

เป็นการรับสมัครสมาชิกเข้าร่วมโครงการ (ใบสมัครฯ ตามแบบฟอร์มที่ 3 ภาคผนวก) ไม่มีการบังคับให้มาสมัครเข้าร่วมโครงการไม่จำเป็นต้องรับสมัครสมาชิกครบทุกหลังคาเรือนในเดือนแรกให้ดำเนินการรับสมัครอย่างน้อย 30% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดโดยให้กรรมการไปหาสมาชิกให้เข้ามาอยู่ในกลุ่มของตนเอง ในเดือนแรก กรรมการอาจจะรับสมัครเข้าร่วมในกลุ่มเพียง 3 ครัวเรือน (รวมครัวเรือนตนเองด้วย) ก็ไม่เป็นไร ตามหลักการ ในเดือนต่อ ๆ ไป ผู้ที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการฯ จะมาสมัครเข้าร่วมโครงการเอง เมื่อมีการขับเคลื่อนโครงการไปตามลำดับ

เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการและรับสมัครสมาชิกเข้าร่วมโครงการประสานกองทุนแม่ของแผ่นดินดำเนินการสรุปจำนวนคณะกรรมการและสมาชิก ลงในแบบฟอร์มทะเบียนคุณความริบผิตชอบ (ทะเบียนคุณฯ ตามแบบฟอร์มที่ 4 ภาคผนวก) เพื่อให้่ายต่อการควบคุม/ตรวจสอบ จำนวนคณะกรรมการ, จำนวนสมาชิกเป็นครัวเรือน และจำนวนบุคคล

วันที่ 4 จัดตั้งชุมชนเข้มแข็ง

การรวมตัวกันของคนที่ต้องการสร้างชุมชนใหม่ซ้อนหมู่บ้านเดิมขึ้นมาให้เข้มแข็งตามที่ได้ดำเนินการในขั้นที่ 3 นั้น จะดำเนินการโดยสันติวิธี เพราะฉะนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องเสนอให้มีกฎในการอยู่ร่วมกัน มาตรการทางสังคม กฎชุมชน ระเบียบข้อบังคับของหมู่บ้านซึ่งเป็นข้อตกลงกันในกลุ่มว่าจะใช้ในการดูแลกันเป็นกฎพิเศษที่บังคับกัน ใช้แทนกฎหมายซึ่งใช้กับเฉพาะผู้ที่สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกด้วยกันเท่านั้น ไม่ได้ใช้กับคนที่ไม่ใช่สมาชิก

สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกคนจะต้องทราบกฎชุมชนท่องจำได้ว่ามีอะไรบ้างและอยู่ในข้อตกลงในการสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนแม่ต้องยอมรับกฎชุมชน

กฎชุมชนเข้มแข็งจะเป็นเครื่องมือช่วยคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินในการเสริมสร้างให้ชุมชนที่รวมตัวกันด้วยความสมัครใจจากขั้นที่ 3 แล้ว ให้มีความเข้มแข็งมีความเชื่อมั่นในการรวมตัวกันมากขึ้น

กฎชุมชนเข้มแข็ง ประกอบด้วย **กฎหลัก** และ **กฎรอง (กฎหลักตามภาพที่ 1 และกฎรองตามภาพที่ 2 ภาคผนวก)** โดยกฎหลักเป็นกฎที่กำหนดให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีกองทุนแม่ของแผ่นดินนำไปใช้ปฏิบัติเป็นอันเดียวกันทั้งประเทศ และกฎรองเป็นกฎที่ชุมชนร่วมกันจัดตั้งขึ้นตามความเหมาะสมของสถานการณ์

กฎหลักของชุมชนเข้มแข็งกำหนดให้ใช้เหมือนกันทุกกองทุนในทางพุทธเรียกว่าหลักอปริหานิยธรรมมี 7 ประการ ประกอบด้วย

- ข้อ 1 สมาชิกร่วมประชุมกันเป็นนิตย
- ข้อ 2 สมาชิกหมั่นเริ่มประชุมและเลิกประชุมพร้อมกัน ทำกิจที่พึงกระทำโดยพร้อมเพรียงกัน
- ข้อ 3 สมาชิกยอมรับมิตส่วนใหญ่องที่ประชุมในการแก้ไขปัญหาก่อน
- ข้อ 4 สมาชิกให้การยอมรับและเคารพผู้อาวุโส
- ข้อ 5 สมาชิกให้การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และคนที่ยากจนกว่า
- ข้อ 6 สมาชิกส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม
- ข้อ 7 สมาชิกช่วยกันทำนุบำรุงศาสนา

คณะกรรมการอาจมีการใช้จ่ายเงินกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดหรือกองทุนแม่ของแผ่นดินหรือมีการดำเนินการทุกอย่างเพื่อที่จะดำรงรักษากฎชุมชนเข้มแข็งนี้ไว้ เพราะหากชุมชนมีความเข้มแข็งแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหากุเรื่องได้เอง และจะสามารถป้องกันปัญหาในอนาคตที่จะเกิดขึ้นได้อีกด้วย

กฎรองเป็นกฎซึ่งเป็นที่ยอมรับของชุมชนในการแก้ไขปัญหาลเฉพาะด้านยาเสพติดเป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละชุมชนแต่การกำหนดกฎใด ๆ ต้องไม่ขัดกับหลักการสันติวิธีอย่างเด็ดขาด เช่น กำหนดให้มีการลงโทษทางสังคมที่ทำให้เกิดความรู้สึกคับข้องใจของสมาชิก หรือให้มีการตัดสินคดีในชุมชน ฯลฯ ควรกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้มีความรู้สึกในเชิงบวกต่อสมาชิกเท่านั้น

ข้อเน้นย้ำ

กฎชุมชน/กฎระเบียบหมู่บ้านประสานกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องนำสมาชิกฯ ท่องทุกครั้งในการเปิดประชุม ก่อนทำกิจกรรมเพื่อเป็นการย้ำเตือนให้สมาชิกระวังในการทำผิดกฎชุมชนและเมื่อมีผู้กระทำผิดกฎจะต้องแจ้งให้ที่

ประชุมทราบทุกครั้ง ให้มีการทบทวนกฎระเบียบหมู่บ้านอยู่เป็นประจำ โดยทุกครัวเรือนร่วมกันทบทวนให้ทันสมัย และไม่ควรนำกฎตำบลเข้ามาดำเนินการแก้ไข ในระดับหมู่บ้าน

ขั้นที่ 5 ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด

ในการขับเคลื่อนของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยพลังของชุมชนนั้นจำเป็นต้องให้มีการรวมตัวของคนในชุมชนที่เห็นทุกข์ร่วมกันเห็นทุกข์ภัยของยาเสพติดในทิศทางเดียวกันก่อนโดยเฉพาะปัญหายาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนต้องให้ทุกคนมีมุมมองในปัญหายาเสพติดร่วมกันหากต่างมุมมองกันการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาร่วมกันอาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้

สมาชิกที่รวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริงโดยคณะกรรมการอาจเชิญวิทยากรจากภายนอกหรือไม่ก็ได้ซึ่งมีเรื่องสำคัญที่สมาชิกควรรู้อย่างนี้

1. โทษพิษภัยของยาเสพติด และลักษณะของคนใช้ยาเสพติด
2. คนเรียดยาเสพติดได้อย่างไร และหากเสพติดแล้วจะเลิกได้อย่างไร
3. ประเภทและชนิดของยาเสพติด
4. กฎหมายยาเสพติดที่ควรรู้
5. การแก้ไขปัญหายาเสพติดของภาครัฐ
6. ปัญหายาเสพติดไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยเงิน หรือด้วยการปราบปรามเพียงอย่างเดียว หรือด้วยการบำบัดรักษา (สายเกินไป)

7. ความเชื่อมั่นว่าชุมชนมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนได้ด้วยพลังของชุมชนเองตามแนวทางสันติวิธีมีการให้อภัยกันเองต่อทุกคนที่พร้อมจะเริ่มต้นใหม่ในสังคมที่อบอุ่นของชุมชนเข้มแข็งซึ่งเป็นความรู้ความเข้าใจที่สำคัญที่สุด

ความรู้ความเข้าใจตามประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวจะทำให้สมาชิกมีทิศทางในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหายาในแนวทางเดียวกัน คือ การใช้แนวทางให้อภัยทางสังคม ตักตวงรางวัลทางสังคม และการใช้มาตรการเด็ดขาดโดยกฎหมาย สังคมที่จะใช้มาตรการให้อภัยทางสังคมได้นั้น ก็ต้องเป็นสังคมของชุมชนเข้มแข็งเท่านั้น

คณะกรรมการอาจเชิญวิทยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ มาให้ความรู้เป็นประจำ เช่น เชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ มาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด หรือเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ มาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด โดยมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในทุกโอกาส

ขั้นที่ 6 จัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด

กองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็น **“กองทุนทางสังคม”** จึงไม่ให้นับการจัดตั้งกองทุนจากทุนทรัพย์เป็นหลักแต่การจัดตั้งกองทุนนี้เป็นการทดสอบศักยภาพของทุนทางสังคมที่มีในชุมชนโดยแสดงออกมาเป็นกองทุนแห่งความสามัคคีเพราะปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาทางสังคมซึ่งต้องแก้ไขหรือป้องกันด้วยพลังทางสังคมเมื่อชุมชนต้องการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริงแล้วการจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดขึ้นก็เพื่อเป็นอุปทานในการดำเนินการเพื่อให้เกิดทุนทางสังคมขึ้น

ทุนศรัทธา: เป็นทุนตั้งต้นของกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยทุนนี้จะแสดงถึงศรัทธาของสมาชิกว่าหากต้องการป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้ได้อย่างต่อเนื่องแล้วจำเป็นที่พวกเราจะต้องมี**ศรัทธาอย่าง**

ต่อเนื่องด้วย โดยในการจัดตั้งกองทุนนี้จะเป็นลักษณะคล้ายกับการซื้อประกันภัยยาเสพติด ซึ่งมีราคาเพียง 1 บาท/คน/สัปดาห์ เท่านั้น เช่น หากครัวเรือนใดมีสมาชิก 5 คน (จากสมาชิกในชั้นตอนที่ 2 – 5) ก็ให้รับจาก 5 บาท/สัปดาห์ ให้กับกรรมการ ทั้งนี้ วัตถุประสงค์สำคัญก็เพื่อให้ทุกคนมีการคิดห่วงใยกันเรื่องยาเสพติดในครอบครัวทุก 7 วันนั่นเอง จากนั้นคณะกรรมการนำเงินบริจาคดังกล่าวมาจัดตั้งเป็นกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการเปิดสมุดบัญชีธนาคารใช้ชื่อว่า “กองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด บ้าน.....หมู่ที่.....” โดยมีตัวแทนของคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธาน, รองประธาน และเหรัญญิก ไปดำเนินการเปิดบัญชี ซึ่งในการเบิก – ถอน เงินจากรธนาคาร ให้ระบุชื่อผู้เปิดบัญชี 2/3 คนในการเบิก-ถอน และเพื่อเป็นการฝึกให้กองทุนฯ ใช้จ่ายเงินในการดำเนินกิจกรรมของกองทุนแม่ของแผ่นดิน และเพื่อรองรับ กุศิศักดิ์สิทธิ์ ต่อไป

กุศิศักดิ์สิทธิ์เป็นส่วนเงินที่ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระราชทานให้กับหมู่บ้านที่มีความพร้อมและผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดเพื่อเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินซึ่งหมู่บ้านที่จะได้รับเงินพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดิน หรือ “กุศิศักดิ์สิทธิ์” นั้น จะนำเงินศรัทธาที่มีอยู่มารวมกับกุศิศักดิ์สิทธิ์ เปลี่ยนชื่อสมุดบัญชีเป็น “กองทุนแม่ของแผ่นดินบ้าน.....หมู่ที่.....” โดยสามารถนำเงินที่มีอยู่ไปใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิก/หมู่บ้าน/ชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดรวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนอื่น ๆ จนสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียงไม่ว่าจะเป็นการสมทบทุนช่วยเหลือการบำบัดรักษาของผู้เสพยาเสพติด การส่งเสริมอาชีพ การสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มเสี่ยง ยาเสพติด และกิจกรรมเกี่ยวกับเยาวชน การเฝ้าระวังและรักษาพื้นที่ การจัดหาหนังสือลักษณะครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด (ในชั้นตอนที่ 9) การสนับสนุนทุนการศึกษาของเยาวชน การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชุมชน จนแทบจะกล่าวได้ว่า กองทุนแม่ของแผ่นดิน คือ กองทุน ที่รวมจิตใจของผู้คน เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ทุกข์ยากนั้นเป็นทุนตั้งต้นแห่งความดีงามและความสามัคคีของชุมชนโดยมีเป้าหมายที่จะขจัดยาเสพติดให้ได้ผลอย่างยั่งยืน ด้วยพลังของประชาชนเอง

ทุนปัญญา:เมื่อคณะกรรมการนำเงินทุนศรัทธาและกุศิศักดิ์สิทธิ์มารวมกันคณะกรรมการต้องมีการพิจารณาเพื่อนำเงินทุนดังกล่าวไปใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิก ฉะนั้นจำเป็นต้องมีการ**ขยายกองทุน**ด้วยปัญญาของคณะกรรมการและสมาชิก แต่ละกองทุนเป็นการช่วยกันใช้ปัญญาที่มีอยู่ระดมความคิดในการที่จะหาวิธีการ หาเงินเข้ามาสมทบทดแทน ไม่ให้เงินทุนดังกล่าวนั้น หดไปจากบัญชีด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนจะร่วมกันคิดหาวิธีการ เช่น จากการบริหารจากสมทบจากสมาชิก, การทอดผ้าป่า, จัดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อหารายได้ ในแนวทางสุจริต ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น และไม่ให้นุ้คนอื่นแอบอ้างใช้สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นเครื่องมือในการบริจาคเงินสมทบ เป็นต้น

หมายเหตุ ถ้าหากการจัดตั้งหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งยังไม่มีการจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดให้วิทยากรดูความพร้อมความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม อาจจะมีการสมทบทุน ระดมทุนในชั้นตอนนี้ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ ตั้งแต่ชั้นตอนที่ 1 – 6 ที่มวิทยากร, หน่วยงานบูรณาการจะต้องเข้ามาให้คำแนะนำอย่างถูกวิธี ให้ความรู้ผู้นำและคณะกรรมการกล้าที่จะตัดสินใจดำเนินงานได้เอง และมั่นใจว่าหมู่บ้าน/ชุมชน เกิดความเข้มแข็ง เมื่อผู้นำเกิดความมั่นใจ ก็จะพร้อมที่จะก้าวเดินต่อไป พร้อมทั้งเป็นเจ้าของโครงการฯ สำหรับการขับเคลื่อนตั้งแต่ชั้นตอนที่ 7 – 9 จะมอบความรับผิดชอบการตัดสินใจ เป็นของผู้นำและคณะกรรมการฯ ให้มากที่สุด ที่มวิทยากรและหน่วยงานบูรณาการจะคอยเป็นองค์การพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

การใช้จ่ายเงินกองทุน: กำหนดกรอบการใช้จ่ายเงินจากกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างมีคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 4 กรอบใหญ่ ๆ ได้แก่

1. การจัดการงสัญลักษณ์กองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อรับรองครัวเรือนปลอดภัย
2. การสนับสนุนกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อกลุ่มเป้าหมาย
3. การใช้จ่ายเพื่อรักษาสุขภาพชุมชนเข้มแข็ง
4. การจัดกิจกรรมเพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ทั้งนี้ อาจมีการใช้จ่ายเพื่อการบริหารงานต่าง ๆ ของกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้งานต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอีกรายการหนึ่ง เช่น การจัดทำเอกสาร การเดินทางไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ฯลฯ หรือตามที่คณะกรรมการจะเห็นสมควร

ในการรับเงินจากกองทุนแม่ของแผ่นดินคณะกรรมการจะต้องจัดโต๊ะหมู่บูชาพระบรมฉายาลักษณ์พร้อมด้วยเครื่องราชสักการะและพานวางเงินกองทุนที่ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการแล้วให้ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือหรือผู้ที่ให้นำเงินไปทำประโยชน์ตามที่ได้อนุมัตินั้นแสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์และเข้ารับเงินจากพานนั้น โดยมีคณะกรรมการร่วมเป็นพยานในพิธีด้วยเสมอ

ขั้นที่ 7 ประชาคมคิดแยกด้วยสันติวิธี

ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากโดยหลังจากที่เราได้ทดสอบพลังของทุนทางสังคมด้วยการให้มีการบริจาคร่วมทุนแห่งศรัทธามาระยะเวลาหนึ่งแล้ว (โดยประมาณ 4 สัปดาห์ หรือ 4 ครั้ง) ก็จะทำให้ชุมชนเกิดความรักความไว้วางใจกันไม่มีการหวาดระแวงกันในเรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันอีกต่อไปพร้อมที่จะทำประชาคมคิดแยกผู้ค้า – ผู้เสพ – ผู้อยู่ในข่ายต้องสงสียโดยสันติวิธีแล้ว

ในการทำประชาคมครั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาคมเป็นผู้บอกกว่าใครเป็นปัญหาของชุมชนบ้างที่ชุมชนจะต้องช่วยกันแก้ไข ทั้งผู้เสพ - ผู้ค้า หรือผู้อยู่ในข่ายต้องสงสีย เพื่อจะได้ดำเนินการด้วยวิธีการของชุมชนเข้มแข็งต่อไป ไม่ส่งต่อผู้ที่เป็นปัญหาให้กับคนนอกชุมชนหรือเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการในขั้นนี้จะทำให้เราได้ทราบจำนวนผู้เสพ-ผู้ค้าในชุมชนที่ค้นพบโดยประชาคมหมู่บ้านว่าเพิ่มขึ้น/ลดลงอย่างไร เป็นรายเดือน ซึ่งเป็นข้อมูลที่แท้จริง เป็นการทราบสถานการณ์ยาเสพติดในระดับหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปเป็นข้อมูลในการประมาณสถานการณ์การแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไป

การจัดเตรียมอุปกรณ์

คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินจัดเตรียมอุปกรณ์ ดังนี้

1. บัญชีรายละเอียดยการประชาคมคิดแยก ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. คูหา/ปากกา ใช้ในการเขียนชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
3. กล้องสำหรับหย่อนบัตร
4. ใบสรุปบัญชีรายละเอียดยการประชาคมคิดแยกผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

วิธีการดำเนินการ

1. เชิญสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินหลังคาเรือนละ 1 คน เข้าร่วมทำกิจกรรมในขั้นตอนที่ 7
2. เมื่อสมาชิกฯ เดินทางมาถึงสำนักงนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ดำเนินการลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมแจกบัญชีรายละเอียดยการประชาคมคิดแยกผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้สมาชิก 1 ใบ ต่อ 1 ครัวเรือน
3. ทำพิธีเปิดการประชุมโดยการเชิญผู้อาวุโสที่เข้าร่วมกิจกรรม จุดเทียนรูป บูชาพระรัตนตรัยจากนั้นเปิดกรวยเครื่องสักการะต่อหน้าพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง จากนั้นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินร่วมกันร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี 1 จบ จากนั้นประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินนำกล่าวทักทายชุมชนเข้มแข็ง (กฎหลัก) และกฎระเบียบหมู่บ้าน (กฎรอง) กล่าวจบ เชิญสมาชิกฯ นั่ง

4. ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินกล่าวจุดประกายในการร่วมกันแก้ไขปัญหากลุ่มชุมชนในขั้นตอนที่ 7 โดยเน้นย้ำให้ร่วมมือร่วมใจในการเขียนชื่อผู้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดตามแบบฟอร์มที่ได้รับแจกเงินเฉพาะสมาชิก/ครอบครัวกองทุนแม่ฯ ที่เข้าร่วมโครงการเท่านั้น ห้ามเขียนชื่อผู้ที่ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกฯ เขียนตามความจริงเท่าที่รู้เขียนเสร็จไม่ต้องลงชื่อผู้เขียน พิมพ์ให้เรียบร้อย นำไปหย่อน ในกล่องต่อหน้าพระฉายาลักษณ์ฯ (ถวายความเคารพ 1 ครั้ง แล้วหย่อนบัตรลงกล่อง แล้วถวายความเคารพอีก 1 ครั้ง) เสร็จแล้วกลับมานั่งที่เดิม ดำเนินการเขียนและหย่อนทุกคนจนครบ

5. เมื่อหย่อนบัตรครบทุกคน ให้ที่ประชุมเสนอรายชื่อผู้ที่จะเปิดดูรายชื่อในกล่องที่หย่อนบัตรโดยให้สมาชิกเสนอได้ตามที่เห็นว่าเป็นผู้ที่ไว้วางใจที่สุด เมื่อเปิดดูรายชื่อแล้ว จะไม่นำรายชื่อไปแจ้งให้ ผู้บังคับใช้กฎหมายมาดำเนินการจับกุมผู้ที่มีรายชื่อยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้เสนอมากกว่า 2 คน จากนั้นให้สมาชิกได้ทำประชาคมโดยการยกมือ ให้ได้ผู้ที่มีคะแนนลำดับที่ 1 และ ที่ 2 เอาแค่ 2 คน

6. จากนั้น 2 คนที่ได้รับการไว้วางใจจากสมาชิก ยกกล่องบัตรต่อหน้าพระฉายาลักษณ์ (ถวายความเคารพ 1 ครั้ง แล้วยกกล่อง แล้วถวายความเคารพอีก 1 ครั้ง) ไปดำเนินการเปิด 2 คน ห้ามมีให้บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าร่วม โดยใช้แบบฟอร์มบัญชีรายละเอียดการประชาคมคัดแยกผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (แบบการคัดแยกฯ และบัญชีฯ ตามภาพที่ 3 ภาคผนวก) มาใช้ในการสรุป ทำลักษณะการนับคะแนนการเลือกตั้ง โดยมีคะแนนผู้ที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดในช่องคะแนนด้วย เพื่อเป็นการยืนยันว่ามีผู้ลงคะแนนให้ผู้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวนเท่าใด

7. เมื่อทำการคัดแยกเรียบร้อยแล้วให้เก็บใบสรุปการประชาคมคัดแยกไว้เป็นความลับจากนั้นนำบัตรที่สมาชิกร่วมกันเขียนชื่อผู้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มาเผาต่อหน้าสมาชิกทีละใบให้หมดเพื่อป้องกันไม่ให้ทราบว่าเป็นลายมือของผู้ที่เขียนจะได้ไม่เกิดปัญหาตามมาในภายหลัง

8. ก่อนจะปิดการทำการกิจกรรมให้ผู้ที่ทำเนียบการเปิดดูรายชื่อผู้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดแจ้งจำนวนผู้เสพ/ค้า/สงสีย ให้ประธานฯ จากนั้นประธานแจ้งจำนวนผู้เสพ/ค้า/สงสียให้สมาชิกทราบผลที่ได้ในการแจ้งเพื่อเป็นการปฏิบัติภารกิจด้านจิตวิทยากับผู้เสพ/ค้า/สงสีย ให้ระมัดระวัง ในการกระทำ หรือสืบทอดการกระทำ

ข้อเน้นย้ำ

1. ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องแจ้งให้สมาชิกทราบว่า การทำประชาคมครั้งนี้จะไม่มีการนำรายชื่อผู้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดออกจากหมู่บ้าน/ชุมชน โดยเด็ดขาด เราจะแก้ไขปัญหามาโดยสันติวิธี
2. ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องไม่รับดำเนินการในขั้นตอนนี้ จะต้องดำเนินการขั้นตอนที่ 1 – 6 ให้เรียบร้อยโดยเฉพาะขั้นตอนในการที่ให้กรรมการดำเนินการจัดเก็บเงินแห่งศรัทธาจากสมาชิกที่ตนเองรับผิดชอบเป็นเวลา 4 สัปดาห์ เพื่อให้เกิดการไว้วางใจซึ่งกันและกันเสียก่อน การทำขั้นตอนที่ 7 จึงจะเกิดผลสำเร็จ
3. หากมีสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่สามารถเขียนหนังสือได้ ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน จะต้องคิดวิธีการในการแก้ไขปัญหามาว่าจะดำเนินการในรูปแบบใดกับผู้ที่เขียนหนังสือไม่ได้ เช่น การแจกแบบฟอร์มการเขียนให้ก่อนล่วงหน้า เพื่อให้บุตรหลานหรือบุคคลที่ตนเองไว้วางใจช่วยเขียนให้ เป็นต้น
4. การดำเนินการขั้นตอนที่ 7 สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่

ขั้นที่ 8 การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันของสมาชิก (อย่างต่อเนื่อง)

เมื่อได้กลุ่มปัญหาที่เป็นเป้าหมายในการแก้ไขของชุมชนแล้วชุมชนก็จะร่วมกันทำกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อกลุ่มเป้าหมายเป็นลำดับแรก และต่อกลุ่มเสี่ยงเป็นลำดับที่สองโดยให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีการใช้จ่ายเงินกองทุนในการนี้เป็นสำคัญ

การดำเนินการในขั้นนี้เป็นประเด็นที่นำมาแทรกต่อจากการทำประชาคมคัดแยกแล้วเพื่อให้การทำการกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองทุนแม่ของแผ่นดินมีกลุ่มเป้าหมายหลักที่ชัดเจนโดยให้กำหนดบุคคล

ที่มีรายชื่อจากบัญชีในชั้นที่ 7 เป็นเป้าหมายในการให้การดูแลอันดับแรกเพราะครอบครัวที่สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับกองทุนแม่ของแผ่นดิน นั้นมีความต้องการให้กองทุนแม่ของแผ่นดินดูแลช่วยเหลืออย่างเต็มใจอยู่แล้ว

ให้แบ่งกลุ่มเป้าหมายที่จะทำกิจกรรมออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ค้ายาเสพติด (แยกเป็นรายสำคัญ และรายย่อย)
2. ผู้เสพ (แยกเป็นเสพติดหนัก เสพติด เสพยังไม่ติด)
3. ผู้ต้องสงสัย (กลุ่มเสี่ยงที่มีพฤติกรรมต้องสงสัยว่าอาจไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด)
4. ครอบครัวของกลุ่มปัญหาทั้ง 3 กลุ่มข้างต้น

กิจกรรมที่ดำเนินการต่อกลุ่มปัญหาหลักนั้น ให้คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาตามความเหมาะสม ได้แก่

1. การให้กำลังใจด้วยการที่คณะกรรมการไปสร้างความเข้าใจว่าสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกคนพร้อมให้กำลังใจในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ติงของเขา

2. การช่วยเหลือด้วยการสงเคราะห์ให้กับผู้ที่เป็นกลุ่มปัญหาและครอบครัวของเขา ซึ่งหากต้องใช้เงินก็ให้คณะกรรมการพิจารณาใช้เงินจากกองทุนแม่ของแผ่นดิน และให้มีการรับความช่วยเหลือจากหน้าพระบรมฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตามขั้นตอนที่คณะกรรมการกำหนด

3. การพบปะเยี่ยมเยียนอย่างใกล้ชิดของกรรมการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับกลุ่มปัญหาว่ากองทุนแม่มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือเขา

4. สำหรับผู้เสพติดมากที่ต้องการเข้ารับการบำบัดรักษาก่อนให้คณะกรรมการพิจารณาให้ ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนแล้วให้กลับมาฟื้นฟูที่ชุมชนโดยเร็ว

สำหรับการจัดกิจกรรมต่อกลุ่มเสี่ยงที่อาจเป็นกลุ่มปัญหาในอนาคตของชุมชนนั้นให้คณะกรรมการพิจารณา ดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับเยาวชนที่เป็นสมาชิกของกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นลำดับสองต่อจากการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหากับกลุ่มปัญหาโดยตรง ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมการส่งเสริมด้านกีฬา การศึกษา นันทนาการต่าง ๆ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันเป็นต้น ให้มีการกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อต้องการให้เกิดความรักความสามัคคีของกลุ่มสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน

นอกเหนือจากกิจกรรมดังกล่าว ยังมีอีกกิจกรรมที่ต้องนำมาดำเนินการ คือ การแก้ไขปัญหากที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาย่างเป็นรูปธรรม ถูกต้อง ตรงจุด โดยสันติวิธี โดยการให้อภัยทางสังคม นั่นก็คือการนำผลผลิตที่ได้จากขั้นตอนที่ 7 การประชาคมคิดแยกโดยสันติวิธี ให้คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินร่วมกันแก้ไขปัญหาก

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. เชิญคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ตามอัตราส่วน 1/4) เข้าร่วมประชุมทำกิจกรรมร่วมกัน
2. เมื่อคณะกรรมการ เดินทางมาถึงสำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ดำเนินการลงทะเบียน เข้าร่วมกิจกรรม
3. ทำพิธีเปิดการประชุม โดยการเชิญผู้อาวุโส ที่เข้าร่วมกิจกรรม จุดเทียนรูป บูชาพระรัตนตรัย จากนั้นเปิดกรวยเครื่องสักการะ ต่อหน้าพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง จากนั้นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินร่วมกันร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี 1 จบ จากนั้น ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน นำกล่าวทักทายชุมชนเข้มแข็ง (กฎเหล็ก) และกฎระเบียบหมู่บ้าน (กฎรอง) กล่าวจบ เชิญสมาชิกฯ นั่ง
4. ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินกล่าวจุดประกายเพื่อกระตุ้นให้คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินสำนึกถึงความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน
5. จากนั้นเริ่มทำกิจกรรมแก้ไขปัญหากผู้ค้า/ผู้เสพ/ผู้สงสัย ที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยนำผลจากการดำเนินการขั้นตอนที่ 7 ซึ่งมีสมาชิกกองทุนแม่ที่ได้รับการไว้วางใจให้เปิดเผยรายชื่อในการทำประชาคม โดยในขั้นตอนที่ 8 จะนำรายชื่อนามาแจ้งให้คณะกรรมการ ได้ทราบว่ามีที่คนที่ ค้า/เสพ/สงสัย

6. ประธานกองทุนฯ จัดโต๊ะประชุมเป็นรูปครึ่งวงกลมประธานกองทุนฯ นำแบบฟอร์มบัญชีรายละเอียดการประชุมมาให้ที่ประชุมได้ร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขเป็นราย ๆ ไป

7. โดยแจ้งชื่อผู้ที่ยังเกี่ยวกับยาเสพติดและแจ้งจำนวนคะแนนให้ที่ประชุมทราบการแจ้งคะแนนจะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีส่วนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากน้อยขนาดไหนถ้าคะแนนยิ่งมากแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีการดำเนินการจริง เพราะมีสมาชิกรู้เห็นเป็นจำนวนมากแต่ถ้าคะแนนมีน้อยให้มองว่าอาจจะถูกกลั่นแกล้งให้ดูพฤติกรรมของบุคคลนั้น

8. สมมติว่า นาย ก. มีชื่อเป็น ผู้ค้า มีคะแนน 70 คะแนน จากจำนวนสมาชิก 100 คน แสดงให้เห็นว่า นาย ก. น่าจะเป็นผู้ค้าจริง เพราะมีคนเขียนชื่อ 70 คน

9. จากนั้นประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินถามในที่ประชุมว่า “ท่านใดรับผิดชอบดูแลและครัวเรือน นาย ก.” ในที่ประชุมจะมี 1 คนที่ยกมือ เพราะกรรมการทั้งหมดที่เข้าร่วมประชุมทุกคนดูแลสมาชิกตามอัตราส่วน (1/4) เมื่อมีกรรมการแสดงความรับผิดชอบในการดูแล ครัวเรือน นาย ก. ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ถามต่อว่า “สามารถไปขอความร่วมมือกับ นาย ก. ให้เลิกค้ายาได้หรือไม่” สมมติว่า กรรมการท่านนี้แจ้งว่า “ได้ครับ.....เพราะว่า นาย ก. เป็นลูกเขยผมเอง” ในที่ประชุมรับทราบทำให้กรรมการท่านนี้ไปดูแลขอความร่วมมือ นอกจากนี้ยังเปิดให้กรรมการท่านอื่น ๆ ได้แสดงความคิดเห็นกันอย่างเปิดเผย เพื่อที่จะหาวิธีการช่วยเหลือให้ นาย ก. กลับตัวกลับใจโดยการให้อภัยทางสังคม

10. แต่ถ้าเกิดกรณีไม่มีกรรมการท่านใดไปพูดคุยขอความร่วมมือกับนาย ก. ให้เลิกพฤติกรรมได้เลย สามารถมอบหมายให้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ไปขอความร่วมมือ โดยการนำกฎระเบียบหมู่บ้านไปแจ้งให้ นาย ก. ตามข้อตกลงที่สมาชิกที่จะสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขตามขั้นตอนที่ 3

11. ดำเนินการแก้ไขเป็นรายบุคคล โดยมอบหมายให้กรรมการได้ขอความร่วมมือจนครบ

ข้อเน้นย้ำ

1. การดำเนินการในขั้นตอนที่ 8 จะมีความละเอียดอ่อน เพราะฉะนั้นประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องควบคุมการประชุมการแสดงความคิดเห็นของกรรมการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่มีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในที่ประชุม โดยการให้อภัยทางสังคม และสันติวิธี

2. การดำเนินการขั้นตอนที่ 8 ให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่า ผู้ค้า/ผู้เสพ/สงสัย จะเลิกหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อาจจะใช้ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหของชุมชน ประมาณ 1 เดือน

ขั้นที่ 9 รับรองครัวเรือนปลอดภัย

เป็นการจัดการประชุมคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อให้เห็นในการรับรองครัวเรือนที่ปลอดภัยจากยาเสพติดเดือนละ 1 ครั้ง และจัดพิธีมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ โดยธงสัญลักษณ์ดังกล่าวต้องจัดทำโดยเงินจากกองทุนแม่ของแผ่นดินเท่านั้น ซึ่งจะทำให้ธงมีความสำคัญอย่างมากต่อครัวเรือนที่ได้รับ และมีความศักดิ์สิทธิ์สื่อถึงพระบารมีแม่ของแผ่นดินที่ทำให้ครอบครัวของเขาได้รับการรับรองความปลอดภัยไม่ต้องหวาดระแวงใครในชุมชนเรื่องยาเสพติดอีกต่อไปเป็นพื้นฐานในการสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ให้กับประชาชนด้วยงานแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วย

การปฏิบัติ: แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ การรับรองครัวเรือน และการมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัย ดังนี้

1. การรับรองครัวเรือน

การรับรองครัวเรือนเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญการรับรองในครั้งนี้ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการมีความสำคัญมากเป็นเหมือนตัวแทนของพระองค์ท่าน ในการรับรองครัวเรือนสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินให้ผ่านหรือไม่ผ่าน โดยใช้วิธีการถามทีละครัวเรือน และให้คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ได้ยกมือรับรอง สำหรับการยกมือรับรองครัวเรือนของคณะกรรมการจะต้องยกมือ 100% จึงจะถือว่าผ่านการรับรอง จากนั้นมีการลงลายมือชื่อ

ของคณะกรรมการในใบรับรองครีวเรือน เพื่อมอบให้สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. เชิญคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ตามอัตราส่วน 1/4) เข้าร่วมประชุมทำกิจกรรมร่วมกัน
2. เมื่อคณะกรรมการเดินทางมาถึงสำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ดำเนินการลงทะเบียน เข้าร่วมกิจกรรม
3. ทำพิธีเปิดการประชุม โดยการเชิญผู้อาวุโสที่เข้าร่วมกิจกรรมจุดเทียนบูชาพระรัตนตรัยจากนั้นเปิดกรวยเครื่องสักการะต่อหน้าพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง จากนั้นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินร่วมกันร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี 1 จบ จากนั้น ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน นำกล่าวกฐนชุมชนเข้มแข็ง (กฐนหลัก) และกฐนระเบียบหมู่บ้าน (กฐนรอง) กล่าวจบ เชิญสมาชิกฯ นั่ง
4. ประธานกองทุนฯ กล่าวจุดประกายปลุกจิตสำนึกให้คณะกรรมการในการรับผิดชอบต่อการดำเนินการในชั้นตอนนี้และให้สำนึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนของพระองค์พร้อมจัดเตรียมแบบฟอร์มใบรับรองครีวเรือน

5. ประธานกองทุนฯ นำทะเบียนคุณสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในชั้นตอนที่ 2, 3 มาอ่านให้คณะกรรมการได้รับรองโดยการยกมือที่ละครีวเรือน จนครบทุกครีวเรือน

6. ประธานกองทุนฯ ใช้คำพูด “ครีวเรือนนาย ก. ปลอดภัยเสพติดหรือไม่” เมื่อจบคำถามของประธานกองทุนฯ คณะกรรมการทั้งหมดใช้คุณพินิจของตนเองตัดสินในว่า ครีวเรือนของ นาย ก. ปลอดภัยเสพติดจริงหรือไม่ ถ้าปลอดภัยเสพติด ก็ยกมือ แต่ถ้าเห็นว่ายังมีสมาชิกในครีวเรือน นาย ก. ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่ปลอดภัยเสพติด ก็ไม่ยกมือ ประธานกองทุนฯ ตรวจสอบการยกมือของกรรมการ ถ้ามีการยกมือ 100 % ถือว่า ครีวเรือนนั้น ผ่านการรับรอง แต่ถ้ามีกรรมการท่านใดท่านหนึ่งไม่ยกมือถือว่าครีวเรือนนั้น ไม่ผ่านการรับรองอ่านทุกครีวเรือนพร้อมบันทึกในเอกสารผ่านหรือไม่ผ่าน (บัญชีรายชื่อฯ ตามแบบฟอร์มที่ 5 ภาคผนวก)

ข้อเสนอแนะ

1. ประธานกองทุนฯ ให้สังเกตการณ์ให้ความร่วมมือของกรรมการว่า มีการระมัดระวังในการยกมือรับรอง หวั่นเกรงต่ออิทธิพล หรือไม่ ถ้าสังเกตเห็นคณะกรรมการ ไม่มั่นใจ ไม่เข้มแข็ง ให้หาวิธีการแก้ไขด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดแถวเก้าอี้เป็นสองแถวหันหลังชนกัน การใช้ผ้าสามเหลี่ยมปิดตา ฯลฯ เป็นต้น
2. การรับรองครีวเรือน จะดำเนินการโดยคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยทุก 1 เดือน จะต้องมีการรับรองครีวเรือนเป็นประจำ เพื่อเป็นการรักษาสถานครีวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง พร้อมบันทึกลงในบอร์ดชั้นตอนที่ 10

2. การมอบธงสัญลักษณ์ครีวเรือนปลอดภัย

พร้อมมอบธงสัญลักษณ์ครีวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดเป็นพิธีที่จะต้องจัดอย่างสมพระเกียรติสร้างความศักดิ์สิทธิ์โดยอ้อมนำสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เข้าร่วมอย่างสมบูรณ์แบบปลุกจิตสำนึกให้สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน และผู้เข้าร่วมพิธีได้เห็นถึงพลัง และความศักดิ์สิทธิ์ของธงสัญลักษณ์ครีวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดพร้อมมีการมอบใบรับรองครีวเรือน (ใบรับรองฯ ตามแบบฟอร์มที่ 6 ภาคผนวก) ซึ่งคณะกรรมการกองทุนแม่ฯ ได้ร่วมกันลงนามรับรอง

การเตรียมการ

1. การจัดสถานที่ที่ระบำพิธีฯ จัด ณ สำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งโดยปกติจะมีการจัดสำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นการถาวร ดังได้กล่าวมาข้างต้นอยู่แล้ว เพียงแต่มีการตกแต่งเพิ่มเติมให้เหมาะสมตามสมควร
2. การเชิญส่วนราชการเข้าร่วมเท่าที่ชุมชนจะมีขีดความสามารถ เช่น เชิญผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ส่วนราชการที่อยู่ในพื้นที่ เข้าร่วมเพื่อเป็นพยานในการประกาศไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
3. จัดเตรียมธงสัญลักษณ์ครีวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด ให้มีการประชุมในการจัดทำธงฯ

ตามแบบที่กำหนด (แบบรงฯ ตามภาพที่ 4 ภาคผนวก) ระดมทุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ ตามแต่จัดความสามารถของหมู่บ้าน/ชุมชน หรือนำเงินจากบัญชีกองทุนแม่ของแผ่นดินใช้จ่ายหารงฯ ก็สามารถดำเนินการได้

4. มีการชักซ้อมลำดับพิธี ขบวนแห่ฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจทั้งพิธีกร ประธานกองทุนฯ และสมาชิกกองทุนฯ (กำหนดการพิธีฯ ตามแบบฟอร์มที่ 7 ภาคผนวก)

5. จัดเตรียมคำกล่าวของประธานในพิธี ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ตัวอย่างคำกล่าวฯ ตามแบบฟอร์มที่ 8 และ 9 ภาคผนวก)

6. การแต่งกายของสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน และผู้เข้าร่วมพิธี ให้ดูสวยงามเรียบร้อย มีพลัง

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. เริ่มจากจากขบวนแห่อัญเชิญธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด โดยให้ใช้เส้นทางในหมู่บ้าน เป็นขบวนเดินประกอบด้วย วงเครื่องดนตรีครุฑยางค์, กลองยาว, ดนตรีพื้นเมือง ตามขีดความสามารถของหมู่บ้าน/ชุมชนตามด้วยป้ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน, อัญเชิญพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง, พานพุ่มเงิน พุ่มทอง, พานอัญเชิญธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด, แถวสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินประกอบแถวธงชาติ ธงตราสัญลักษณ์ เริ่มตั้ง ณ จุดเริ่มต้น (การจัดขบวนแห่ฯ ตามภาพที่ 5 ภาคผนวก)

2. เมื่อประธานในพิธีเดินทางมาถึงสำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดินประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้การต้อนรับท่านประธานในพิธีฯ

3. ขบวนแห่เริ่มขบวนเดินตามลำดับในข้อ 1 แห่มายังสำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

4. เมื่อขบวนแห่อัญเชิญธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดมาถึง ณ บริเวณสำนักงานฯ ให้ผู้ที่ถือ หรืออัญเชิญพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง, พานพุ่มเงินพุ่มทอง, พานอัญเชิญธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดนำมาวางยังที่ที่จัดเตรียมไว้โดยเมื่ออัญเชิญพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เข้าบริเวณสำนักงาน พิธีกรกล่าว “ถวายความเคารพสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทั้งหมดตรง” ผู้เข้าร่วมพิธี และสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินลุกขึ้นยืนถวายความเคารพ จากนั้นผู้ที่อัญเชิญพระฉายาลักษณ์นำพระฉายาลักษณ์วางยังจุดที่เตรียมไว้ผู้ที่ถือพานพุ่มเงินพุ่มทองและพานอัญเชิญธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดวางตามลำดับเมื่อเรียบร้อยพิธีกรบอกให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั่งลง

5. พิธีกรกล่าวนำเล่าเรื่องกองทุนแม่ของแผ่นดินพอสังเขป

6. จากนั้นพิธีกรดำเนินการตามลำดับกำหนดการ

วันที่ 10 รัชชาสถาณะของชุมชนเข้มแข็ง

การขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่มีหยุดแม้ว่าจะมีการมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดแล้ว ก็ยังคงต้องดำเนินการต่อไป สำหรับธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด ให้สมาชิกนำไปแขวนไว้หน้าบ้านเพื่อแสดงออกและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน ทั้งยังเป็นสิ่งไว้เตือนใจสมาชิกในครัวเรือน ไม่ให้กระทำความผิดกฎ

เพื่อเป็นการติดตั้งระบบการป้องกันปัญหาเสพติดให้กับชุมชนเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เป็นชุมชนที่สามารถควบคุมสถานการณ์ยาเสพติดของชุมชนได้ตลอดไปด้วยชุมชนเองในขั้นนี้จึงถือเป็นขั้นตอนการเสริมความมั่นคงโดยเป็นการที่สมาชิกยอมให้คณะกรรมการพิจารณาลงความเห็นต่อครัวเรือนที่เคยผ่านการรับรองแล้วว่าหากปล่อยให้คนในครัวเรือนไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรืออยู่ในข่ายสงสัยอีก จะยอมให้ยกเลิกการรับรองและปลดสัญลักษณ์

คืนให้กับคณะกรรมการ ซึ่งจะมีการพิจารณาในรอบ 1 เดือน โดยเป็นการพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการต่อจาก
วาระการพิจารณารับรองครีวเรือนประจำเดือน

เมื่อมีการติดตั้งระบบนี้ได้แล้ว จะทำให้ครีวเรือนช่วยกันดูแลครีวเรือนเองอย่างมั่นคง ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนดูแล
ชุมชนเอง ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในการป้องกันภัยยาเสพติดได้อย่างยั่งยืนต่อไป
ข้อเน้นย้ำ

1. การรับรองครีวเรือนปลอดภัยโดยคณะกรรมการ จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เดือนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งมี
การบันทึกข้อมูลลงในบอร์ดชั้นตอนที่ 10 (บอร์ดการบันทึกฯ ตามภาพที่ 6 ภาคผนวก) เพื่อเป็นการป้องกันปัญหา
ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

2. จะต้องจัดกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างต่อเนื่องในหมู่บ้านชุมชนเป็นการต่อยอด
ความเข้มแข็งของชุมชน

‘กองทุนแม่ของแผ่นดิน ทนตั้งต้นแห่งความดีงาม’

การใช้จ่ายเงิน และการสมทบทุน กองทุนแม่ของแผ่นดิน

เงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประกอบด้วย

1. ทุนศรัทธา จากความร่วมมือบริจาคสมทบจากสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. ทุนศักดิ์สิทธิ์ จากพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ที่พระราชทานให้
3. ทุนปัญญา จากการหาวิธีในการหาเงินสมทบ

หลักเกณฑ์ในการใช้จ่ายเงิน

1. กิจกรรมเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน
2. กิจกรรมป้องกันกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มที่เคยค้ายาเสพติดในชุมชน มิให้กลับไปเป็นพฤติกรรมเช่นเดิมอีก
3. กิจกรรมสร้างความดี ในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เป็นแบบอย่าง
4. กิจกรรมเสริมสร้างความคิด ความรู้ การรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. กิจกรรมสนับสนุน การพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ในหมู่บ้าน/ชุมชน
6. กิจกรรมสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน หรือผู้ทุกข์ยากในหมู่บ้าน/ชุมชน

7. กิจกรรมในการจัดหารงสัญลักษณ์ครีวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด

หมายเหตุ โดยที่กองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นเจตนารมณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ดั่งนั้น จึงไม่สมควรที่จะนำกองทุนนี้ให้กู้ยืม คิดดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเช่นเดียวกับกองทุนอื่น ๆ เว้นแต่ การสนับสนุนช่วยเหลือ สงเคราะห์ และผู้ที่ได้รับการสงเคราะห์ จะส่งคืนพร้อมอาจสมทบเงินจำนวนหนึ่งเข้ากองทุนแม่ของแผ่นดินด้วยความสมัครใจ

ข้อเน้นย้ำ

1. การขอเงินช่วยเหลือให้กับสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องทำพิธีมอบต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ เพื่อให้ผู้ได้รับการช่วยเหลือสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านที่ให้การช่วยเหลือ ในฐานะเป็นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน

2. จะต้องมี การนำเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน ใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

การหาเงินสมทบ

1. จากการบริจาคสมทบของสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. จากการจัดทำกิจกรรมเพื่อหารายได้อื่น ๆ

ข้อเน้นย้ำ การใช้จ่ายเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินให้มีการหมุนเวียนเงินในบัญชีนำมาใช้จ่ายตามแนวทางและหาสมทบอย่างต่อเนื่อง อย่าให้หมดจากบัญชี

พิธีแห่ัญชัยเงินขวัญถุงพระราชทาน/แลกเงินขวัญถุง

เมื่อประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน รับพระราชทานเงินขวัญถุง (ทุนศักดิ์สิทธิ์) เรียบร้อยแล้ว หมู่บ้านจะต้อง จัดพิธีแห่ัญชัยเงินขวัญถุง และแลกเงินขวัญถุง เพื่อเป็นการต่อยอดเงินขวัญถุง และเป็นสิริมงคล แก่สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินโดยพิธีจะจัดอย่างสมพระเกียรติการแลกเงินขึ้นอยู่กับสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินจะมีติดกลางกัน เช่น ธนบัตรฉบับละ 20 บาท อาจจะแลก 50 บาท, ธนบัตรฉบับละ 50 บาท อาจจะแลก 100 บาท เป็นต้น สำหรับลำดับ พิธีการแห่ัญชัยเงินขวัญถุงพระราชทานให้ดำเนินการเช่นเดียวกับพิธีมอบรังสัญลักษณ์ครีวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดต่างกันตรงพานัญชัยรังสัญลักษณ์ เป็นพานัญชัยเงินขวัญถุงพระราชทาน เท่านั้น

ตัวอย่างการนำธนบัตรเคลือบพลาสติกใส

การตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ระดับหมู่บ้าน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในภาพรวม
2. เพื่อทราบสถานะของกองทุนแม่ของแผ่นดินว่าเข้มแข็งในระดับใด
3. เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวางแผนพัฒนากองทุนของแผ่นดิน ให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เป้าหมาย

กองทุนแม่ของแผ่นดินทุกแห่ง

กลไกการดำเนินงาน

1. กรมการพัฒนาชุมชนโดยคณะทำงานคณะทำงานฝ่ายแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรมการพัฒนาชุมชน ศอ.ปส.พช. จัดทำคู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. จังหวัด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัดเป็นคณะอำนวยความสะดวก กำกับติดตาม และรายงานผล ระดับจังหวัด

3. อำเภอ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอเป็นคณะอำนวยความสะดวก กำกับติดตาม และรายงานผล ระดับอำเภอ และจัดชุดปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน
4. อำเภอโดยเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอเป็นคณะดำเนินการสนับสนุน และร่วมชุดปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน
5. พื้นที่โดยคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินของหมู่บ้าน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน บริหารจัดการและขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน
6. พื้นที่โดยชุดปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 7 – 10 คน ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย ผู้แทน ศป.ปส.อ. เป็น หัวหน้าชุดปฏิบัติการผู้แทนวิทยากรกระบวนการ ผู้แทนเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ เป็นทีมปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นเลขานุการชุดปฏิบัติการ

ขั้นตอน/วิธีการ

1. กรณการพัฒนากลุ่มจัดทำคู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. จังหวัดและอำเภอ ศึกษาและดำเนินการตามคู่มือ ดังนี้
 - 2.1 จัดตั้งและยกย่องคณะทำงานในระดับต่าง ๆ
 - 1) จังหวัด จัดตั้งและยกย่องคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด, สนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด
 - 2) อำเภอ จัดตั้งและยกย่องคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ, สนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ, ตั้งชุดปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน
 - 2.2 ชุดปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ดำเนินการ
 - 1) จัดเตรียมแบบตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เพียงพอ
 - 2) จัดประชุมคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินหมู่บ้าน เพื่อยกย่องแนวทางดำเนินงาน และตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินตามเกณฑ์ที่กำหนดด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม และตรวจเอกสาร
 - 3) นำข้อมูลจากแบบตรวจสอบคุณภาพบันทึกลงในโปรแกรมตรวจสอบคุณภาพผ่านเว็บไซต์พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์และความครบถ้วนของข้อมูล
 - 4) ประมวลผลและรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน เสนอต่อคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ
 - 2.3 คณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ระดับอำเภอดำเนินการ
 - 1) พิจารณาให้คำรับรองผลการตรวจสอบคุณภาพ
 - 2) ร่วมกับคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอวางแผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูหรือส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้สอดคล้องกับผลการตรวจสอบคุณภาพ
 - 3) รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพและแผนปฏิบัติการเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด
 - 2.4 คณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัดรายงานผลเสนอต่อกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

เครื่องมือ

1. แบบตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. โปรแกรมตรวจสอบคุณภาพออนไลน์ในเว็บไซต์กรมการพัฒนาชุมชน
(แบบตรวจสอบคุณภาพฯ และขั้นตอนการบันทึกข้อมูลฯ ตามฟอร์มที่ 10 และ 11 ภาคผนวก)

ข้อมูลแบบตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

มี 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ประกอบด้วยข้อคำถาม 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินสถานะเพื่อพัฒนากองทุนแม่ของแผ่นดิน

ประกอบด้วยข้อคำถาม 19 ข้อ 4 ประเด็น ดังนี้

1. การบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 5 ข้อ
2. การบริหารเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 4 ข้อ
3. การดำเนินงานด้านยาเสพติด จำนวน 6 ข้อ
4. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 4 ข้อ

แต่ละข้อคำถาม ประกอบด้วย 4 ตัวเลือก

แต่ละตัวเลือก มีค่าคะแนน 3, 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค/ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

การคิดค่าคะแนน

1. รวมคะแนนที่ได้แต่ละข้อ ดังนี้

ข้อที่ตอบตัวบ่งชี้ช่องแรก มีค่าคะแนน = 3

ข้อที่ตอบตัวบ่งชี้ช่องถัดไป มีค่าคะแนน = 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

2. ปรับคะแนนที่ได้ เป็นร้อยละ $\frac{\text{ค่าคะแนนรวมที่ได้}}{\text{ค่าคะแนนเต็ม}} * 100$

ตอบข้อคำถามทั้ง 19 ข้อ

ปรับคะแนนที่ได้ เป็นร้อยละ ดังนี้ $\frac{\text{ค่าคะแนนรวมที่ได้}}{57} * 100$

57

(19 ข้อ * 3 คะแนน = 57)

การจัดระดับสภาพของกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ระดับสภาพของ กองทุนแม่ฯ	ค่าคะแนนที่ได้	หมายถึง
A	มากกว่า หรือ เท่ากับ ร้อยละ 80	กองทุนแม่ของแผ่นดินเข้มแข็ง หมู่บ้านชุมชนมีระบบเฝ้าระวังอย่างยั่งยืน สามารถเป็นศูนย์เรียนรู้
B	มากกว่า หรือ เท่ากับ ร้อยละ 50 แต่ไม่ถึงร้อยละ 80	กองทุนแม่ของแผ่นดินเข้มแข็ง หมู่บ้านชุมชนมีการเฝ้าระวัง หากได้รับการพัฒนาศักยภาพในบางด้าน จะสามารถเป็นศูนย์เรียนรู้ได้
C	น้อยกว่าร้อยละ 50	กองทุนแม่ของแผ่นดินที่ต้องมีการปรับปรุง

วิธีการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ชุดปฏิบัติการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินใช้แบบตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดระดับสภาพของกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามแนวทางดังนี้

1. การเลือกกลุ่มบุคคลในการให้ข้อมูลการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินในหมู่บ้านนั้น ๆ เช่น ประธาน เลขาฯ การหรือวิญญูกร กรรมการฝ่ายต่าง ๆ สมาชิกกองทุน ผู้เคยได้รับการช่วยเหลือจากกองทุน รวมถึงผู้ที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อร่วมกันให้ข้อมูลตามประเด็นคำถามในแบบตรวจสอบสภาพที่จัดทำไว้ โดยควรนัดหมายกลุ่มเป้าหมาย พร้อมสถานที่นัดหมายเอาไว้ล่วงหน้า

2. ชุดปฏิบัติการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ชี้แจงความเป็นมา แนวคิดของการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน และวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

3. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ชุดปฏิบัติการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม ตามประเด็นคำถามในแบบตรวจสอบสภาพที่สร้างเอาไว้ทีละข้อ และให้ขอตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องร่วมด้วย

4. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ให้ชุดปฏิบัติการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจตามประเด็นคำถามจากผู้ให้ข้อมูลหลังการสัมภาษณ์กลุ่มรายชื่อเพื่อยืนยันความรู้ความเข้าใจและผลการประเมินสภาพของกองทุนอีกครั้ง

เอกสารที่ขอตรวจ

1. ระเบียบกองทุนแม่ของแผ่นดินบ้าน.....(ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน).....
2. รายชื่อคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน
3. บันทึกรายงานการประชุม
4. บันทึกบัญชีกองทุนแม่ของแผ่นดิน
5. สมุดบัญชีธนาคาร
6. ข้อมูลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ (เช่น ภาพถ่าย เอกสารสรุปผลการดำเนินงาน เป็นต้น)

การส่งเสริมการจัดตั้งต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

เป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่ระดับหมู่บ้านทุกปี

กลไกการดำเนินงาน

1. กรมการพัฒนาชุมชน โดยคณะทำงานคณะทำงานฝ่ายแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด กรมการพัฒนาชุมชน ศอ.ปส.พช. จัดทำคู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. จังหวัด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด เป็นคณะอำนวยความสะดวก กำกับติดตาม และรายงานผล ระดับจังหวัด
3. อำเภอ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอเป็นคณะอำนวยความสะดวก กำกับติดตาม และรายงานผล ระดับอำเภอ และจัดชุดปฏิบัติการตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน
4. อำเภอ โดยเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ เป็นคณะดำเนินการสนับสนุน และร่วมชุดปฏิบัติการตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

วิธีการ/ขั้นตอน

1. คัดเลือกชุมชนเป้าหมาย

- 1.1 พิจารณาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเป็นลำดับแรก
- 1.2 สำรองคุณสมบัติของหมู่บ้าน/ชุมชน ของกองทุนแม่ของแผ่นดิน ดังนี้

เนื่องจากกองทุนแม่ของแผ่นดิน ถือเป็นกองทุนที่มีความศักดิ์สิทธิ์ หมู่บ้าน/ชุมชนใดที่จะได้รับพระราชทานนั้น จำเป็นจะต้องคัดเลือกเฉพาะหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีคุณภาพไม่ได้นั้นว่าจะต้องมีจำนวนมากซึ่งต่อไปนี้เป็นองค์ประกอบหลักที่ใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ต่อไปนี้

- 1) มีการพัฒนาหรืออบรมผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- 2) ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน มีความเข้มแข็ง สามัคคีกัน และมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
- 3) มีกฎระเบียบหมู่บ้าน/ชุมชนในเรื่องยาเสพติดมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง
- 4) มีการประชุมหารือในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นนิตยโดยเริ่มและเลิกประชุมอย่างพร้อมเพียงกัน

- 5) มีการรวมกลุ่มกิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างหลากหลาย
- 6) มีการเฝ้าระวังในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบ และมีการมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน เช่น การจัดเวรยาม ดูแลความไม่สงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน/ชุมชน
- 7) มีการสำรวจปัญหา ยาเสพติดและยอมรับผลไม่ปิดบัง
- 8) มีการจัดกลุ่มกิจกรรมเยาวชน มีเยาวชนเข้าร่วมมาก
- 9) มีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ตรงกับสถานการณ์และสาเหตุของปัญหา
- 10) มีประชาตติงของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน เห็นชอบต่อการเข้าร่วมกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างกว้างขวาง
- 11) มีกองทุนยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนหรือกองทุนอื่น ๆ ภายในหมู่บ้าน/ชุมชนที่นำมาใช้ในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยกองทุนที่มีอยู่เหล่านี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบริหารจัดการที่ดี
- 12) คนในหมู่บ้าน/ชุมชนกระตือรือร้นที่จะไปศึกษาเรียนรู้หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน แห่งอื่น
- 13) มีกิจกรรมขยายทุนทางสังคมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม
- 14) ได้รับรางวัลต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนหลายรางวัล
- 15) มีการบูรณาการอย่างเข้มแข็งของกลุ่มองค์กรชุมชนต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน

2. ขยายความคิด

- 2.1 ทำความเข้าใจโครงการทุกครัวเรือน (ขั้นที่ 1 กองทุนแม่ฯ)
- 2.2 จัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ขั้นที่ 2 กองทุนแม่ฯ)
- 2.3 รับสมัครครัวเรือนสมาชิกเข้าร่วมโครงการ (ขั้นที่ 3 กองทุนแม่ฯ)

3. พิชิตปัญหายาเสพติด

- 3.1 จัดตั้งกฏชุมชนเข้มแข็ง (ขั้นที่ 4 กองทุนแม่ฯ)
- 3.2 ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด (ขั้นที่ 5 กองทุนแม่ฯ)
- 3.3 จัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด (ขั้นที่ 6 กองทุนแม่ฯ)
- 3.4 ประชาคมคิดแยกด้วยสันติวิธี (ขั้นที่ 7 กองทุนแม่ฯ)

4. รักษาชีวิตชุมชนเข้มแข็ง

- 4.1 จัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันของสมาชิก (ขั้นที่ 8 กองทุนแม่ฯ)
- 4.2 รับรองครัวเรือนปลอดภัย (ขั้นที่ 9 กองทุนแม่ฯ)
- 4.3 รักษาสถานะของชุมชนเข้มแข็ง (ขั้นที่ 10 กองทุนแม่ฯ)

ตัวชี้วัดหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

การคัดเลือกหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินโดยใช้เกณฑ์ตัวชี้วัด 12 ข้อ ดังนี้ (แบบประเมินคัดเลือกฯ และขั้นตอนการนำเข้าข้อมูลฯ ตามฟอร์มที่ 12 และ 13 ภาคผนวก)

1. ผู้นำเข้มแข็ง มีกิจกรรมรูปธรรม

ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนมีความสำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนให้เป็นหมู่บ้านชุมชนที่เข้มแข็ง วิทยากรจะต้องให้องค์ความรู้กับผู้นำชุมชนอย่างทอ่งแท้เมื่อผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนมีความรู้ ก็จะสามารรถกล้าคิดกล้าทำ ในการดำเนินงานตามแนวทางหรือองค์ความรู้ เพราะฉะนั้นตัวชี้วัดที่ 1 เกณฑ์ชี้วัดอยู่ที่ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อที่จะขับเคลื่อนแผนการพัฒนาหมู่บ้านไปตามแผนที่ได้วางไว้ นำไปสู่การเป็นหมู่บ้านชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

2. สมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือ

การเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกในหมู่บ้านซึ่งเมื่อผู้นำคิดแผนงานจะดำเนินการเพียงแค่กลุ่มของผู้นำย่อมไม่สำเร็จต้องอาศัยสมาชิกในหมู่บ้านในการสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมสังเกตได้จากการจัดกิจกรรมในทุก ๆ ด้านของหมู่บ้าน/ชุมชน สมาชิกในหมู่บ้านให้ความร่วมมือกันหรือไม่

3. ประชุมหารือในหมู่บ้าน/ชุมชนในเรื่องยาเสพติดอยู่เป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อร่วมแก้ไขปัญหา

การแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน มีความจำเป็นที่จะต้องให้หมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับความรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง โดยการประชุมหารือในหมู่บ้าน/ชุมชน นำปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน มาหารือเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกันแก้ไขปัญหา ของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยเฉพาะปัญหา ยาเสพติด จะต้องมีการบันทึกการประชุมแนวทางการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิง

4. กิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนดำเนินการโดยยึดหลักการพึ่งตนเอง

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีหลักพิจารณาอยู่

- **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นมุมมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคง และ ความยั่งยืน ของการพัฒนา

- **คุณลักษณะ:** เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

- **คำนิยาม** ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

- **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียน ตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

- **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

- **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ในการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเมื่อทุกครัวเรือนยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง พออยู่พอกิน สมาชิกในครัวเรือนก็จะไม่ไปยุ่งกับยาเสพติด

5. มีกฎทางสังคมเรื่องยาเสพติดและมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง

การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดตามแนวทางกองทุนแม่ของแผ่นดินมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำมาตรการทางสังคม มาใช้กับสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน เพราะ เป็นการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยสันติวิธี เพราะฉะนั้น หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินจะต้องนำมาตรการสังคมมาใช้ มีการปรับปรุงมาตรการทางสังคมให้เป็นปัจจุบัน สมาชิกในหมู่บ้านจะต้องมีส่วนร่วมในการตั้งกฎชุมชน

6. มีกลไกเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบและมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน

หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นการฝึกให้ชุมชนได้ดูแลชุมชนกำหนดมาตรการการเฝ้าระวังปัญหาของชุมชนในทุก ๆ ด้าน โดยนำกำลังประชาชนที่มีอยู่ เช่น ชม., อปพร. ฯลฯ เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

7. มีการค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า อยู่เสมอโดยไม่ปิดบัง

หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการประชาคมค้นหาปัญหาหาสาเหตุอยู่เสมอ ซึ่งจะตรงกับขั้นตอนที่ 7 ของการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อหาวิธีการ ในการร่วมกันแก้ไขปัญหา เป็นตัวชีวิตที่ต้องมีผลการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

8. มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหาหาสาเหตุ

กิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาหาสาเหตุ สามารถดำเนินการได้หลาย ๆ กิจกรรม ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการคิดริเริ่มของผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน นำสมาชิกในหมู่บ้าน เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อปลูกจิตสำนึก เรื่องปัญหาหาสาเหตุที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นตัวชีวิตที่ต้องมีผลการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

9. กิจกรรมประชุมตักเตือนในหมู่บ้าน/ชุมชนยึดใจร่วม

การจะสมัครเข้าร่วมโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน จะต้องทำประชาคมตักเตือนในชุมชนว่าเห็นชอบเข้าร่วมเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพราะการดำเนินงานการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม จะดำเนินงานเฉพาะผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนไม่ได้ จะต้องอาศัยคนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือ เป็นตัวชีวิตที่ต้องมีผลการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

10. มีการจัดตั้งกองทุนหาสาเหตุของหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาหาสาเหตุ และมีการบริหารจัดการกองทุนด้วยความเรียบร้อย

การจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหหาสาเหตุเป็นทุนศรัทธาที่จะร่วมกันจัดตั้งกองทุนเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหหาสาเหตุ เพื่อเป็นกองทุนในการบริหารจัดการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรองรับทุนศรัทธา เป็นตัวชีวิตที่ต้องมีผลการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

11. มีการบูรณาการกับองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มเกษตรกรกลุ่มผู้สูงอายุ ฯลฯ

มีความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนเข้าร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเข้มแข็ง เป็นรูปธรรม

12. มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีอย่างสม่ำเสมอ

หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินต้องมีกิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีอย่างเป็นรูปธรรมมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ อยู่เป็นประจำ คนในหมู่บ้านมีความสำนึกในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ข้อเสนอแนะ กิจกรรมที่ต้องดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ได้แก่ ข้อ 7, 8, 9, 10

การดำเนินการเมื่อหมู่บ้านได้รับคัดเลือกให้รับพระราชทานเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1. กิจกรรมการดำเนินงานในหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อเตรียมรับกองทุนแม่ของแผ่นดิน

เมื่อผู้แทนหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดินเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้แทนดังกล่าวอัญเชิญกองทุนแม่ของแผ่นดินกลับสู่หมู่บ้าน/ชุมชน ของตนในวันเดียวกัน และให้มีการดำเนินการในหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

1.1 หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้จัดพิธีการต้อนรับการอัญเชิญกองทุนแม่ของแผ่นดินเข้าสู่หมู่บ้าน/ชุมชนโดยจัดในสถานที่ที่เหมาะสมในหมู่บ้าน/ชุมชนมีประชาชนในหมู่บ้านพอสมควรเข้าร่วม ทั้งนี้ให้มีการเชิญผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งที่เป็นผู้นำทางการ ผู้นำธรรมชาติ ผู้นำกลุ่มจัดตั้งต่าง ๆ เข้าร่วมพิธีอย่างพร้อมเพรียง

1.2 พิธีการสำคัญในหมู่บ้าน/ชุมชน มีดังนี้

1) ให้หมู่บ้าน/ชุมชนประกอบพิธีต้อนรับกองทุนแม่ของแผ่นดินโดยมีพระบรมฉายาลักษณ์หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงตั้งอยู่พร้อมจัดตั้งพานทองวางหน้าพระบรมฉายาลักษณ์หรือพระบรมสาทิสลักษณ์(ในพื้นที่ที่นับถือศาสนาพุทธอาจนิมนต์พระสงฆ์ในหมู่บ้าน/ชุมชนเข้าร่วมสำหรับหมู่บ้านที่นับถือศาสนาอื่นเช่นศาสนาอิสลามขอให้ประยุกต์ตามความเหมาะสมหรือตามหลักศาสนานั้น ๆ)

2) เมื่อผู้แทนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่อัญเชิญของบรรจุกองทุนแม่ของแผ่นดินเดินทางมาถึงให้ประชาชนที่เข้าร่วม ณ สถานที่นั้นลุกขึ้นยืนด้วยความเคารพ และอัญเชิญกองทุนแม่ของแผ่นดินวางไว้บนพาน

3) พิธีกรเรียนเชิญผู้เป็นประธานในพิธีการ(ซึ่งขึ้นอยู่กับหมู่บ้านชุมชนนั้น ๆ จะเป็นผู้เลือกตามที่เหมาะสม) กล่าวให้โอวาทหรือกล่าวมอบแนวทางกองทุนแม่ของแผ่นดิน

4) หากเป็นความประสงค์ของประชาชน ณ ที่นั้น ที่ต้องการแสดงออกซึ่งความจงรักภักดี และพลังของชุมชนเอง จะจัดให้มีการร่วมระดมทุนในชุมชนเพื่อสมทบกองทุนแม่ของแผ่นดินในหมู่บ้าน/ชุมชนนั้น ๆ ก็จะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ควรปฏิบัติ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความสมัครใจ และเห็นพ้องต้องกันของชุมชน

1.3 สถานที่เก็บรักษากองทุนแม่ของแผ่นดินของหมู่บ้าน/ชุมชน ภายหลังเสร็จสิ้นพิธีการให้เป็นข้อตกลงร่วมกันของชุมชนทั้งชุมชน

2. การรับมอบกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัด

2.1 เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทนได้รับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกอบพิธี และมอบให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน โดยเร่งด่วนตามห้วงเวลาที่จังหวัดเห็นสมควร

2.2 ให้จังหวัดใช้ศาลากลางจังหวัดหรือสถานที่อื่นที่เหมาะสมเป็นสถานที่ประกอบพิธีมอบเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชนโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานในพิธีและผู้แทนของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับคัดเลือกมาเป็นผู้รับมอบกองทุนแม่ของแผ่นดิน

2.3 พิธีการรับมอบกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้แต่ละจังหวัดพิจารณาจัดขึ้นอย่างสมพระเกียรติ โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย

1) ในวันจัดพิธีควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมวลชนจำนวนหนึ่งเข้าร่วมงาน

2) ให้จัดตั้งพระบรมฉายาลักษณ์หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในสถานที่ประกอบพิธีที่จุดด้านหน้าเวทีหรือที่เหมาะสมและบริเวณหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ให้จัดตั้งพานทองสำหรับวางของสีฟ้าซึ่งจังหวัดจะต้องจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการจัดวางของดังกล่าว ครั้งละ 1 ช่องต่อ 1 หมู่บ้าน

3) เมื่อผู้เข้าร่วมพิธีพร้อม ณ บริเวณที่จัด พิธีกรเรียนเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดเปิดกรวยและถวายความเคารพต่อพระบรมฉายาลักษณ์ หรือพระบรมสาทิสลักษณ์

4) พิธีกรเชิญผู้แทนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ และกลับเข้าประจำที่จนครบทุกคน

ทั้งนี้ เมื่อรับของกองทุนแม่ของแผ่นดินแล้ว ให้ผู้แทนหมู่บ้าน/ชุมชน นั้น ๆ พึงระลึกว่าเป็นสิ่งของพระราชทาน จึงควรระมัดระวัง และถือของดังกล่าวไว้อย่างเหมาะสม

5) ประธานในพิธีกล่าวให้โอวาทต่อผู้แทนหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินในหมู่บ้าน/ชุมชน

6) ทุกคนขับร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีพร้อมกัน

ทั้งนี้หากจังหวัดใดจะเพิ่มพิธีการอื่นใดนอกเหนือจากนี้หรือปรับขั้นตอนการดำเนินงานสามารถกระทำได้ตามที่เห็นสมควร เช่น การให้วิทยากรกระบวนการ หรือ ผู้แทนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดินในปีก่อน ๆ ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นมาแล้วประสบการณ์ให้รับฟัง เพื่อเป็นแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนต่อไป เป็นต้น

3. กิจกรรมการจัดระบบกองทุนแม่ของแผ่นดินในหมู่บ้าน/ชุมชน

3.1 ในช่วงวันเวลาที่เหมาะสม ภายหลังจากการรับมอบกองทุนแม่ของแผ่นดิน แล้วให้ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน นั้น ๆ จัดประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อให้คนในหมู่บ้าน/ชุมชนได้รับทราบรายละเอียดของกองทุนแม่ของแผ่นดินโดยจะมีสื่อประกอบการชี้แจง

3.2 ในช่วงเดียวกัน ให้มีการจัดระบบกองทุนแม่ของแผ่นดินหมู่บ้าน/ชุมชน แห่งนั้น มีสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย การวางกรอบแนวทางการดำเนินงาน การจัดทำร่างระเบียบกองทุนแม่ของแผ่นดิน การยอมรับระเบียบการเลือกตั้งกรรมการดูแล ฯลฯ และให้ที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านรับรองระเบียบกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์พระราชทาน “รัฐรักสามัคคี” ดังนั้น การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในวงกว้างจึงเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด

3.3 แนวทางการปฏิบัติของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1) กิจกรรมผ้าระงับยาเสพติด เช่น สนับสนุนการเดินเวรยาม จุดตรวจหมู่บ้าน/ชุมชน

2) กิจกรรมป้องกันกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มที่เคยค้ายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนมิให้กลับไปพฤติกรรมเดิมอีก

3) กิจกรรมเสริมสร้างความคิดในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่าง

4) กิจกรรมเสริมสร้างความคิด ความรู้ การรวมกลุ่ม การสร้างความตื่นตัว การประชุม และการแลกเปลี่ยนความรู้ในลักษณะของศูนย์เรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้าน/ชุมชน

5) กิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

6) กิจกรรมการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อนหรือผู้ตกทุกข์ได้ยากในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดทอนหรือจัดความเดือดร้อนตามหลักเมตตาธรรม เช่น อาจเป็นการสงเคราะห์ช่วยเหลือในรูปของตัวเงิน หรือวัตถุสิ่งของ ซึ่งผู้ได้รับการสงเคราะห์จะคืนกลับมาหรือไม่แล้วแต่กรณี หรือตามแต่จะตกลงกัน

3.4 เพื่อให้หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้รับพระราชทานเงินขวัญถุงมีแนวทางในการปฏิบัติ จึงจัดให้มีแนวทางการจัดทำระเบียบกองทุนแม่ของแผ่นดิน 6 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 ข้อความทั่วไป

หมวดที่ 2 วัตถุประสงค์

หมวดที่ 3 เงินสมทบกองทุนแม่ของแผ่นดิน

หมวดที่ 4 แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน

หมวดที่ 5 แนวทางการบริหารกองทุนแม่ของแผ่นดิน

- (1) ว่าด้วยสมาชิกกองทุน
- (2) ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- (3) ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุน
- (4) ว่าด้วยการประชุม
- (5) ว่าด้วยการดำเนินการด้านการเงินและบัญชี

หมวดที่ 6 บทเฉพาะกาล

โดยระเบียบกองทุนแม่ของแผ่นดินนี้ ได้มาจากการตกลงกันของสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน นั้นเอง โดยสามารถนำตัวอย่างของหมู่บ้านอื่นมาเป็นแนวทางการปฏิบัติตามความเหมาะสมของสถานการณ์แต่ละหมู่บ้านได้

4. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชน

เมื่อหมู่บ้าน/ชุมชนได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดินเรียบร้อยแล้วเห็นสมควรให้ศอ.ปส.จ.ร่วมกับวิทยากรกระบวนการหรือผู้บังคับบาทจับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดได้จัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานให้กับทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้รับกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประมาณ 1 – 2 วัน เพื่อก่อให้เกิดพัฒนาการดำเนินงานในหมู่บ้าน/ชุมชน ด้วยกัน

ทั้งนี้เพื่อให้หมู่บ้านชุมชนเกิดการพึ่งพาและพัฒนาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความสามัคคี และบรรลุวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

1. แนวคิดเรื่องศูนย์เรียนรู้ชุมชน

ความหมายของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชนเป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้การถ่ายทอดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน อีกทั้งเป็นแหล่งบริการชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของชุมชนโดยเน้นการกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง เป็นศูนย์เรียนรู้ของประชาชน ที่ดำเนินการโดยประชาชน และเพื่อประชาชน ที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

จากความหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่าศูนย์เรียนรู้ชุมชนในความคาดหวังของกรมการพัฒนาชุมชนไม่ใช่ศูนย์ฝึกอบรมประจำหมู่บ้านที่รองรับการนัดหมายจากวิทยากรภายนอก แต่จะเป็นสถานที่ที่จะสร้างความผูกพันระหว่างคนในชุมชนกับเรื่องราวของเขาเองเป็นสำคัญ

หลักการสำคัญของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

เป็นแหล่งเรียนรู้ทุกด้านทุกรูปแบบไม่เน้นการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นศูนย์กลางที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้ามาเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งการพบปะ สังสรรค์ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือในการพัฒนาตนเองและชุมชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

ภารกิจของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

จัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนการสืบทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชน

เป็นศูนย์รวมของข้อมูล เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช. 2ค แหล่งน้ำ กลุ่มอาชีพ ฯลฯ รวมทั้งข่าวสารสาระความรู้

ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เท่าทันสถานการณ์โลก

รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ของประชาชนชาวบ้าน องค์ความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจาย ในชุมชน และจัดการให้เป็นหมวดหมู่ มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่ประชาชนสามารถเข้าไปสืบค้นศึกษาและเรียนรู้ได้ทุกเวลา

เป็นศูนย์กลางในการจัดการความรู้ที่ดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชนเป็นศูนย์ประสาน และบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำ กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาภาครัฐ

เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของประชาชน เป็นสถานที่ที่มีโครงสร้างเป็นอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ก็ได้ ที่มีองค์ความรู้ สามารถให้การเรียนรู้แก่ประชาชนที่ต้องการความรู้ สามารถเข้าถึงได้

องค์ประกอบ

1. วิธีการก่อเกิด

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนจะเกิดขึ้นได้ต้องเป็นความต้องการของประชาชนในชุมชนเพราะจะเป็นสมบัติของชุมชนจึงควรนำแนวคิดเข้าเวทีประชุมประชาคมของหมู่บ้านเผยแพร่ความคิดโน้มน้าวสร้างการยอมรับและชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีแหล่งเรียนรู้ของชุมชนการจัดเก็บองค์ความรู้ประวัติชุมชนและภูมิปัญญาของชุมชนอย่างเป็นระบบการแสดงผลข้อมูลข่าวสารของชุมชนให้ได้เรียนรู้กันอย่างทั่วถึงรวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สม่ำเสมอโดยเริ่มจากการจัดระเบียบแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนและให้เป็นไปตามกำลังที่ชุมชนจะสามารถดำเนินการได้อีกทั้งให้มีขอบเขตและลักษณะตามความเห็นของชุมชน

2. โครงสร้างของศูนย์เรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วย

2.1 คณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนจากผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายองค์กรชุมชนประชาชนชาวบ้าน อาสาสมัคร ฯลฯ โดยมาจากการคัดเลือกของชาวบ้านเองและชาวบ้านให้การยอมรับซึ่งคณะกรรมการจะร่วมมือกันวางแผน และดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์ที่ได้ร่วมกันกำหนด เพื่อระดมพลังให้เกิดการเรียนรู้และบริหารจัดการในศูนย์เรียนรู้ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ที่ปรึกษา เป็นภาคีการพัฒนาภาครัฐ เช่น พัฒนาชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน เกษตร สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ระเบียบข้อบังคับ ซึ่งคณะกรรมการฯได้จัดทำขึ้นที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารศูนย์ฯ

2.4 สถานที่ เล็กใหญ่ไม่สำคัญอาจจะอยู่ในห้องของอาคารองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล บ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้านผู้นำ บ้านประชาชนชาวบ้าน ศาลาวัด ใต้ต้นไม้ ศาลากลางบ้านซึ่งเป็นสถานที่ให้พบปะ ประชุม ทำงานกันได้ตลอดเวลา ให้เป็นสถานที่ที่เป็นสัญลักษณ์ของการรวมตัวกัน เพื่อการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องหางบประมาณมากก่อสร้างศูนย์ใหม่

2.5 การบริหารจัดการศูนย์ฯ คณะกรรมการฯที่ได้รับการคัดเลือกมีการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์ฯ สามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.6 งบประมาณ เพื่อพัฒนาคณะกรรมการของศูนย์เรียนรู้ชุมชนให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชน

โครงสร้างทั้งหมดนี้ ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นมาครบถ้วนในระยะเริ่มแรก

3. กิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1 สถานที่จัดกิจกรรมเรียนรู้อาจดำเนินการได้ทั้งในอาคารศูนย์ฯและนอกอาคารศูนย์ฯโดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน เช่น บ้านประชาชนชาวบ้าน ในไร่นา เพื่อสาธิตกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ได้แก่ การเรียน/การสอน การจัดการความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาติพันธุ์ วัฒนธรรม วิถีชนธรรม การรับความรู้จากประชาชนชาวบ้านการจัดเวทีประชาคมเพื่อการเรียนรู้ และการตัดสินใจร่วมกัน การเรียนรู้ผ่าน E-Learning การสาธิต การจัดนิทรรศการการจัดสัมมนาอภิปราย ฯลฯ

4. เนื้อหาสาระว่าด้วยความรู้ ประกอบด้วย

4.1 ข้อมูล ได้แก่ข้อมูล จปฐ. กชช. 2ค ทะเบียนผู้นำกลุ่ม/องค์กรข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น อัตลักษณ์ของชุมชน แผนชุมชน โครงการกิจกรรม ฯลฯ

4.2 ข่าวสาร (สารสนเทศ) ได้แก่

1) สารสนเทศชุมชน 13 องค์ประกอบ ได้แก่ ประวัติหมู่บ้าน แผนที่ตั้ง ลักษณะ ภูมิประเทศ (ภูมิอากาศ/ฤดูกาล)ลักษณะของประชากร(อัตราความหนาแน่น/โครงสร้างประชากร)ลักษณะการประกอบอาชีพของชุมชน(เกษตร/อุตสาหกรรม/รับจ้าง ฯลฯ)ผลิตภัณฑ์มวลรวมของหมู่บ้านผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจของหมู่บ้านศิลปะ/วัฒนธรรม/ภูมิปัญญาของหมู่บ้านสถานที่ท่องเที่ยว/สถานที่บริการ การคมนาคม (การเดินทางไปยังหมู่บ้าน) ประเพณี/เทศกาลประจำปี ทักษะ/ฝีมือ/แรงงานของหมู่บ้านอื่น ๆ

2) ข่าวสารเพื่อชีวิต

3) ข่าวสารเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน

4.3 ความรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านวัฒนธรรม การประกอบอาชีพ/ผลิตภัณฑ์ชุมชน องค์ความรู้ ที่ชุมชนต้องการ เพื่อค้นหาอัตลักษณ์ชุมชน ความรู้ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ความรู้ข่าวสารจากภายนอก

ขั้นตอนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน

จัดเวทีประชาคมเผยแพร่ความคิดชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของศูนย์เรียนรู้ชุมชนสรรหาแกนนำ แต่งตั้งคณะกรรมการของหมู่บ้าน สำรวจและจัดทำจุดเรียนรู้ แกนนำเก็บข้อมูล คนเก่ง ผู้รู้ ประชาชนชาวบ้าน ในเรื่องต่าง ๆ แกนนำค้นหา ผู้รู้ที่จะบอกเล่าประวัติของหมู่บ้านได้ จัดทำแผนที่จุดเรียนรู้ของหมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 1 จัดเวทีประชาคม เพื่อรับรองความเที่ยงตรงขององค์ความรู้ ภูมิปัญญา ประวัติหมู่บ้าน และข้อมูล และชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อเก็บรักษาองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ประวัติหมู่บ้าน และข้อมูลให้อยู่ในสถานที่ที่ทุกคนในชุมชนจะใช้ประโยชน์ได้พร้อมกับ สรรหาคณะกรรมการบริหารและดำเนินการศูนย์เรียนรู้ชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 จัดประชุมร่วม แกนนำ อาสาสมัคร และคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เพื่อออกแบบการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน และวางแผนปฏิบัติการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน ในขั้นตอนนี้ ต้องให้ทราบได้ว่าอาคารที่จะใช้เป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนจะใช้อาคารที่มีอยู่ในชุมชน หรือจะก่อสร้างอาคารใหม่ ถ้าจะก่อสร้างใหม่จะใช้ที่ใดมีความเหมาะสมมากที่สุดเพียงใด ต้องใช้งบประมาณเท่าใด จะหาเงินจากที่ใด ถ้าใช้อาคารที่มีอยู่แล้วจะต้องปรับปรุงเพื่อใช้งานเพียงใด ต้องใช้งบประมาณเท่าใด จะหาเงินจากที่ใด

ขั้นตอนที่ 3 สำรวจแหล่งงบประมาณ ศึกษาระเบียบการของแหล่งงบประมาณ เขียนโครงการเสนอขอรับการสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 4 สร้าง/ปรับปรุงอาคาร แล้วบรรจุข้อมูลข่าวสารความรู้ไว้ในอาคาร

ขั้นตอนที่ 5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในชุมชน

ขั้นตอนที่ 6 คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯกำหนดระเบียบการบริหารศูนย์เรียนรู้ชุมชนโดยให้มีประเด็นสำคัญอย่างน้อย

2 เรื่อง คือ การดูแลบำรุงรักษาอาคารศูนย์ฯจะอย่างไร และการใช้อาคารจัดกิจกรรมจะต้องทำอย่างไร

2. ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

วัตถุประสงค์ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

1. เสริมสร้างให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์แก่พื้นที่อื่น ๆ

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา แลกเปลี่ยน และเผยแพร่องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

เป้าหมายศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

เป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินซึ่งมีรูปแบบประสบการณ์การแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สามารถเป็นแบบอย่างให้พื้นที่อื่นได้เรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ได้เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้น ๆ และมีความพร้อมความสนใจในการที่จะ

เป็นศูนย์เรียนรู้ เพื่อการศึกษาดูงานในอนาคตต่อไปได้ ในพื้นที่ 878 อำเภอ 76 จังหวัด อย่างน้อยอำเภอละ 1 ศูนย์ (878 ศูนย์)

กลไกการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

1. คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินและเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ เป็นผู้คัดเลือกกองทุนของแผ่นดินแม่ดีเด่นและสนับสนุนการดำเนินงาน
 2. คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินหมู่บ้าน เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งและบริหารงาน ตามแนวทางที่กำหนด
- ลักษณะ-ประสบการณ์/องค์ความรู้ของศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน**
1. ข้อมูลสารสนเทศของชุมชน
 2. แผนผังแสดงโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน และบทบาทหน้าที่
 3. วิธีการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน/กิจกรรม และวิธีการดำเนินกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่ดำเนินการภายในชุมชน เช่น กระบวนการแก้ปัญหาหาเสพติดที่ชุมชนดำเนินการ ทั้งด้าน การป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุน
 4. ผลงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติด
 5. สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับยาเสพติดรูปแบบต่าง ๆ
 6. ทำเนียบวิทยากรกระบวนการกองทุนแม่ของแผ่นดิน
 7. บุคคลต้นแบบด้านต่าง ๆ เช่น บุคคลต้นแบบในการต่อต้านยาเสพติด ผู้ค้า ผู้เสพที่กลับตัวกลับใจเป็นพลังของแผ่นดิน
 8. จุดเรียนรู้ หรือสถานที่ในการเฝ้าระวัง ป้องกันกลุ่มเสี่ยง เช่น ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น ลานกีฬาลานดนตรี ฯลฯ
 9. นิทรรศการแสดงผลงานด้านต่าง ๆ ของกองทุนแม่ของแผ่นดิน
 10. อื่น ๆ

ขั้นตอน วิธีการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

1. คณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของศูนย์เรียนรู้ แก่คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกกองทุน
2. คณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอร่วมกับเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอคัดเลือกหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหาเสพติดและมีความพร้อมที่จะเป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้เป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอทั้งนี้ให้พิจารณาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีศูนย์เรียนรู้ชุมชนอยู่แล้วเป็นลำดับแรก
3. สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้กับคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ

4. คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินและสมาชิกร่วมกันคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ชุมชน จำนวนตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่รวมทั้งการคัดเลือกที่ปรึกษาศูนย์เรียนรู้ฯ ซึ่งอาจเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้นำชุมชนระดับตำบลก็ได้

5. วางแผนการดำเนินงาน จัดหางบประมาณ
6. จัดทำระเบียบศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน ระเบียบการให้บริการบุคคลภายนอกชุมชน
7. ปรับปรุงอาคารสถานที่
8. สรุปข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน/ชุมชน
9. สรุปวิธีการและกิจกรรมดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน
10. สรุปผลงานในการแก้ไขปัญหาสาเหตุ
11. จัดทำสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
12. บรรจุข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ สื่อต่าง ๆ ไว้ในอาคาร
13. พัฒนาวิทยากรผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้
14. จัดให้มีบุคคลต้นแบบ/จุดเรียนรู้ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาเหตุ
15. จัดให้มีการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้
16. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานผ่านช่องทางต่าง ๆ

ตัวชี้วัดความสำเร็จการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดเป้าหมายความสำเร็จจำนวน 2 ตัวชี้วัดประกอบด้วยตัวชี้วัดเชิงปริมาณ จำนวน 1 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ จำนวน 1 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ: ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนชุมชนทั้งหมดปลอดภัยจากยาเสพติด

เกณฑ์การวัดความสำเร็จ: จำนวนชุมชนทั้งหมดปลอดภัยจากยาเสพติดหมายถึง จำนวนทั้งหมดของหมู่บ้านที่มีกองทุนแม่ของแผ่นดินเรียกว่า “หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน” มีกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ด้วยพลังสามัคคีของชาวบ้านให้พึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของทุนทางสังคมที่มีอยู่และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้หมู่บ้านปลอดภัยจากยาเสพติดโดยหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกหมู่บ้านต้องดำเนินกิจกรรมที่นำไปสู่หมู่บ้านปลอดภัยจากยาเสพติด อย่างน้อย 5 กิจกรรม/หมู่บ้าน จากกิจกรรมทางเลือกต่าง ๆ ดังนี้

1. ย้ายผลรับสมัครสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. ทอดผ้าป่า/จัดหาทุนเพิ่มให้กองทุนแม่ของแผ่นดิน
3. รับรอง/ขยายผล คริวเรือนปลอดยาเสพติด
4. จัดสวัสดิการให้สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน เช่น เด็กเกิด เจ็บป่วย เสียชีวิต ทุนการศึกษา
5. ศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน
6. Mobile Unit ในชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนแม่ของแผ่นดินและการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
7. จัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ ฯลฯ
8. ดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
9. เชื่อมโยงเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน
10. แ่งเงินที่พ่ายาวชนต้านยาเสพติด
11. ตั้งด่านตรวจและเวรยาม
12. สนับสนุนกิจกรรมการตรวจปัสสาวะและการตั้งด่านตรวจ
13. สนับสนุนกิจกรรม To Be Number One
14. ย้ายผลรับสมัครสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน
15. สนับสนุนการส่งผู้ติดยาเสพติดเข้าค่ายบำบัด ทั้งแบบสมัครใจบำบัดและบังคับบำบัด
16. สนับสนุนอาชีพผู้ผ่านการบำบัดตามความสมัครใจ
17. มอบธงสัญลักษณ์กองทุนแม่ของแผ่นดินให้คริวเรือนต้นแบบสีขาว
18. พัฒนาศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ: ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละ 100 ของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด

เกณฑ์การวัดความสำเร็จ: ร้อยละ 100 ของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติดหมายถึงหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินทั้งหมดมีกลไกและเครื่องมือการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดครบทั้ง 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กลุ่มสมาชิก หมายถึงหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินต้องมีสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวนอย่างน้อยร้อยละ 20 ของจำนวนคริวเรือนทั้งหมด
2. คณะกรรมการหมายถึงหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินต้องมีคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวนอย่างน้อย 10 คน/กองทุน
3. ทุกระเบียบ/กติกา หมายถึงหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินต้องมีระเบียบกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อควบคุมสมาชิกและคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินให้มีความสัมพันธ์กันภายใต้แบบแผนและกฎเกณฑ์เดียวกัน เพื่อให้ได้

ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดิน

4. กิจกรรม หมายถึง หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินต้องมีกิจกรรมของกองทุนแม่ของแผ่นดินจำนวนอย่างน้อย 5 กิจกรรม/หมู่บ้าน

5. กองทุน หมายถึง หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินต้องมีการระดมทุน/เงินเพื่อจัดตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดินและให้กองทุนมีความมั่นคงและยั่งยืนเพื่อใช้สำหรับดำเนินกิจกรรมของกองทุนแม่ของแผ่นดินในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ ภายในหมู่บ้าน

ผลการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินของกรมการพัฒนาชุมชน (เดือนธันวาคม 2554 ถึงปัจจุบัน)

กรมการพัฒนาชุมชนขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2554 ถึงปัจจุบัน โดยเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุนแม่ของแผ่นดินเดิมร่วมกับการส่งเสริมการจัดตั้งต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินใหม่ มีผลการดำเนินงานและมุ่งผลลัพธ์ให้กองทุนแม่ของแผ่นดินมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2547 ถึงปัจจุบัน เพื่อประเมินสถานะและจัดลำดับความเข้มแข็งใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารเงินกองทุนด้านการดำเนินงานด้านยาเสพติดและด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนผลการประเมินกองทุนมีทุกระดับ ดังนี้

- ระดับ A คือ กองทุนที่เข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวังอย่างยั่งยืน สามารถพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ได้
- ระดับ B คือ กองทุนที่เข้มแข็งปานกลาง มีระบบเฝ้าระวัง ต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพเพิ่มเติม
- ระดับ C คือ กองทุนที่ต้องมีการปรับปรุง

2. การพัฒนาศักยภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกกองทุนโดยจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้แทนคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อพัฒนาทักษะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการกองทุนการวิเคราะห์ผลการตรวจสอบคุณภาพกองทุน และการกำหนดแผนงานกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมให้หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่เข้มแข็ง (ระดับ A) ทุกอำเภอใน 76 จังหวัด เป็นแหล่งเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชน ด้านการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ให้มีชีวิตการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ดำเนินการโดยชุมชนเอง

4. การสร้างวิทยากรชุมชนสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน และผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้ง 76 จังหวัด ได้รับการพัฒนาศักยภาพ โดยจัดฝึกอบรม หลักสูตร “วิทยากรชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน”

5. การสร้างเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ/จังหวัด

กรมการพัฒนาชุมชนได้สร้างเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ/จังหวัดเพื่อสร้างพลังชุมชนเป็นกลไกขับเคลื่อนกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอจำนวน 878 เครือข่าย และระดับจังหวัด 76 เครือข่ายโดยกรมฯได้จัดทำตัวอย่างระเบียบคณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินจังหวัด..... ว่าด้วย เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน จังหวัด.....พ.ศ. (ตัวอย่างฯ ตามฟอร์มที่ 12 ภาคผนวก)

6. การส่งเสริมการจัดตั้งต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมการจัดตั้งต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินปี พ.ศ. 2555 ถึงปัจจุบันและเตรียมความพร้อมหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อรองรับการรับพระราชทานเงินกองทุนด้วยกระบวนการ 10 ขั้นตอนกองทุนแม่ของแผ่นดิน

นอกจากนี้เพื่อเสริมสร้างกองทุนแม่ของแผ่นดินในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

กรมการพัฒนาชุมชนได้สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมแบบบูรณาการร่วมกับคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อาทิ การประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน การจัดกิจกรรมบริจาคเงินทุนสมทบกองทุนแม่ของแผ่นดิน การจัดกิจกรรมให้ความรู้กับเยาวชนในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน การจัดกิจกรรมเฝ้าระวังและรักษาพื้นที่หมู่บ้านให้ปลอดยาเสพติด การพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อนการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดินการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติดวันยาเสพติดโลก การส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่ผู้เสพยาเสพติด กิจกรรมการประกวดกองทุนแม่ของแผ่นดิน /ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่น และกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ เป็นต้น

ภาคผนวก

ใบสมัคร

โครงการชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัยยาเสพติด “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”

1. หมู่บ้าน/ชุมชน.....
2. ผู้ประสานงาน.....โทร.....
3. จำนวนประชากรในเขตพื้นที่ของหมู่บ้าน/ชุมชน
 - 3.1 จำนวนครัวเรือน รวม.....ครัวเรือน
 - 3.2 ประชากรชาย.....คน หญิง.....คน
 - 3.3 ในจำนวนประชากรตามข้อ 3.2 มีเยาวชนอยู่ในเกณฑ์กลุ่มเสี่ยง.....คน
(อายุ 12 - 25 ปี) แยกเป็นชาย คน หญิง คน
4. สภาพปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่
 - 4.1 ชนิดยาเสพติดที่มีแพร่ระบาดในพื้นที่.....
 - 4.2 ความรุนแรงของการแพร่ระบาด (มาก/ปานกลาง/น้อย/ยังไม่มีการแพร่ระบาด).....
5. ความประสงค์ที่ต้องการในการสมัครเข้าร่วมโครงการฯของหมู่บ้าน/ชุมชน (ตอบได้หลายข้อ)
 - แก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
 - ป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน
 - อื่น ๆ (ระบุ).....
6. ความต้องการให้โครงการฯให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับหมู่บ้าน/ชุมชน
 - จัดเจ้าหน้าที่วิทยากรไปสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านยาเสพติดที่หมู่บ้าน/ชุมชน
 - สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสำนักงาน ป.ป.ส. (ระบุ).....
 -
 - อื่น ๆ (ระบุ).....
7. ผู้ประสานงานหมู่บ้าน/ชุมชนยอมรับเงื่อนไขการสมัครร่วมโครงการดังนี้
 - 7.1 ให้มีผู้นำร่วมเป็นคณะทำงานชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัยยาเสพติดรวม 20 - 40 คน
 - 7.2 ผู้ประสานงานรับได้ว่าจะมีครอบครัวเข้าร่วมโครงการได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของหมู่บ้าน/ชุมชน
 - 7.3 จะสามารถดำเนินการให้สมาชิกโครงการร่วมกันจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อแสดงถึงกตัญญูทางสังคมของกลุ่มสมาชิกได้อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (อย่างน้อยครั้งละ 1 บาท/คน ในวันใดก็ได้)

(ลงชื่อ).....ผู้สมัคร/ผู้ให้หมู่บ้าน
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับรอง/ผู้นำท้องถิ่น
(.....)

กองทุน **ออม.**
ของแผ่นดิน

ใบสมัคร

เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัยยาเสพติด “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”
บ้าน.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด

ข้าพเจ้า.....หมายเลขประจำตัวประชาชน.....
อยู่บ้านเลขที่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ขออาสาเข้าเป็นคณะกรรมการชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัยยาเสพติด “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” โดยจะขอตั้งใจ
ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ ดังนี้

1. รักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกองทุนแม่ของแผ่นดิน
2. เป็นตัวอย่างในการแสดงความจงรักภักดีอย่างสูงสุด
3. ร่วมบริหารและดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินไม่ให้หยุดนิ่ง ให้มีความต่อเนื่องอยู่เสมอ
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านและประชาชนทั่วไปมีความศรัทธากองทุนแม่ของแผ่นดิน
5. ดูแลเครื่องเรือนสมาชิกของกองทุนตามที่ได้อาสาหรือได้รับมอบให้ดูแลอย่างใกล้ชิด
6. ร่วมพิจารณาการใช้จ่ายเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เป็นไปตามปรัชญาแนวคิดของโครงการ
7. ดำเนินการจัดเก็บเงินกองทุนแห่งศรัทธาจากสมาชิกสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
8. ร่วมพิจารณาการจัดกิจกรรมเพื่อขยายกองทุนตามแนวทางแห่งปัญญา
9. ร่วมขับเคลื่อนกองทุนให้นำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนได้อย่างยั่งยืน
10. ดำเนินการใด ๆ ตามความริเริ่มที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ทั้งนี้ข้าพเจ้าขอยอมรับว่า จะไม่ขอรับเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง และค่าตอบแทนใด ๆ จากการปฏิบัติงานกองทุนแม่
ของแผ่นดิน นอกจากความภาคภูมิใจที่ได้ร่วมสนองพระราชปณิธานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับแผ่นดิน

(ลงชื่อ) ผู้สมัคร
(.....)
...../...../.....

กองทุนแม่ของแผ่นดิน ชัยชนะยาเสพติดที่ยั่งยืน สนองพระราชปณิธาน

ใบสมัคร

ครัวเรือนเข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัยยาเสพติดกองทุนแม่ของแผ่นดิน

บ้านหมู่.....ตำบล อำเภอ จังหวัด

เจ้าพเจ้า..... อยู่บ้านเลขที่ บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล.....อำเภอ จังหวัด

ขอนำครัวเรือนเข้าร่วมโครงการชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัยยาเสพติดกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยขอยอมรับและ

ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดอย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ในครัวเรือนของเจ้าพเจ้ามีสมาชิกที่ขออยู่ในความดูแลของกองทุนแม่ของแผ่นดินดังนี้

1. อายุ ปี (หัวหน้าครอบครัว)
2. อายุ ปี
3. อายุ ปี
4. อายุ ปี
5. อายุ ปี
6. อายุ ปี
7. อายุ ปี
8. อายุ ปี
9. อายุ ปี
10. อายุ ปี

(ลงชื่อ) ผู้สมัคร (ลงชื่อ) ผู้รับรอง/กรรมการ
 (.....)
/...../.....

(ลงชื่อ) ผู้รับสมัคร
 (.....)
 ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินฯ
/...../.....

กองทุน
ใจดี
ของแผ่นดิน

ใบรับรองครัวเรือนปลอดภัย

หมู่บ้าน/ชุมชน.....หมู่.....ตำบลอำเภอ.....จังหวัด

คณะกรรมการชุมชนเข้มแข็งป้องกันภัยจากยาเสพติด “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” ได้มีมติร่วมกันเป็นเอกฉันท์เพื่อรับรองว่าครัวเรือนของ.....บ้านเลขที่.....

มีความปลอดภัยจากยาเสพติด รับรองเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ขอให้ครัวเรือนนี้จงเป็นกำลังในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาติ ร่วมสนองพระราชปณิธานตลอดไป

ทั้งนี้คณะกรรมการได้ขอลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญด้วย

ลำดับ	กรรมการ	ลายเซ็น	ลำดับ	กรรมการ	ลายเซ็น

คำตอบรับ

หากปรากฏว่ามีบุคคลในครัวเรือนของข้าพเจ้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หรืออยู่ในข่ายต้องสงสัยไม่ว่ากรณีใด ข้าพเจ้ายินดีให้คณะกรรมการยกเลิกผลการรับรองในครั้งนี้

(ลงชื่อ).....

(.....)

หัวหน้าครัวเรือนบ้านเลขที่.....

...../...../.....

กำหนดการพิธีมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด

วันที่

บ้าน..... หมู่ที่ ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

-น. - สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินพร้อม ณ จุดตั้งขบวนแห่งสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด
-น. - ประธานในพิธีเดินทางถึงสำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดินบ้าน.....
- ขบวนแห่งสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดเริ่มออกจากจุดตั้งขบวน มาถึงสำนักงานกองทุนแม่ฯ พิธีกร สั่ง “ถวายความเคารพพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทั้งหมดตรง” ทั้งหมดลุกขึ้นยืนถวายความเคารพ ผู้อัญเชิญวางพระฉายาลักษณ์/พาน พวงเงิน พุ่มทอง/ ธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด เข้าประจำ
-น. - พิธีกรเชิญประธานในพิธี จุดเทียนธูปบูชาพระรัตนตรัย และเปิดกรวยถวายพระพร(ผู้เข้าร่วมพิธียืนพร้อมกัน)
- ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน กล่าววาทะ กวีชุมนุมเข้มแข็ง และคำปฏิญาณไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- เจ้าหน้าที่เปิดเพลงสรรเสริญพระบารมี (ทุกคนร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี)
- ประธานเข้าประจำแท่นพิธี
- ผู้เข้าร่วมพิธีนั่ง
- ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน กล่าวรายงาน และประกาศรายชื่อสมาชิกครัวเรือนรับธงครัวเรือนปลอดภัย จากยาเสพติด
- สมาชิกรับธงฯ ต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์
- ประธานในพิธีมอบใบรับรองครัวเรือนปลอดภัย
- พิธีกรเชิญประธานกล่าวให้โอวาท
- พิธีกรเชิญหัวหน้าส่วนราชการที่เข้าร่วมพิธีฯ พบปะวิทักการ/พัฒนาการอำเภอ ให้แนวทางการรักษา สถานะครัวเรือนปลอดภัย
- เสร็จพิธี/บันทึกภาพพร้อมกัน/ร่วมรับประทานอาหารร่วมกัน (ถ้ามี)

(ตัวอย่างคำกล่าวรายงานของประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน)

เรียน ประธานในพิธี
 กระผม นาย..... ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินบ้าน..... หมู่ที่.....
 ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... ขออนุญาตกล่าวรายงาน พิธีมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจาก
 ยาเสพติด ดังนี้

บ้าน..... หมู่ที่..... จัดตั้งเมื่อปี..... โดย
 มีประวัติย่อ.....

อาชีพหลักของราษฎร ได้แก่..... ปัจจุบันมีครัวเรือน ครัวเรือน

สถานการณ์ยาเสพติดที่ผ่านมาของหมู่บ้านซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้แนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน จึง
 เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดตลอดจนกลุ่มผู้ใช้แรงงานมีการใช้สารเสพติดตามกระแสสังคมแต่เมื่อจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน
 กองทุนแม่ของแผ่นดิน และได้รับพระราชทานเงินขวัญถุง เมื่อปี 25..... ราษฎรในหมู่บ้านได้สำนึกใน
 พระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านจึงได้ร่วมกันขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านโดยใช้
 หลักชุมชนดูแลชุมชน ใช้มาตรการตามกฎชุมชนเข้มแข็ง เกิดมาตรการทางสังคม ด้วยการให้อภัยซึ่งกันและกัน นอกจากนี้
 นั้นยังดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กันไป โดยได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของ
 แผ่นดิน จากส่วนราชการ อาทิเช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ....., ชุดวิทยากรกองทุนแม่ของ
 แผ่นดินที่..... ส่วนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 2 กองอำนวยการ
 รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, ชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชนที่..... กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
 ภาค..... ส่วนแยก..... รวมทั้งส่วนราชการอื่น ๆ จึงทำให้เป็นหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง มีระบบเฝ้าระวังปัญหา
 ยาเสพติดของหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างยั่งยืน

ปัจจุบันมีครัวเรือน ครัวเรือนสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน ครัวเรือน
 ได้ร่วมกันขับเคลื่อนตามกระบวนการ 10 ขั้นตอนของกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการมาถึงขั้นตอน ที่ 9
 การรับรองครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด และในวันนี้เป็นการมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด ซึ่งได้
 ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ว่าเป็นครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด จำนวน..... ครัว
 เรือน

ลำดับต่อไปขอเชิญท่านเป็นประธานในพิธีมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด และมอบ
 ใบรับรองครัวเรือน ขอเรียนเชิญ.....ครับ

(อ่านรายชื่อสมาชิกที่ผ่านการรับรองขึ้นรับธงฯ ตามลำดับ)

ทุกท่านกล่าว กฎชุมชนเข้มแข็ง ตามเจ้าพ่อเจ้าแม่

กฎชุมชนเข้มแข็ง /
กฎอันเป็นที่ตั้ง / แห่งความไม่เสื่อม / หากหมู่บ้านใด / ชุมชนใด / ปฏิบัติได้ /
จะเป็นประโยชน์ / ต่อชุมชน / แต่เพียงฝ่ายเดียว /

- ข้อ 1 / สมาชิก / ร่วมประชุมกันเป็นนิตย
- ข้อ 2 / สมาชิก / เริ่มประชุม / และเลิกประชุมพร้อมกัน / ทำกิจที่พึงกระทำ /
โดยพร้อมเพียงกัน /
- ข้อ 3 / สมาชิก / ยอมรับสัดส่วนใหญ่ / ของที่ประชุม / ในการแก้ไขปัญหา / ของชุมชน /
- ข้อ 4 / สมาชิก / ให้การยอมรับ / และเคารพ / ผู้อาวุโส /
- ข้อ 5 / สมาชิก / ให้การสงเคราะห์ / และช่วยเหลือ / ผู้ด้อยโอกาสในสังคม /
เช่น / เด็ก / สตรี / คนชรา / คนพิการ / และคนที่ยากจนกว่า /
- ข้อ 6 / สมาชิก / ส่งเสริมและรักษา / วัฒนธรรม / ประเพณีที่ดีงาม /
- ข้อ 7 / สมาชิก / ช่วยกันทำนุบำรุง / ชาติ / ศาสนา / และพระมหากษัตริย์ /

ร่วมแรงทุกคน / ชุมชนเข้มแข็ง (3 ครั้ง)

ทุกท่าน กล่าวคำปฏิญาณตนเพื่อต่อต้านยาเสพติด ตามเจ้าพ่อเจ้าแม่
เจ้าพระพุทธรเจ้าทั้งหลาย / ขอให้สัตย์ปฏิญาณว่า /
ข้อ 1 / เจ้าพ่อเจ้า / จักเกิดบุญไว้ / ซึ่งสถาบันชาติ / ศาสนา / และพระมหากษัตริย์ /
ข้อ 2 / เจ้าพ่อเจ้า / จักไม่เสพ / ไม่ค้า / ไม่ผลิต / และไม่เกี่ยวข้อง / กับยาเสพติดทุกชนิด /
ข้อ 3 / เจ้าพ่อเจ้า / จักร่วมเป็น / พลังแผ่นดิน / เฝ้าระวัง / ไม่ให้ยาเสพติด / มาทำลายตัวเรา /
ครอบครัว / ชุมชน / และประเทศชาติของเรา /

(เจ้าหน้าที่เปิดเพลงสรรเสริญพระบารมี)

(ตัวอย่างคำกล่าวเปิดของประธานในพิธี)
พิธีมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด
 วันที่ เวลาน.
ณ สำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน บ้าน.....

.....หัวหน้าส่วนราชการ
 ผู้นำท้องถิ่น ท้องถิ่น และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกเป็นเกียรติ และยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธาน มอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด ในวันนี้

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูงสุดต่อปวงชนชาวไทย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงห่วงใยต่อปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดในสังคมไทยซึ่งมีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ พระองค์จึงได้พระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้นำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงเป็นจุดกำเนิดของ โครงการ “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” นับตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา

บ้าน..... หมู่ที่.....ตำบล..... เป็นอีกหมู่บ้านหนึ่ง ที่ได้รับพระราชทานเงินขวัญถุงจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง แล้วร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน และกิจกรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้เป็นหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็ง พึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืน

ขอให้สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกคนที่ได้รับธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติดในครั้งนี้ ได้รักษาสถานะเป็นครัวเรือนที่ปลอดภัยจากยาเสพติด ตลอดไป

.....

สุดท้ายนี้ ขออาราธนา อำนวยคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลายที่ท่านเคารพนับถือตลอดจน เสด็จพระบารมี อันแผ่ไพศาลแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร, สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้โปรดดลบันดาล พระราชทานพร ให้ผู้เข้าร่วมพิธีทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีพลั้งกาย พลั้งใจ เพื่อเป็นพลังสำคัญของแผ่นดิน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างยั่งยืน ตลอดไป

แบบตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปี
(ประเมินสถานะเพื่อการพัฒนากองทุนแม่ของแผ่นดิน)
กองทุนแม่ของแผ่นดินบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง: 1)แบบตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินในภาพรวมเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการวางแผนพัฒนากองทุนให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2)ให้ชุดปฏิบัติการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินจัดประชุมคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินและให้คณะกรรมการช่วยกันตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินของหมู่บ้านตนด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มและตรวจสอบเอกสาร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1.1 หมู่บ้านนี้มีครัวเรือนทั้งสิ้น.....ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนตามข้อมูล จปฐ. ปี.....

สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน.....ครัวเรือน.....คน

1.2 หมู่บ้านนี้เป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด/อำเภอหรือไม่

ระดับจังหวัด () เป็น ปีงบประมาณ..... () ไม่เป็น

ระดับอำเภอ () เป็น ปีงบประมาณ..... () ไม่เป็น

1.3 ที่ตั้งหรือที่ทำการกองทุนแม่ของแผ่นดินตั้งอยู่ที่เลขที่.....บ้าน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....จำนวนคณะกรรมการ
 กองทุนแม่ของแผ่นดินรวมทั้งหมด.....คน แยกเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน

ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์ (มือถือ)
1.	ประธาน	
2.	รองประธาน	
3.	รองประธาน	
4.	เลขาฯ	
5.	กรรมการ	

1.4 หมู่บ้านนี้ได้รับพระราชทานเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 8,000 บาท เมื่อปี พ.ศ..... หมู่บ้านนี้ได้รับเงินสมทบจากรัฐบาล จำนวน.....บาท เมื่อปี พ.ศ..... (หมายเหตุ : เงินสมทบจากรัฐบาล หมายถึง เงินที่รัฐบาลในอดีตสมทบเพิ่มขึ้น จาก 8,000 บาท เช่น เมื่อเดือน พฤศจิกายน 2556 ต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี 2555 และ ปี 2556 ได้รับเงินสมทบจากรัฐบาลเพิ่มกองทุนละ 10,000 บาท เป็นต้น)

รวม 2 ครั้ง เป็นเงิน.....บาท

1.5 หมู่บ้านมีการสมทบทุน (ทุนศรัทธา) และ/หรือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อสมทบทุน (ทุนปัญญา) เพิ่มเติมหรือไม่
 รวมทั้งสิ้น.....แยกเป็น

() ไม่มี

() มี ราษฎรร่วมกันสมทบ จำนวน.....บาท

() มี ส่วนราชการสมทบ ระบุหน่วยงาน.....จำนวน.....บาท

() มี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมทบ จำนวน.....บาท

() มี อื่น ๆ (ระบุ).....จำนวน.....บาท

1.6 ปัจจุบันหมู่บ้านนี้มีการใช้เงินกองทุนแม่ของแผ่นดินทั้งสิ้น.....บาท (เงินพระราชทาน+เงินสมทบ)

คงเหลือเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน รวม.....บาท โดยมีการเก็บรักษาเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน
 () เก็บไว้ที่คณะกรรมการ จำนวน.....บาท
 () ฝากธนาคาร (ระบุ ธนาคารและสาขาที่ฝากในข้อ 1.7)
 () อื่น ๆ ระบุ.....จำนวน.....บาท

1.7 ชื่อบัญชี.....ธนาคาร.....สาขา.....เลขที่บัญชี.....

1) ยอดเงินฝาก ณ วันที่จำนวน.....บาท

ผู้มีอำนาจในการเบิกจ่ายเงินกองทุน ได้แก่ (ระบุชื่อ-สกุล ตำแหน่งในกองทุน)

(1) ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่งในกองทุน.....

(2) ชื่อ - สกุล.....ตำแหน่งในกองทุน.....

(3) ชื่อ - สกุล.....ตำแหน่งในกองทุน.....

มีเงื่อนไขในการเบิกจ่าย (ที่คน).....

2) กรณีมีมากกว่า 1 บัญชี

ชื่อบัญชี.....ธนาคาร.....สาขา.....เลขที่บัญชี.....

ยอดเงินฝาก ณ วันที่.....จำนวน.....บาท

1.8 กองทุนแม่ของแผ่นดินมีกิจกรรมเพื่อสมาชิก/ชุมชนอะไรบ้าง (ตั้งแต่ได้รับเงินพระราชทาน)

ปีดำเนินการ	ชื่อกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม
ปี พ.ศ.....	1.....	1.....
ปี พ.ศ.....	2.....	2.....
ปี พ.ศ.....	3.....	3.....

(หากมีรายละเอียดมากให้แนบท้าย)

1.9 แผนปฏิบัติการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ.....

ที่	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา
1.	1.....
2.	2.....
3.	3.....

(หากมีรายละเอียดมากให้แนบท้าย)

ส่วนที่ 2 แบบประเมินสถานะเพื่อการพัฒนากองทุนแม่ของแผ่นดิน (ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง)

ประเด็น/ตัวชี้วัด	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน			
	3	2	1	0
1. การบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดิน				
1) การจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ฯ	☐ มีการจัดตั้งคณะกรรมการและทุกคนทำตามหน้าที่ของตนเอง	☐ มีการจัดตั้งคณะกรรมการและทำตามหน้าที่ของตนเองบางส่วน	☐ มีการจัดตั้งคณะกรรมการแต่ไม่ทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง	☐ ไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการ
2) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนแม่ฯ ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านและประชาชนทั่วไปมีความศรัทธากองทุนแม่ฯ	☐ ประชาสัมพันธ์ด้วยการปฏิบัติเป็นตัวอย่างและเชิญชวนประชาชนให้เกิดความศรัทธาและสมัครเป็นสมาชิกกองทุนแม่ฯ	☐ ประชาสัมพันธ์ด้วยการปฏิบัติเป็นตัวอย่าง	☐ ประชาสัมพันธ์ด้วยการเชิญชวนประชาชนให้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนแม่ฯ เพียงอย่างเดียว	☐ ไม่มีการประชาสัมพันธ์
3) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ด้านการดูแลครัวเรือนสมาชิกกองทุนแม่ฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย	☐ ติดตามดูแลสมาชิกอย่างใกล้ชิดเป็นประจำทุกเดือน	☐ ติดตาม ดูแลสมาชิกตามที่ได้รับมอบหมาย ปีละ 4 - 6 ครั้ง	☐ ติดตาม ดูแลสมาชิกตามที่ได้รับมอบหมาย ปีละ 1 - 3 ครั้ง	☐ ไม่ได้ติดตาม ดูแลสมาชิกตามที่ได้รับมอบหมาย
4) ระเบียบบริหารจัดการกองทุนแม่ฯ ที่เป็นของหมู่บ้านเอง	☐ มี เป็นลายลักษณ์อักษร และถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเคร่งครัด	☐ มี เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ไม่ได้ถือปฏิบัติ	☐ มี แต่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ถือปฏิบัติร่วมกัน	☐ ไม่มี
5) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานทุกขั้นตอน (ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการร่วมติดตาม และร่วมรับประโยชน์)	☐ สมาชิกมากกว่าร้อยละ 80 มีส่วนร่วม	☐ สมาชิก ร้อยละ 50 - 80 มีส่วนร่วม	☐ สมาชิกน้อยกว่าร้อยละ 50 มีส่วนร่วม	☐ สมาชิกไม่มีส่วนร่วมแต่อย่างใด

2. การบริหารเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน				
6) จำนวนเงินพระราชทานขวัญฤกษ์ 8,000 บาท	☐ อยู่ครบเต็มจำนวน	☐ อยู่ไม่ครบเต็มจำนวน แต่คงเหลือมากกว่าร้อยละ 50 (ของจำนวนเงินฯ 8,000 บาท) เหลือเงินฯ จำนวนบาท	☐ อยู่ไม่ครบเต็มจำนวน และคงเหลือน้อยกว่าร้อยละ 50 (ของจำนวนเงินฯ 8,000 บาท) เหลือเงินฯ จำนวนบาท	☐ ไม่มีเงินคงเหลือแล้ว

ประเด็น/ตัวชี้วัด	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน			
	3	2	1	0
7) การจัดทำบัญชีในการรับ - จ่ายเงินกองทุนแม่ฯ	☐ มี ถูกต้องตามหลักบัญชี และเป็นปัจจุบัน	☐ มี ถูกต้องตามหลักบัญชี แต่ไม่เป็นปัจจุบัน	☐ มี ไม่ถูกหลักบัญชีแต่เป็นการจัดทำบัญชีอย่างง่าย	☐ ไม่มีการจัดทำบัญชี
8) การสมทบเงินทุนด้วยวิธีแห่งศรัทธา (การบริจาค)	☐ สมาชิกร่วมบริจาค ในวันแรกเข้า และบริจาคเป็นรายเดือน หรือรายปี หรือตาม ที่เห็นร่วมกันเป็นประจำ	☐ สมาชิกร่วมบริจาค ในวันแรกเข้าและบริจาคเพิ่มเติมบ้าง เป็นครั้งคราว	☐ สมาชิกร่วมบริจาค ในวันแรกเข้า เท่านั้น	☐ ไม่มีการสมทบเงินทุน
9) การสมทบเงินด้วยวิธีแห่งปัญญา (เช่น การจัดงาน / กิจกรรม, การขอรับการสนับสนุนจากกองทุนอื่น ๆ/อบต./ NGOs/ โครงการของรัฐ)	☐ มี เป็นประจำทุกปี ไม่น้อยกว่าปีละ 6 ครั้ง	☐ มี ปีละ 3 - 5 ครั้ง	☐ มี ปีละ 1 - 2 ครั้ง	☐ ไม่มีการสมทบเงินทุน

3. การดำเนินงานด้านยาเสพติด				
10) กิจกรรมกองทุนแม่ฯ ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด (เช่น การให้ความรู้, ตั้ง จุดตรวจ ฯลฯ)	☐ จัดเป็น ประจำ ทุกเดือน	☐ จัดปีละ 4 - 6 ครั้ง	☐ จัดปีละ 1 - 3 ครั้ง	☐ ไม่มีการจัด ให้ความรู้โดย กองทุนแม่ฯ
11) กิจกรรมกองทุนแม่ฯ เพื่อเด็ก เยาวชน และ กลุ่มเสี่ยง (เช่น กิจกรรม เกี่ยวกับการออกกำลังกาย การส่งเสริมการใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์ ฯลฯ)	☐ มี ปีละ 6 ครั้งขึ้นไป	☐ มี ปีละ 3 - 5 ครั้ง	☐ มี ปีละ 1 - 2 ครั้ง	☐ ไม่มีการจัด กิจกรรมโดย กองทุนแม่ฯ
12) การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้เห็น โทษภัยของยาเสพติด (เช่น เดินพาเหรด, จัดป้ายแจ้งเตือน ฯลฯ)	☐ กองทุน แม่ฯ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้เห็นโทษภัย ของยาเสพติด ปีละ 7 ครั้ง ขึ้นไป	☐ กองทุน แม่ฯ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ เห็นโทษภัยของยา เสพติด ปีละ 4 - 6 ครั้ง	☐ กองทุน แม่ฯ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ เห็นโทษภัยของยา เสพติด ปีละ 1 - 3 ครั้ง	☐ ไม่มี การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ โดยกองทุน แม่ฯ
13) การค้นหา/สำรวจ ผู้เสพยาเสพติดที่อยู่ใน หมู่บ้านด้วยสันติวิธี	☐ มีการค้นหา/สำรวจผู้เสพยา เพื่อ บำบัดแก้ไข ทุกเดือน	☐ มีการค้นหา/สำรวจผู้เสพยา เพื่อ บำบัดแก้ไข ปีละ 4 - 6 ครั้ง	☐ การค้นหา/สำรวจผู้เสพยา เพื่อ บำบัดแก้ไข ปีละ 1 - 3 ครั้ง	☐ ไม่มี การ ค้นหา/สำรวจผู้ เสพเพื่อบำบัด แก้ไข

ประเด็น/ตัวชี้วัด	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน			
	3	2	1	0
14) กองทุนแม่ฯ ช่วย เหลือผู้เสพยาที่กลับตัว หรือผ่านการบำบัดรักษา และเตรียมความพร้อม ของชุมชนและครอบครัว เพื่อให้โอกาสคนกลุ่มนี้ กลับเข้าสู่ชุมชน (เพื่อลด ความเสี่ยงที่จะกลับไปมี พฤติกรรมเช่นเดิม)	☐ 14.1) ช่วย เหลือและมีการเตรียม ความพร้อม ☐ 14.2) ภายในหมู่บ้าน ไม่มีผู้เสพยา	☐ กองทุนแม่ฯ ช่วยเหลือให้ได้รับ การบำบัดรักษา แต่ไม่มีการเตรียม ความพร้อมปรับ แนวคิดของชุมชน และครอบครัว เพื่อให้โอกาสคน กลุ่มนี้กลับเข้าสู่ ชุมชน	☐ กองทุนแม่ฯ ไม่ ได้ช่วยเหลือให้ได้รับ การบำบัดรักษาแต่มี การเตรียมความพร้อม ปรับแนวคิดของชุมชน และครอบครัวเพื่อให้ โอกาสกลับเข้าสู่ชุมชน	☐ กองทุน แม่ฯ ไม่ได้ ดำเนินการ ด้านนี้

<p>15) มีการส่งเสริมอาชีพ เพิ่มทักษะด้านอาชีพ หรือหางานให้ทำสำหรับผู้ผ่านการบำบัดรักษาในระบบสมัครใจหรือบังคับบำบัด</p>	<p>☐ 15.1) มีการส่งเสริมอาชีพ เพิ่มทักษะด้านอาชีพ และ มีงานให้ทำ สำหรับทุกคน</p> <p>☐ 15.2) ภายในหมู่บ้าน ไม่มีบุคคลที่ต้องเข้ารับการบำบัดรักษา</p>	<p>☐ มีการส่งเสริมอาชีพ เพิ่มทักษะด้านอาชีพ และ มีงานให้ทำ สำหรับผู้ผ่านการบำบัดรักษา ไม่ครบทุกคน</p>	<p>☐ มีการส่งเสริมอาชีพ เพียงอย่างเดียว สำหรับผู้ผ่านการบำบัดรักษา</p>	<p>☐ กองทุนแม่ฯ ไม่ได้ดำเนินการด้านนี้</p>
--	---	--	---	---

4. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุนแม่ของแผ่นดิน

<p>16) การเป็นแหล่งศึกษาดูงานกองทุนแม่ฯ ขององค์กรหรือหมู่บ้านอื่น ๆ/คณะกรรมการกองทุนแม่ฯ ได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่หมู่บ้าน/หน่วยงานอื่น ๆ (ให้เลือกตอบระหว่างข้อ 16.1) หรือ 16.2) เพียงข้อเดียวเท่านั้น)</p>	<p>16.1)</p> <p>☐ องค์กรหรือหมู่บ้านอื่นมาศึกษาดูงานเป็นประจำ ปีละ 3 ครั้งขึ้นไป</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>16.2)</p> <p>☐ มีคณะกรรมการกองทุนแม่ฯ ได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่หมู่บ้าน/หน่วยงานอื่น ๆ ปีละ 6 ครั้งขึ้นไป</p>	<p>☐ องค์กรหรือหมู่บ้านอื่นมาศึกษาดูงานปีละ 2 ครั้ง</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐ มีคณะกรรมการกองทุนแม่ฯ ได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่หมู่บ้าน/หน่วยงานอื่น ๆ ปีละ 4 - 6 ครั้ง</p>	<p>☐ องค์กรหรือหมู่บ้านอื่นมาศึกษาดูงานปีละ ๑ ครั้ง</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐ มีคณะกรรมการกองทุนแม่ฯ ได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่หมู่บ้าน/หน่วยงานอื่น ๆ ปีละ 1 - 3 ครั้ง</p>	<p>☐ ไม่มีการเข้ามาศึกษาดูงานในกองทุนแม่ฯ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐ คณะกรรมการกองทุนแม่ฯ ไม่ได้รับเชิญให้ เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่หมู่บ้าน/หน่วยงานอื่น ๆ หรือในหมู่บ้าน ไม่มีคณะกรรมการฯ ที่เป็นวิทยากรฯ</p>
--	---	---	---	---

17) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับกองทุนแม่ฯ ของหมู่บ้านอื่น ๆ (มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์, ปรึกษาหารือ, ให้ความร่วมมือหรือทำกิจกรรมร่วมกัน)	☐ มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับกองทุนแม่ฯ ของหมู่บ้านอื่นมากกว่า 4 กองทุน	☐ มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับกองทุนแม่ฯ ของหมู่บ้านอื่น 3 - 4 กองทุน	☐ มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับกองทุนแม่ฯ ของหมู่บ้านอื่น 1 - 2 กองทุน	☐ ไม่มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับกองทุนแม่ฯ ของหมู่บ้านอื่น ๆ
---	---	--	--	--

ประเด็น/ตัวชี้วัด	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน			
	3	2	1	0
18) วิทยากรกระบวนการกองทุนแม่ฯ ที่เป็นคนในชุมชน	☐ มีคนในชุมชนที่มีจิตอาสาเป็นวิทยากร และได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของวิทยากรอย่างเต็มที่	☐ มีคนในชุมชนเป็นวิทยากร และได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของวิทยากรบ้าง	☐ มีคนในชุมชนได้รับคัดเลือกเป็นวิทยากร แต่ยังไม่ได้นำหน้าที่	☐ ไม่มีใครในชุมชนเป็นวิทยากรกระบวนการฯ
19) การทบทวน สรุปบทเรียน และพัฒนาการทำงานของหมู่บ้านกองทุนแม่ฯ	☐ มีการทบทวน วิเคราะห์ สถานการณ์ กิจกรรม ผลที่เกิดขึ้น ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ	☐ มีการทบทวน วิเคราะห์ สถานการณ์ กิจกรรม ผลที่เกิดขึ้นบ้าง และมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนบ้างพอสมควร	☐ มีการทบทวน วิเคราะห์ สถานการณ์ที่ผ่านมา แต่ไม่ได้นำไปพัฒนาปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน	☐ ไม่เคยมีการสรุปทบทวนเลย

ส่วนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรค และความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ (หากมีรายละเอียดมากให้แนบท้าย)

ปัญหา/อุปสรรค

.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

ผลการตรวจสอบภาพ พบว่า กองทุนแม่ของแผ่นดินกองทุนนี้ มีคุณภาพอยู่ในระดับ A B C

ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ผู้ตรวจสอบภาพ

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

...../...../.....

...../...../.....

การคิดค่าคะแนน

1) รวมคะแนนที่ได้แต่ละข้อ ดังนี้

ข้อที่ตอบตัวบ่งชี้ช่องแรก มีค่าคะแนน = 3 ข้อที่ตอบตัวบ่งชี้ช่องถัดไป มีค่าคะแนน = 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

2) ปรับคะแนนที่ได้ เป็นร้อยละ
$$\frac{\text{ค่าคะแนนรวมที่ได้} \times 100}{\text{ค่าคะแนนเต็ม}}$$

ค่าคะแนนเต็มคิดจากการตอบข้อคำถามทั้ง 19 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนนสูงสุด 3 คะแนน (ค่าคะแนนเต็ม = $19 \times 3 = 57$)

ดังนั้น ปรับคะแนนที่ได้ เป็นร้อยละ
$$\frac{\text{ค่าคะแนนรวมที่ได้} \times 100}{57}$$

ระดับคุณภาพของกองทุนแม่ฯ	ค่าคะแนนที่ได้	หมายถึง
A	มากกว่า หรือ เท่ากับ ร้อยละ 80	กองทุนแม่ของแผ่นดินเข้มแข็ง หมู่บ้านชุมชนมีระบบเฝ้าระวังอย่างยั่งยืน สามารถเป็นศูนย์เรียนรู้
B	มากกว่า หรือเท่ากับร้อยละ 50 แต่ไม่ถึงร้อยละ 80	กองทุนแม่ของแผ่นดินเข้มแข็ง หมู่บ้านชุมชนมีการเฝ้าระวัง หากได้รับการพัฒนาศักยภาพในบางด้านจะสามารถเป็นศูนย์เรียนรู้ได้
C	น้อยกว่าร้อยละ 50	กองทุนแม่ของแผ่นดินที่ต้องมีการปรับปรุง

ขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1. เข้าเว็บไซต์กรมการพัฒนาชุมชน <http://www.cdd.go.th>

ระบบรายงานข้อมูล Online

- แบบสำรวจการเตรียมความพร้อมของระบบ Conference
- เว็บไซต์สัมมนาซีพชุมชน
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท
- การรับฟังความคิดเห็นการพิจารณาบททวนกฎหมาย
- ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- ระบบรายงานข้อมูลร้านประชารัฐสุขใจ Shop
- ศูนย์ข้อมูลกลางฯ
- รายงานสำรวจรับรอง (PA)
- รายงานสำรวจรับรองภายใน (IPA)
- ระบบแผนพัฒนารายบุคคล (IDP)
- ระบบบริหารงบประมาณและบริหารกิจกรรม/โครงการ (BPM)
- รายงานข้อมูลครัวเรือนยากจน
- ระบบประเมินความสุขฯ (GVH)
- แบบฟอร์มการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
- ประเมินความพึงพอใจ
- ช่องทางรับฟังความคิดเห็น
- โปรแกรมลงทะเบียนวิทยากร
- กองทุนแม่ของแผ่นดิน
- รายงานผลการจัดเก็บข้อมูล สปฐ

3. คลิกที่กองทุนแม่ของแผ่นดิน

▶ กองทุนแม่ของแผ่นดิน

บันทึกข้อมูลกองทุนแม่

รายงานผลการตรวจ

คุณภาพ

ตรวจสอบรายชื่อกองทุน

4. คลิกที่ บันทึกกองทุนแม่

ชื่อผู้ใช้ :

รหัสผ่าน :

5. ใส่ชื่อผู้ใช้

ใส่รหัสผ่าน

ฐานข้อมูลกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ตรวจสอบรายชื่อกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ปีงบประมาณ :

อำเภอ/เขต :

ตำบล/แขวง :

6. คลิกเลือกปีงบประมาณ (เดือนตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม จะต้องเลือกเป็นปีถัดไป)

คลิกเพื่อบันทึกข้อมูล

7. คลิกเลือกพื้นที่ให้ถึงระดับตำบลหรือแขวง แล้วคลิกปุ่มค้นหา

8. คลิกเพื่อบันทึกข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูลกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ปีงบประมาณ ::

หมู่บ้าน/ชุมชน ::

9. เลือกหมู่บ้านที่เป็นหมู่บ้านเป้าหมาย

10. คลิกปุ่มตรวจสอบ

11. ถ้าเคยบันทึกข้อมูลใบปีที่ผ่านมา จะขึ้นข้อความตามภาพ หากต้องการนำข้อมูลเดิมมาแก้ไขให้คลิก ตกลง

พบข้อมูลในปีก่อนหน้านี้ คุณต้องการที่จะให้ระบบดึงข้อมูลในปีก่อนหน้ามาเป็นข้อมูลในปี 2562 หรือไม่

ตกลง

ยกเลิก

ไม่พบข้อมูลกองทุนแม่ของแผ่นดินเดิมในปี 2561 คุณต้องการทำการเพิ่มข้อมูลใหม่ในปี 2562

ตกลง

ยกเลิก

12. ถ้าไม่มีข้อมูลเดิม จะขึ้นข้อความตามภาพ ให้คลิก ตกลง

บันทึกข้อมูลฐานข้อมูลกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ข้อมูลทั่วไป

ปีงบประมาณ :: 2562
 อำเภอ/เขต :: เงินชาม
 ตำบล/แขวง :: เงินชาม หมู่บ้าน/ชุมชน :: หุง14

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

๑.๑ หมู่บ้านมีครัวเรือนทั้งสิ้น
 จำนวนครัวเรือนตามข้อมูล จปฐ. ปี(ระบุปี)
 สตรีที่เข้าเป็นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน

๑.๒ หมู่บ้านที่เป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด/อำเภอหรือไว้
 ระดับจังหวัด เป็น ปี ไม่เป็น
 ระดับอำเภอ เป็น ปี ไม่เป็น

๑.๓ ที่ตั้งหรือที่ทำการกองทุนแม่ของแผ่นดินตั้งอยู่เลขที่

๑.๔ จำนวนคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน รวมทั้งหมด คน
 แยกเป็น ชาย คน หญิง คน

13. กรอกข้อมูลให้ครบทุกรายการ จนครบ

บันทึกข้อมูล

ย้อนกลับ

14. คลิกบันทึกข้อมูล

15. ระบบจะกลับมาหน้านี้

ปีงบประมาณ : 2562
 อำเภอ/เขต :
 ตำบล/แขวง :
 ค้นหา

****การบันทึกข้อมูล ปี 62 เลือกข้อมูลให้ถึงระดับตำบล/แขวง ก่อน แล้วคลิกปุ่ม คลิกเพื่อบันทึกข้อมูล แล้วเลือกหมู่บ้าน ระบบจะนำข้อมูลเดิมมาใหม่แก้ไข**

ลำดับ	ปีงบประมาณ	ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	ผลการประเมิน	วันที่แก้ไข	ลบ	แก้ไข
1	2562	กลาง	B	05/03/2561	X	

คลิกเพื่อบันทึกข้อมูล

16. คลิกเพิ่มหมู่บ้านต่อไป

หากต้องการลบหรือแก้ไขให้คลิกปุ่มนี้

แบบประเมินคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปี.....

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....หมู่ที่.....ตำบล/เทศบาลตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เทศบาลนคร เมือง/เขต.....จังหวัด.....

กิจกรรม/ขั้นตอน	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน					ผลการประเมิน
	A	B	C	D	F	
1. ผู้นำเข้มแข็ง มีกิจกรรมรูปธรรม	- ผู้นำเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชนทุกครั้ง - ผู้นำอำนวยความสะดวกและร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเต็มที่ - ผู้นำสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง	- ผู้นำเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชนบ่อยครั้ง - ผู้นำอำนวยความสะดวกและร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชนตามสมควร - ผู้นำสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่ หมู่บ้าน/ชุมชนได้ตามสมควร	- ผู้นำเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชนนาน ๆ ครั้ง - ผู้นำอำนวยความสะดวกและร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชนนาน ๆ ครั้ง - ผู้นำสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่ หมู่บ้าน/ชุมชนได้บ้างนาน ๆ ครั้ง	- ผู้นำมักจะ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน - ผู้นำไม่เคยอำนวยความสะดวก และร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ผู้นำไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ของหมู่บ้าน/ชุมชน - ผู้นำไม่เคยอำนวยความสะดวก และร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
2. สมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือ	- ครั้วเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ 80 ขึ้นไป เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ครั้วเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ 70 ขึ้นไป เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ครั้วเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ 60 ขึ้นไป เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ครั้วเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ 50 ขึ้นไป เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ครั้วเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนน้อยกว่าร้อยละ 50 เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
3. ประชุมหารือใน หมู่บ้าน/ชุมชนเรื่องยาเสพติด อยู่เป็นนิจอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อร่วมแก้ไข ปัญหา	- หมู่บ้าน/ชุมชนมีการประชุมหารือเรื่อง ยาเสพติด อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	- หมู่บ้าน/ชุมชนมีการประชุมหารือเรื่องยาเสพติด อย่างน้อย 2 เดือน ครั้ง	- หมู่บ้าน/ชุมชนมีการประชุมหารือเรื่อง ยาเสพติด อย่างน้อย 4 เดือน ครั้ง	- หมู่บ้าน/ชุมชนมีการประชุมหารือเรื่องยาเสพติด อย่างน้อย 1 ครั้ง	- หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีการประชุมหารือเรื่อง ยาเสพติด	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F

4. กิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการโดยยึดหลักการพึ่งตนเอง	- กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชนกลไกการขับเคลื่อนงานหลัก คือ แกนนำชาวบ้านและคนในชุมชน โดยมีหน่วยงานรัฐองค์กรพัฒนาเอกชน NGOs และองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นฝ่ายสนับสนุน	- กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกการขับเคลื่อนงานหลัก คือ องค์กรพัฒนาเอกชน NGOs และ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล โดยดำเนินการร่วมกับแกนนำชาวบ้านและคนในชุมชน	- กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกการขับเคลื่อนงานภาครัฐและ องค์กรพัฒนาเอกชน NGOs	- กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกการขับเคลื่อนงานหลัก คือ หน่วยงานภาครัฐ	- ไม่มีการจัดกิจกรรม/ในหมู่บ้าน/ชุมชน	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
--	--	--	---	---	---------------------------------------	--

กิจกรรม/ชั้นตอน	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน					ผลการประเมิน
	A	B	C	D	F	
5. มีกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติด และมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง	- ในหมู่บ้าน/ชุมชน มีกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติด - มีการกำหนดกฎหมายเรื่องยาเสพติดเป็นลายลักษณ์อักษร -มีการทำความเข้าใจกับคนในชุมชนเรื่องกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติด - มีการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติดอย่างจริงจัง	- ในหมู่บ้าน/ชุมชน มีกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติด - มีการกำหนดกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติดเป็นลายลักษณ์อักษร - มีการทำความเข้าใจกับคนในชุมชนเรื่องกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติด	- ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติด - มีการกำหนดกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติดเป็นลายลักษณ์อักษร	- ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติด	- ในหมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีกฎหมายคุ้มครองเรื่องยาเสพติด	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F

<p>6. มีกลไกเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบและมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน</p>	<p>- มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน</p> <p>- มีการมอบหมายภารกิจเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>- มีระบบการติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>- มีการปรับปรุงระบบกลไกการเฝ้าระวังให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>- มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน</p> <p>- มีการมอบหมายภารกิจเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>- มีระบบการติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม</p>	<p>- มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน</p> <p>- มีการมอบหมายภารกิจเป็นลายลักษณ์อักษร</p>	<p>- มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน</p>	<p>- ไม่มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติด</p>	<p>☐ A</p> <p>☐ B</p> <p>☐ C</p> <p>☐ D</p> <p>☐ F</p>
<p>7. มีการค้นหาผู้เสพยาเสพติด โดยไม่ปิดบัง</p>	<p>- มีการทำประชาคม (โดยชุมชน) เพื่อค้นหาผู้เสพยาเสพติดหรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด(การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของจำนวนผู้เสพยาเสพติด) ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน) เป็นประจำทุกเดือน</p>	<p>- มีการทำประชาคม (โดยชุมชน) เพื่อค้นหาผู้เสพยาเสพติดหรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด(การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนผู้เสพยาเสพติด) ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน) ทุก 3 เดือน</p>	<p>- มีการทำประชาคม (โดยชุมชน) เพื่อค้นหาผู้เสพยาเสพติดหรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด (การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของจำนวนผู้เสพยาเสพติด) ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน) ทุก 6 เดือน</p>	<p>- มีการทำประชาคม (โดยชุมชน) เพื่อค้นหาผู้เสพยาเสพติดหรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด (การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนผู้เสพยาเสพติด) ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน) ทุก 1 ปี</p>	<p>- ไม่มีการค้นหาผู้เสพยาเสพติดหรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด (การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนผู้เสพยาเสพติด) ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน)</p>	<p>☐ A</p> <p>☐ B</p> <p>☐ C</p> <p>☐ D</p> <p>☐ F</p>
<p>8. มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติด</p>	<p>- มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติดต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน</p>	<p>- มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติดเฉลี่ยทุก 2 เดือน</p>	<p>- มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติดเฉลี่ยทุก 4 เดือน</p>	<p>- มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติดเฉลี่ยทุก 1 ปี</p>	<p>- ไม่มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติด</p>	<p>☐ A</p> <p>☐ B</p> <p>☐ C</p> <p>☐ D</p> <p>☐ F</p>

9. กิจกรรม ประชามติคนใน หมู่บ้าน/ชุมชน ยินดีเข้าร่วม	- ครั้วเรือนใน หมู่บ้าน/ชุมชน มี ประชามติ ยินดี เข้าร่วมดำเนินการ การตามแนวกอง ทุนแม่ฯ ร้อย ละ 60 ขึ้นไป	- ครั้วเรือน ในหมู่บ้าน/ ชุมชน มี ประชามติ ยินดีเข้าร่วม ดำเนินการ ตามแนวกอง ทุนแม่ฯ ร้อย ละ 30 ขึ้นไป	- ครั้วเรือนใน หมู่บ้าน/ชุมชน มีประชามติยินดี เข้าร่วมดำเนินการ กองทุนแม่ฯ ร้อยละ 20 ขึ้น ไป	- ครั้วเรือน ในหมู่บ้าน/ ชุมชน มีประชามติ ยินดี เข้าร่วม ดำเนินการ ตามแนว กองทุนแม่ฯ ร้อยละ 10 ขึ้นไป	- ไม่มีครั วเรือนใน หมู่บ้าน/ ชุมชน ยินดี เข้าร่วม ดำเนินการ ตามแนวกอง ทุนแม่ฯ	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
---	--	--	--	---	---	--

กิจกรรม/ชั้น ตอน	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน					ผลการ ประเมิน
	A	B	C	D	F	
10. มีการจัดตั้ง กองทุนยาเสพติด ของหมู่บ้าน/ ชุมชนเพื่อนำมา ใช้ในกิจกรรม ป้องกันและ แก้ไขปัญหายา เสพติด และ มีการบริหาร จัดการกองทุน ด้วยความ เรียบร้อย	- มีการจัดตั้ง กองทุน ยาเสพติด - มีการจัดตั้ง คณะกรรมการ - มีการกำหนด ระเบียบการใช้ จ่ายกองทุน - มีการจัดทำ บัญชี/หลักฐาน การใช้เงิน - มีการนำเงินมา ใช้ประโยชน์ใน กิจกรรมป้องกัน และแก้ไข ยาเสพติด - มีการระดมทุน อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยเดือน ละครั้ง	- มีการจัดตั้ง กองทุนยาเสพติด - มีการจัดตั้ง คณะกรรมการ - มีการกำหนด ระเบียบการใช้ จ่ายกองทุน - มีการจัดทำ บัญชี/หลักฐาน การใช้เงิน - มีการนำเงิน มาใช้ประโยชน์ ในกิจกรรม ป้องกันและ แก้ไข ยาเสพติด	- มีการจัดตั้ง กองทุนยาเสพติด - มีการจัดตั้ง คณะกรรมการ - มีการกำหนด ระเบียบการใช้ จ่ายกองทุน	- มีการจัด ตั้งกองทุน ยาเสพติด	- ไม่มีการจัด ตั้งกองทุนยา เสพติด	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F

11. มีการบูรณาการกับองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ ฯลฯ	- มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ ของหมู่บ้าน มากกว่า 4 องค์กร ขึ้นไป	- มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ ของหมู่บ้าน 3 องค์กร	- มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ ของหมู่บ้าน 2 องค์กร	- มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ ของหมู่บ้าน 1 องค์กร	- ไม่มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
12. มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีอย่างสม่ำเสมอ	- (ในรอบปี) มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี 4 กิจกรรม ขึ้นไป	- (ในรอบปี) มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี 3 กิจกรรม	- (ในรอบปี) มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี 2 กิจกรรม	- (ในรอบปี) มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี 1 กิจกรรม	- (ในรอบปี) ยังไม่มีการจัดกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F

เงื่อนไขการประเมิน

ประเมินจากการดำเนินกิจกรรมสำคัญของหมู่บ้าน/ชุมชนนั้นๆ จำนวน 12 กิจกรรม (ข้อ) โดยแต่ละข้อมีระดับการประเมิน 5 ระดับ ตามตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน (A B C D F)

หมู่บ้าน/ชุมชนที่จะได้รับการรับรองและเสนอรายชื่อเป็น“หมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน”**ต้องมีผลการประเมินภาพรวมเป็น A เท่านั้น** โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. จากเกณฑ์การประเมิน 12 ข้อ **ต้องมีผลการประเมินเป็น A ไม่น้อยกว่า 7 ข้อ**
2. ใน 7 ข้อนั้นต้องมีกิจกรรมบังคับ **ข้อ 7, 8, 9 และ 10** โดยทั้ง 4 ข้อ **ต้องมีผลการประเมินเป็น A เท่านั้น**

ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

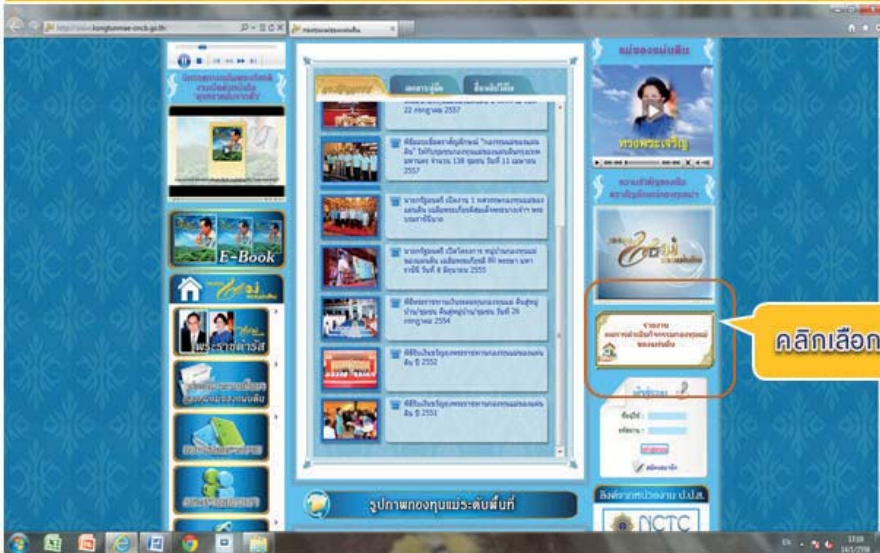
กิจกรรมบังคับ 4 ข้อ (ข้อ 7, 8, 9 และ 10)	กิจกรรมข้ออื่น ๆ (ข้อ 1 - 6 และ 11 - 12)	ผลการประเมิน	การวัด
ได้ A ทุกข้อ	ได้ A อย่างน้อย 3 ข้อ	A	ผ่าน
ได้ A น้อยกว่า 4 ข้อ	ได้ B อย่างน้อย 3 ข้อ	B	ไม่ผ่าน
ได้ B ทุกข้อ	ได้ B อย่างน้อย 3 ข้อ	C	ไม่ผ่าน
ได้ต่ำกว่า B บางข้อ	ได้ B อย่างน้อย 4 ข้อ	D	ไม่ผ่าน
ได้ B ต่ำกว่า 7 ข้อ		F	ไม่ผ่าน

ขั้นตอนการนำเข้าสู่ข้อมูลในเว็บไซต์กองทุนแม่ของแผ่นดิน

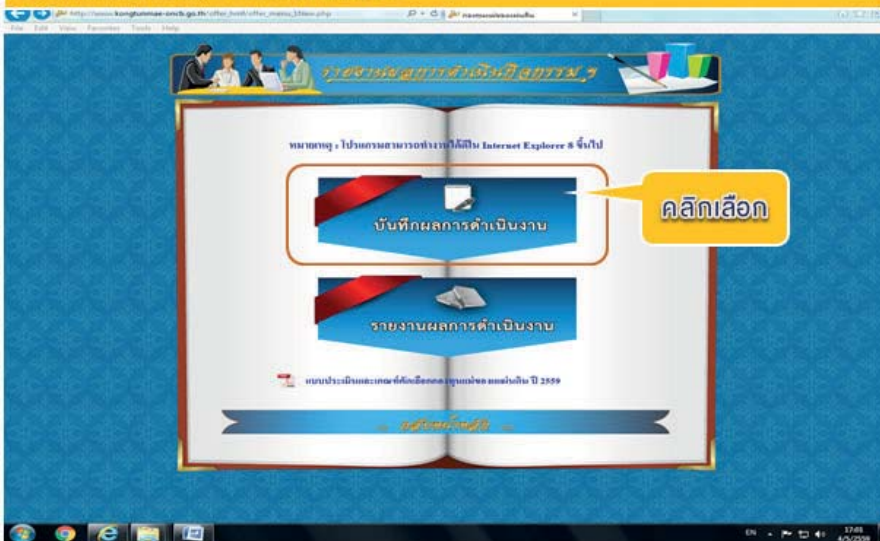
1. เข้าเว็บไซต์ “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” โดยเลือกเปิดเว็บเบราว์เซอร์ (Browser) Internet Explorer (สัญลักษณ์) พิมพ์ชื่อเว็บไซต์ <http://www.kongtunmae-onob.go.th> จะเข้าสู่หน้าจอเว็บไซต์ตามภาพ

2. คลิกเลือก Button รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามภาพ

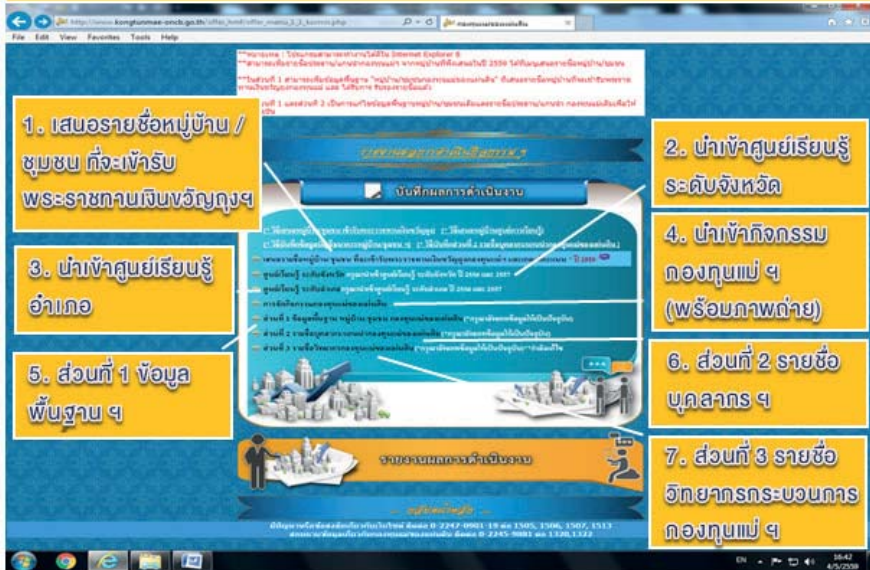
3. เมื่อเข้าสู่หน้าจอรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม คลิกเลือก Button บันทึกผลการดำเนินงาน ตามภาพ

4. เมื่อคลิก Button บันทึกผลการดำเนินงานแล้ว จะได้หน้าจอเข้าสู่ระบบ / Login ผู้รายงานจะต้องกรอกชื่อผู้ใช้ (User name) และรหัสผ่าน (Password) เพื่อเข้าสู่ระบบรายงาน (ให้กรอกชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านตามที่ได้แจ้งแล้ว)

5. เมื่อ Login เข้าสู่ระบบแล้ว จะได้หน้าจอบันทึกผลการดำเนินงาน ซึ่งมีคำอธิบายการนำเข้า และแสดงหัวข้อการนำเข้าข้อมูล เพื่อให้ผู้รายงานผลเลือกกรายการนำเข้า ตามภาพ

8. เมื่อต้องการเพิ่มรายชื่อหมู่บ้าน / ชุมชน ให้คลิกเลือก “เพิ่มรายชื่อหมู่บ้าน / ชุมชน” หรือหากต้องการลบรายชื่อหมู่บ้าน / ชุมชน (กรณีพิมพ์ผิดหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูล) เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง ให้คลิกเลือก “ลบรายชื่อหมู่บ้าน / ชุมชน”

รายชื่อหมู่บ้านชุมชน ที่แจ้งไว้บนระบบสารสนเทศชุมชนแห่งชาติ ปี 2559 (ค.บ.ร.บ.)

เพิ่มรายชื่อหมู่บ้านชุมชน หรือลบรายชื่อหมู่บ้านชุมชน ที่ใส่ไม่ถูกต้องหรือไม่
รายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่เพิ่มหรือลบรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนให้เพิ่มหรือลบรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน

เลือกหมู่บ้าน (ระบุ ค.บ.ร.บ.)

เพิ่มรายชื่อ	ลบรายชื่อ
เพิ่มรายชื่อ	ลบรายชื่อ
เพิ่มรายชื่อ	ลบรายชื่อ
เพิ่มรายชื่อ	ลบรายชื่อ

คลิกเลือก หรือ คลิกเลือก

1. เพิ่มรายชื่อหมู่บ้าน / ชุมชน 2. ลบรายชื่อ

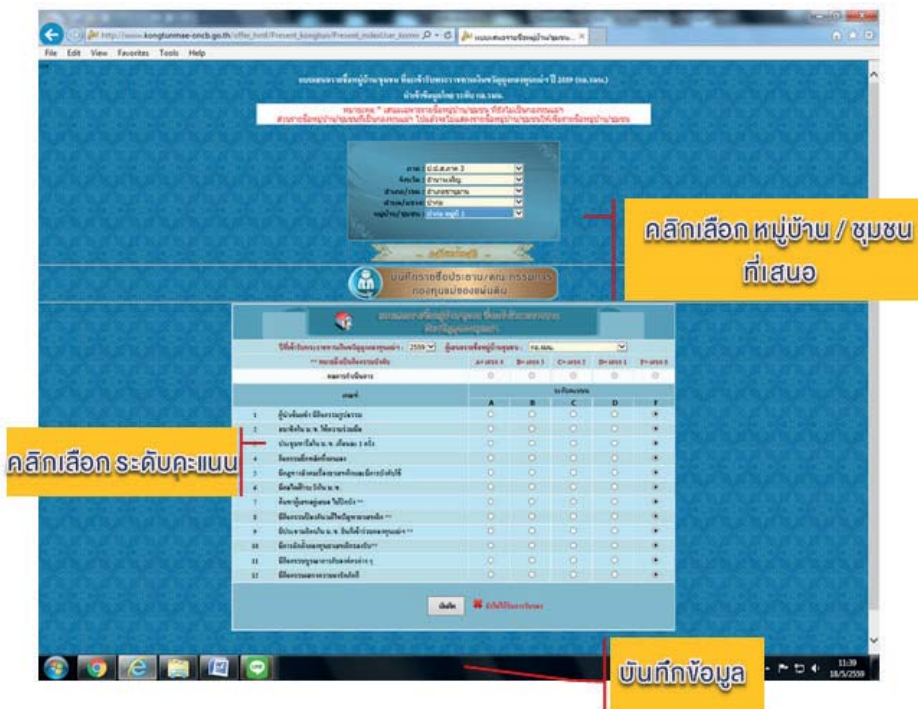
กรุณาเลือก ตำบล และ อำเภอ

- ค้นหาและลบรายชื่อหมู่บ้านชุมชน ที่ได้รับการอนุมัติแจ้งไว้บนระบบสารสนเทศชุมชนแห่งชาติ ปี 2559
- รายงานผลการดำเนินงาน ระดับภาค จังหวัด อำเภอ เขต เทศบาล

สำนักงานจัดตั้งและจัดการบริหาร 19 ชั้น ต. 2247-0901 19 ชั้น 1505, 1506, 1507, 1513
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร 10200 โทร 2247-9001 โทร 1320, 1322

9. กรณีเพิ่มรายชื่อ ให้คลิกเลือก “เพิ่มรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน” แล้วเลือก ภาค จังหวัด อำเภอ/เขต ตำบล/แขวง และหมู่บ้าน/ชุมชนที่จะเสนอเป็นกองทุนแมงองแผ่นดินในปีนั้น ๆ (หมายเหตุ *เสนอเฉพาะรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ยังไม่เป็นกองทุนแมงองแผ่นดิน ส่วนรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นกองทุนแมงองแผ่นดินแล้ว จะไม่แสดงรายชื่อให้เพิ่ม)

เมื่อเลือกข้อมูลต่าง ๆ ตามที่กล่าวข้างต้นครบแล้ว จะปรากฏหน้าจอแบบเสนอรายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ที่จะได้รับเงินพระราชทานขวัญฤกษ์กองทุนแมงองแผ่นดิน ให้คลิกเลือกระดับคะแนน ตามเกณฑ์การเป็นหมู่บ้านกองทุนแมงองแผ่นดิน จำนวน 12 ข้อ ซึ่งได้กรอกข้อมูลในแบบตามความเป็นจริงแล้ว (แบบประเมินและเกณฑ์คัดเลือกกองทุนแมงองแผ่นดิน ปี 2559 สามารถดาวน์โหลดได้ที่หน้าจอรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมตามข้อ 3.) และเมื่อกรอกคะแนนเสร็จให้กดปุ่มบันทึก ตามภาพ

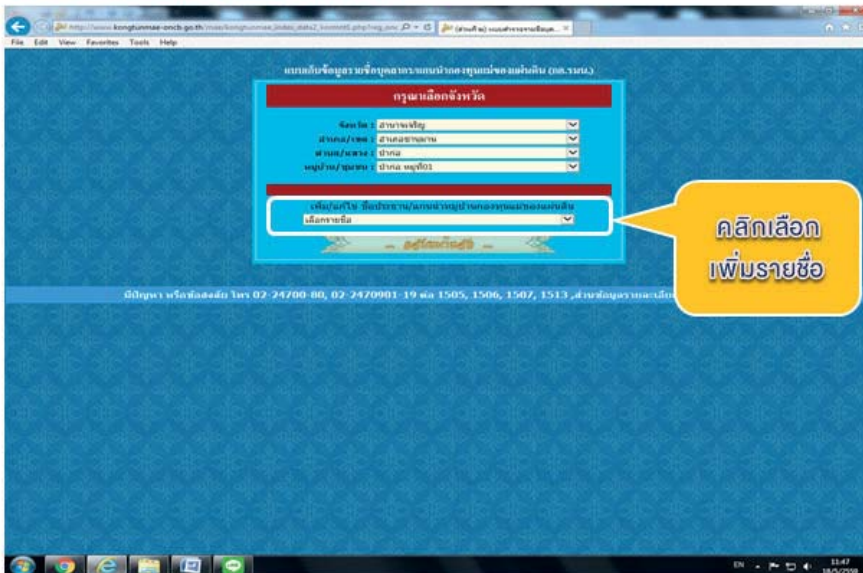

เมื่อบันทึกข้อมูลแล้ว ระบบโปรแกรมจะประมวลผลหมู่บ้าน/ชุมชนว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับใด มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์คัดเลือกหรือไม่ และสำนักงาน ป.ป.ส. ส่วนกลาง จะเป็นผู้รับรองสถานะเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแมงองแผ่นดินในปีนั้น ๆ (ทั้งนี้ หมู่บ้าน/ชุมชนที่จะได้รับการรับรองสถานะ ต้องผ่านเกณฑ์การคัดเลือกในระดับ A อย่างน้อย 7 ใน 12 ข้อ โดยมีเกณฑ์บังคับ 4 ข้อ ประกอบด้วย ข้อ 7, 8, 9 และ 10)

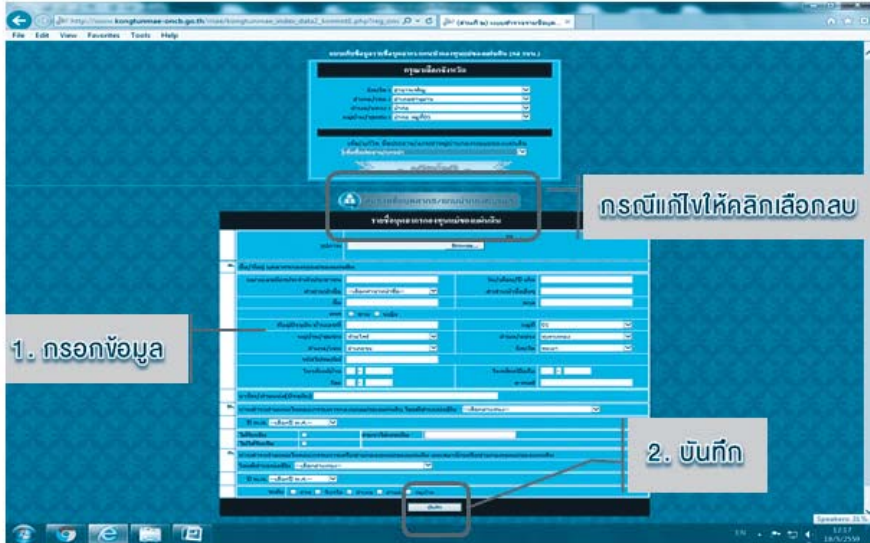
10. เมื่อบันทึกข้อมูลรายชื่อหมู่บ้าน / ชุมชนแล้ว ให้คลิกเลือกบันทึกรายชื่อ
ประธาน / คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อนำเข้าข้อมูลประธานและ
แกนนำกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามภาพ

เมื่อเข้าสู่หน้าจอหน้าจอนำเข้ารายชื่อประธาน/แกนนำแล้ว ให้เลือกเมนูเพิ่มรายชื่อ
ประธาน/แกนนำกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามภาพ

จากนั้น ดำเนินการเพิ่มรายชื่อประธาน / เกมน้ำกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยกรอกข้อมูลตามหัวข้อที่แสดงในหน้าจอ อาทิ ชื่อ – สกุล อาชีพ ตำแหน่ง ฯลฯ เมื่อกรอกข้อมูลเสร็จให้คลิกเลือกบันทึก และกรณีกรอกข้อมูลผิดพลาดหรือต้องการแก้ไข ให้คลิกเลือกลบรายชื่อ ๆ แล้วกรอกข้อมูลใหม่ ตามภาพ

1.1. เมื่อบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว และต้องการดูข้อมูลที่ได้นำเข้าไว้ให้คลิกเลือก รายงานผลการดำเนินงานระดับภาค / จังหวัด / อำเภอ / เขต / เทศบาล / ตำบล / แขวง ตามภาพ จากนั้น เลือก Open / เปิด (ถ้าเลือก Open ไม่ได้ ให้เลือก Save)

(ตัวอย่าง) ระเบียบคณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินจังหวัด.....
ว่าด้วย เครื่อง่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน จังหวัด.....พ.ศ.

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด เกิดการ
เรียนรู้และมีกลไกการขับเคลื่อน คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินจังหวัด..... จึงออก
ระเบียบคณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินจังหวัด.....ว่าด้วย เครื่อง่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน
จังหวัด.....พ.ศ. ไว้ดังนี้

หมวดที่ 1 บททั่วไป

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบริหารเครื่อง่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน จังหวัด.....”

ข้อ 2 เครื่องหมายของเครื่อง่ายฯ อัญเชิญตราประจำพระองค์ (สก) และมีตัวอักษร “เครื่อง่ายกองทุนแม่
ของแผ่นดิน” ในลักษณะโค้งล้อมรอบอยู่เบื้องล่าง โดยมีตัวอักษร “จังหวัด.....” ลักษณะเส้น
ตรงอยู่ล่างสุดเป็นแนวยาว

ข้อ 3 สำนักงานศูนย์ประสานงานตั้งอยู่.....เลขที่.....ตำบล/แขวง
.....เทศบาล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ข้อ 4 วัตถุประสงค์ของเครื่อง่าย

4.1 ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในจังหวัด เพื่อสนองพระราชปณิธาน
ของสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ

4.2 เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่กองทุนแม่ของแผ่นดิน , องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน
เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบ

4.3 เป็นศูนย์กลางประสานงานการดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล กิจกรรมกองทุนแม่
ของแผ่นดิน เพื่อจัดเก็บเป็นข้อมูล ในระดับจังหวัดและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ

4.4 เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ หรือ อื่น ๆ เพื่อสมทบ สนับสนุนการดำเนินงาน
ของกองทุนฯ ในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกองทุนฯ จากหน่วยงานองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชน

4.5 เป็นเครื่อง่ายภาคประชาชน ในการแก้ไขปัญหาหาเสพติด และปัญหาอื่น ๆ โดยใช้ยุทธศาสตร์
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้จักสามัคคี

หมวดที่ 2 สมาชิก

ข้อ 5 สมาชิกของเครื่อง่ายมี 2 ประเภทคือ 5.1 สมาชิกสามัญได้แก่ คณะกรรมการเครื่อง่ายกองทุนแม่ของ
แผ่นดิน ในระดับอำเภอของจังหวัด.....

5.2 สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงเกียรติ หรือทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีอุปการคุณแก่เครื่อง
่ายฯ ทั้งส่วนราชการและเอกชน ซึ่งคณะกรรมการเครื่อง่ายฯในระดับจังหวัดลงมติให้เชิญเป็นสมาชิกของ เครื่อง่าย

ข้อ 6 สิทธิของสมาชิก

- 6.1 ได้รับประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ที่เครื่อง่ายได้จัดทำขึ้น
- 6.2 มีสิทธิการรับเลือกตั้ง ออกเสียงเลือกตั้ง เป็นคณะกรรมการบริหารเครื่อง่ายฯ จังหวัด ตามข้อบังคับ
- 6.3 สมาชิกมีสิทธิร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการบริหารเครื่อง่ายฯ เพื่อตรวจสอบเอกสารและบัญชีทรัพย์สินต่าง ๆ ของเครื่อง่ายได้

ข้อ 7 หน้าที่ของสมาชิก

- 7.1 มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของเครื่อง่ายฯ อย่างเคร่งครัด
- 7.2 มีหน้าที่ประพฤติตนให้สมเกียรติที่เป็นสมาชิกของเครื่อง่าย
- 7.3 มีหน้าที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของเครื่อง่ายฯ
- 7.4 มีหน้าที่ร่วมกิจกรรมที่ทางเครื่อง่ายจัดขึ้น
- 7.5 มีหน้าที่เผยแพร่กองทุนแม่ของแผ่นดินและหลักการแนวทางการดำเนินงาน ให้เป็นที่รู้จักของบุคคลหรือองค์กรทั่วไป

7.6 มีหน้าที่ เกิดคุณ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เหนือสิ่งอื่นใด

ข้อ 8 การขาดสมาชิกภาพ

- 8.1 ตาย
- 8.2 ลาออก
- 8.3 โดยคณะกรรมการบริหารเครื่อง่ายฯ มีมติให้ลบชื่อออกจากทะเบียน เนื่องจาก ประพฤติตนไม่เหมาะสม นำความเสื่อมเสียมาสู่เครื่อง่ายฯ หรือฝ่าฝืนข้อบังคับของเครื่อง่ายฯ
- 8.4 ขาดสมาชิกภาพจากการเป็นกรรมการเครื่อง่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินในระดับอำเภอ
- 8.5 ขาดการประชุมติดต่อกันเกิน 3 ครั้งต่อเนื่อง ยกเว้นได้แจ้งให้ประธานเครื่อง่ายฯ ได้รับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

หมวดที่ 3

การดำเนินงานของเครื่อง่าย

ข้อ 9 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารงานของเครื่อง่ายฯ จำนวนอย่างน้อย คน และให้เลือกตั้งประธานเครื่อง่าย 1 คน รองประธาน ... คน ซึ่งเลือกตั้งจาก ประธานเครื่อง่ายฯในระดับอำเภอ เลขาอนุการ และผู้ช่วยเลขาอนุการ ตำแหน่งละ 1 คน โดยให้ประธานฯ เป็นผู้แต่งตั้ง สำหรับตำแหน่งอื่น ๆ ให้บุคคล ที่ได้รับเลือกตั้งวางตนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และส่งเรื่องพร้อมวาระการประชุมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไปโดยมีตำแหน่งและหน้าที่โดยสังเขป ดังนี้

- 9.1 ประธานเครื่อง่ายฯ มีหน้าที่บริหารงานของเครื่อง่ายฯ เป็นผู้แทนในการติดต่อกับบุคคลภายนอกและทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมคณะกรรมการบริหารและการประชุมใหญ่
- 9.2 รองประธาน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานในการบริหารงานของเครื่อง่ายฯ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานมอบหมาย และเป็นประธานในที่ประชุมเมื่อประธานไม่อยู่หรือประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
- 9.3 เลขาอนุการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของเครื่อง่ายฯ ทั้งหมดปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานมอบหมาย และเป็นเลขาอนุการในการประชุมต่าง ๆ ของเครื่อง่าย
- 9.4 เภรณูญิก ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงินทั้งหมดของเครื่อง่ายฯเป็นผู้กำกับบัญชีรายรับ รายจ่าย บัญชีงบดุล และเก็บเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินของเครื่อง่ายฯเพื่อการตรวจสอบ
- 9.5 นายทะเบียน ทำหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนสมาชิก และข้อมูลของกองทุนฯ
- 9.6 ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่เผยแพร่กิจกรรมและการดำเนินงานให้แก่สมาชิกและบุคคลภายนอก

ได้รู้จักอย่างแพร่หลาย

9.7 กรรมการอื่น ๆ ตามความจำเป็น ถ้าไม่กำหนดหน้าที่ ให้ตั้งเป็นกรรมการกลาง

ข้อ 10 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

10.1 บริหารงานของเครือข่ายฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์มีอำนาจอื่น ๆ ตามข้อบังคับ

10.2 มีอำนาจออกระเบียบและวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกได้ปฏิบัติ โดยไม่ขัดกับระเบียบ

บังคับฉบับนี้

10.3 มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการได้

10.4 มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปีและประชุมทั่วไปตามแต่การตกลงของคณะกรรมการ

10.5 มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการในตำแหน่งอื่น ๆ ที่ยังมิได้กำหนดในข้อบังคับนี้

10.6 เก็บรักษาเงินตามแต่ข้อตกลงของคณะกรรมการและอนุมัติสิ่งจ่ายเงินของเครือข่ายฯ โดย

มีเหรียญกษาปณ์และรองประธานร่วมลงนามอนุมัติสิ่งจ่ายอีก 2 ท่าน หรือ 2 ใน 3 ท่านร่วมลงนาม

10.7 มีหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับที่กำหนดไว้

ข้อ 11 วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ และกรรมการอาจพ้นจากตำแหน่ง ดังนี้

11.1 ออกตามวาระ (2 ปี)

11.2 ตาย

11.3 ลาออก

11.4 ขาดสมาชิกภาพจากการเป็นกรรมการเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินในระดับอำเภอ

11.5 ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้ออกจากตำแหน่งด้วยมติเกินกว่าครึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด

11.6 ขาดการประชุม 3 คราวติดต่อกันโดยไม่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ

11.7 ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่งเมื่อได้สอบสวนเห็นว่าบกพร่องในความรู้

ประพฤดิหรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง

ข้อ 12 กรรมการที่ประสงค์จะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการและให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะกรรมการมีมติให้ลาออก

ข้อ 13 ตำแหน่งกรรมการเครือข่ายฯ ถ้าว่างลงก่อนครบกำหนดวาระ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งจากกรรมการเข้าดำรงตำแหน่งแทน แต่ผู้ดำรงตำแหน่งแทนให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระของกรรมการคนที่ดำรงตำแหน่งแทน

ข้อ 14 ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการผู้ประสานงานเพื่อร่วมปฏิบัติงานกับ คณะกรรมการเครือข่ายฯ ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 15 การประชุมของคณะกรรมการ ถ้ามีการลงมติ จะต้องมีการลงมติไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงถือเป็นองค์ประชุม แต่ถ้าถึงเวลานัดประชุม กรรมการยังไม่ครบองค์ประชุม ให้ประธานในที่ประชุมแจ้งเลื่อนการประชุมคราวต่อไป และนัดประชุมใหม่อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่เวลาว่างเสมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 วัน ในการประชุมครั้งหลังมีการเข้าร่วมการประชุมเท่าใดถือว่าครบองค์การประชุม

ข้อ 16 มติที่ประชุมของคณะกรรมการ ถือคะแนนเสียงข้างมาก ถ้าเท่ากันให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มได้ 1 เสียง

ข้อ 17 ในการประชุมกรรมการ ถ้าประธานและรองประธานไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่อยู่ในที่ประชุมเลือกกรรมการในที่ประชุมคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ข้อ 18 กรรมการไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 มีสิทธิขอให้ประธานเครือข่ายฯ เรียกประชุมกรรมการได้เมื่อมีเหตุผล โดยประธานต้องเรียกประชุมในเวลาอันควร

หมวดที่ 4 การประชุมใหญ่

- ข้อ 19 คณะกรรมการจะต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี
- ข้อ 20 การประชุมใหญ่สามัญประจำปีจะต้องมีวาระการประชุมอย่างน้อย ดังนี้
- 20.1 แลกเปลี่ยนกิจกรรมการดำเนินงานที่ผ่านมาในรอบปี
 - 20.2 แลกเปลี่ยนบัญชีรายรับ รายจ่าย และงบดุลในปีที่ผ่านมาให้สมาชิกทราบ
 - 20.3 เลือกตั้งกรรมการชุดใหม่เมื่อครบวาระ
 - 20.4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- ข้อ 21 การแจ้งกำหนดการประชุมใหญ่ ให้เลขาธิการเป็นผู้แจ้งกำหนดการประชุมใหญ่ให้สมาชิกทราบ โดยให้ระบุวัน เวลา และสถานที่ให้ชัดเจน และต้องแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน
- ข้อ 22 การประชุมใหญ่ถ้ามีมติใด ๆ เว้นแต่เสนอโดยคณะกรรมการคนใดคนหนึ่งต้องมีสมาชิกรับรองอย่างน้อย 5 คน
- ข้อ 23 กรรมการมีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิ์เฉพาะตัว จะแต่งตั้งกรรมการท่านอื่นลงคะแนนแทนตนมิได้
- ข้อ 24 การออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายๆ ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้กำหนดวิธีปฏิบัติในการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ประจำปี
- ข้อ 25 มติที่ประชุมใหญ่ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานเป็นผู้ชี้ขาด
- ข้อ 26 การประชุมใหญ่สามัญประจำปี จะต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงถือเป็นองค์ประชุม แต่ถ้าถึงเวลานัดประชุม สมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุมให้ประธานในที่ประชุมแจ้งเลื่อนการประชุมคราวนั้นไป และนัดประชุมใหม่อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่เวลาล่วงเลยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 วัน ในการประชุมครั้งหลังมีสมาชิกเข้าร่วมการประชุมเท่าใดถือว่าครบองค์การประชุม
- ข้อ 27 ในการประชุมใหญ่ของหรือฝ่ายๆ ถ้าประธานและรองประธานไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่อยู่ในที่ประชุมเลือกกรรมการในที่ประชุมคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

หมวดที่ 4 การประชุมใหญ่

- ข้อ 28 การแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมข้อบังคับ ต้องเป็นมติที่ประชุมใหญ่ โดยการเสนอแก้ไขข้อบังคับทำได้ ดังนี้
- 28.1 คณะกรรมการบริหารหรือฝ่ายๆ เสนอแก้ไข
 - 28.2 สมาชิกเสนอแก้ไข โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า 5 คน

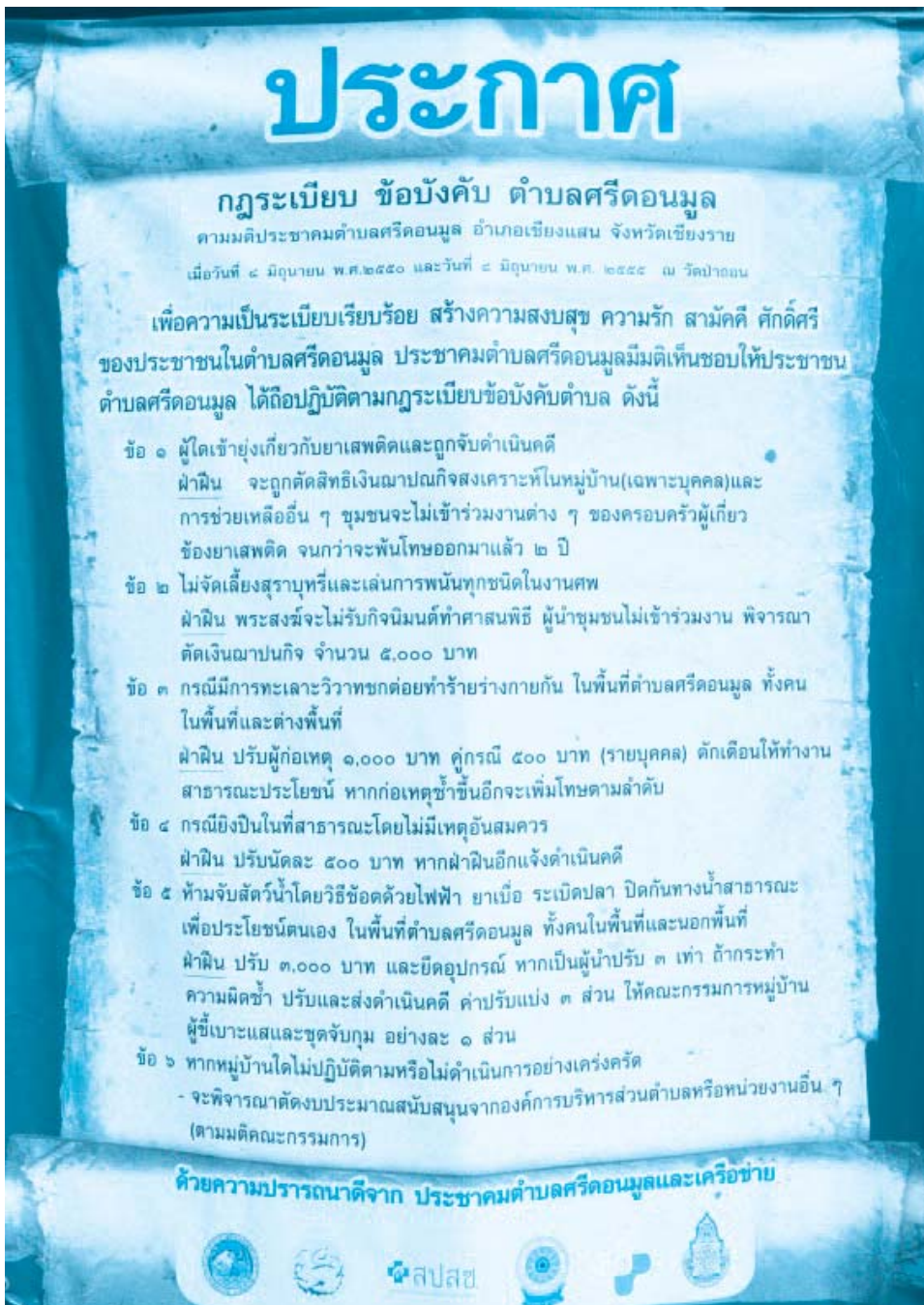
ศปป.๒ กอ.รমন.

กฎชุมชนเข้มแข็ง

กฎอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม
เป็นประโยชน์ต่อชุมชนแต่เพียงฝ่ายเดียว

- ข้อ ๑ สมาชิกร่วมประชุมกันเป็นนิตย
- ข้อ ๒ สมาชิกเริ่มประชุมและเลิกประชุมพร้อมกัน
ทำกิจที่พึงกระทำโดยพร้อมเพรียงกัน
- ข้อ ๓ สมาชิกยอมรับมติส่วนใหญ่ของที่ประชุม
ในการแก้ไขปัญหาของชุมชน
- ข้อ ๔ สมาชิกให้การยอมรับและเคารพผู้อาวุโส
- ข้อ ๕ สมาชิกให้การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส
ในสังคม(เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และ
คนที่ยากจนกว่า)
- ข้อ ๖ สมาชิกส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม
- ข้อ ๗ สมาชิกช่วยกันทำนุบำรุงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

“ร่วมแรงทุกคน ชุมชนเข้มแข็ง”

แบบการคัดเลือกโดยสมัครวิธี (ขั้นตอนที่ 7)

ผู้ค้า 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....

ผู้เช่า 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....

ผู้ส่งสัย(ค้า/เช่า) 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....

บัญชีรายละเอียดการประชาคมคัดแยกผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

บ้าน..... หมู่..... ต..... อ..... จ.พิษณุโลก

ผู้ค้า

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	คะแนน	หมายเหตุ
1			
2			
3			
4			
5			
6			

ผู้เช่า

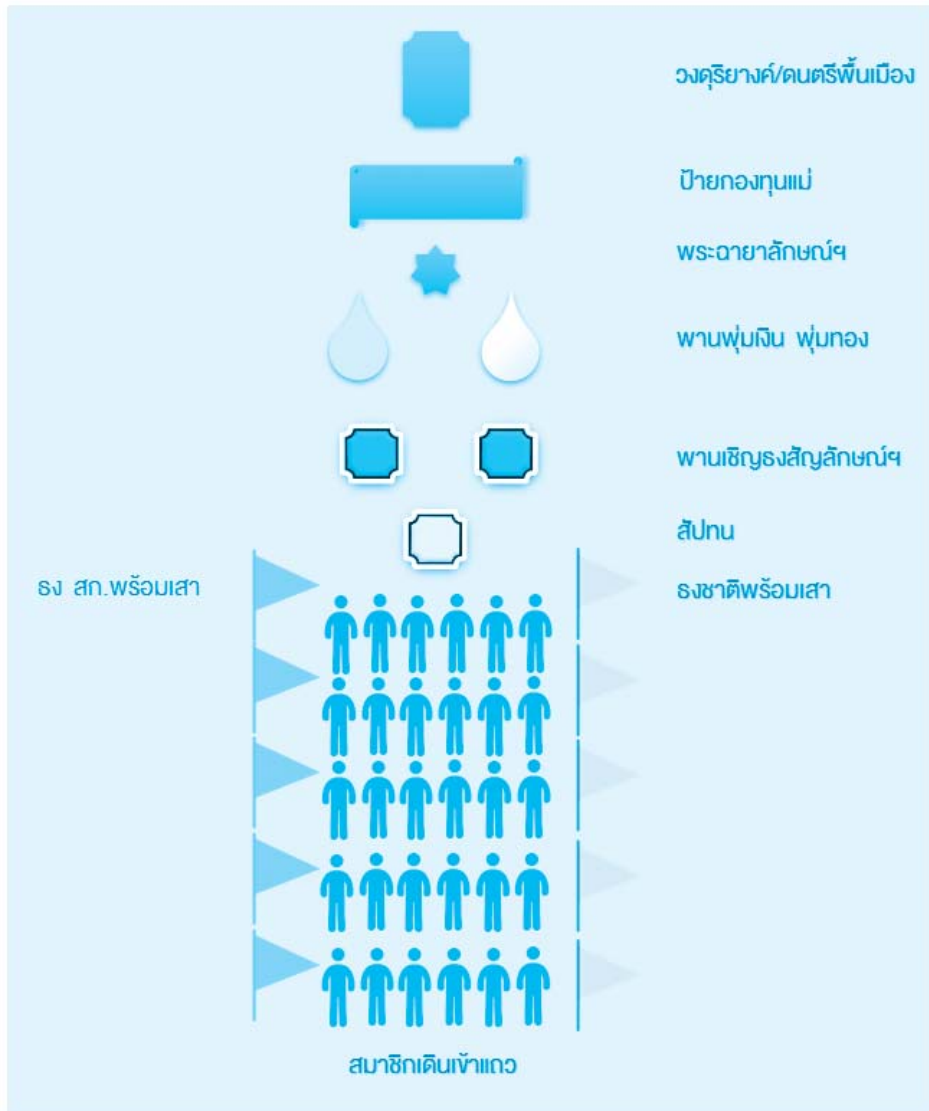
ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	คะแนน	หมายเหตุ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

ผู้ส่งสัย ค้า/เช่า

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	คะแนน	หมายเหตุ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

การจัดขบวนแห่ัญเชิญธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด

การจัดสำนักงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

พิธีเปิดการอบรมฯ

ขั้นตอนที่ 1 การทำความเข้าใจโครงการทุกครั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ขั้นตอนที่ 3 การรับสมัครสมาชิกเข้าร่วมโครงการ

ศปป.๒ กอ.รমন.

กฎชุมชนเข้มแข็ง

*กฎอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม
เป็นประโยชน์ต่อชุมชนแต่เพียงฝ่ายเดียว*

ข้อ ๑ สมาชิกร่วมประชุมกันเป็นนิตย
ข้อ ๒ สมาชิกเริ่มประชุมและเลิกประชุมพร้อมกัน
ทำกิจที่พึงกระทำโดยพร้อมเพรียงกัน
ข้อ ๓ สมาชิกยอมรับมติส่วนใหญ่ออกที่ประชุม
ในการแก้ไขปัญหของชุมชน
ข้อ ๔ สมาชิกให้การยอมรับและเคารพผู้อาวุโส
ข้อ ๕ สมาชิกให้การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส
ในสังคม(เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และ
คนที่ยากจนกว่า)
ข้อ ๖ สมาชิกส่งเสริมและรักษารัตนธรรมประเพณีที่ดีงาม
ข้อ ๗ สมาชิกช่วยกันทำนุบำรุงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

“ร่วมแรงทุกคน ชุมชนเข้มแข็ง”

กฎหลัก

ประกาศ

กฎระเบียบ ข้อบังคับ ตำบลศรีคอนมูล

ตามมติประชาคมตำบลศรีคอนมูล จังหวัดอุตรดิตถ์
เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ และ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ ศาลาประชาคม

เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย สร้างความสงบ ความรัก สามัคคี ดำรงศรัทธาของประชาชนในตำบลศรีคอนมูล ประชาชนตำบลศรีคอนมูลมีมติเห็นชอบให้ประชาชนตำบลศรีคอนมูล ได้ใช้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับตำบล ดังนี้

- ๑ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎระเบียบของชุมชนตำบลศรีคอนมูล
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกิน ๕ เดือน หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ
- ๒ ไม่ให้ตั้งสุราอยู่ในเขตความรับผิดชอบในตำบล
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกินสามปี หรือจำคุกไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ
- ๓ กรณีมีการชุมนุมหรือประท้วงของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลศรีคอนมูล ซึ่งคนในพื้นที่จะสงบสันติ
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกินสามปี หรือจำคุกไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ
- ๔ กรณีมีสิ่งปฏิกูลหรือสิ่งสกปรกในเขตชุมชน
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกินสามปี หรือจำคุกไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ
- ๕ ห้ามเล่นกีฬาในเขตชุมชนโดยมีเสียงดังรบกวน
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกินสามปี หรือจำคุกไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ
- ๖ ห้ามเล่นกีฬาในเขตชุมชนโดยมีเสียงดังรบกวน
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกินสามปี หรือจำคุกไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ
- ๗ ห้ามเล่นกีฬาในเขตชุมชนโดยมีเสียงดังรบกวน
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกินสามปี หรือจำคุกไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ
- ๘ ห้ามเล่นกีฬาในเขตชุมชนโดยมีเสียงดังรบกวน
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกินสามปี หรือจำคุกไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ

๙ ห้ามเล่นกีฬาในเขตชุมชนโดยมีเสียงดังรบกวน
จำคุก ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำและปรับ หรือปรับไม่เกินสามปี หรือจำคุกไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำและปรับ

กฎรอง

ขั้นตอนที่ 4 จัดตั้งกฎชุมชนเข้มแข็ง

ขั้นตอนที่ 5 การให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด

ขั้นตอนที่ 6 การจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด

ขั้นตอนที่ 7 การประชาสัมพันธ์แยกด้วยสันตวิธี

ขั้นตอนที่ 8 การทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 9 การรับรองครัวเรือนปลอดภัย
ขั้นตอนที่ 9.1 การรับรองครัวเรือน

ขบวนแห่อายุเจริญรุ่งสริยลักษณ์ครวีเรือปลอดกียจากยาเสพติด

ขั้นตอนที่ 9.2 พิธีมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด

การปลดธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยจากยาเสพติด

ขั้นตอนที่ 10 การรักษาสถานะชุมชนเข้มแข็ง

เพลง กองทุนแม่ของแผ่นดิน

คำร้อง/ทำนอง วีรวัฒน์ เต็งอำนวยการ
29 กรกฎาคม 2552

ดั่งสายฝนพรำ ให้ชื่นฉ่ำใจ
ด้วยน้ำพระทัยเปี่ยมความการุณล้ำค่า
สร้างความเข้มแข็งชุมชน ทุกคนร่วมแก้ปัญหา
ด้วยความเมตตาพึ่งพาผูกพัน

จากฟ้าประทาน เพื่อท้องถิ่นไทย
เหมือนเป็นสายใยผูกใจเราไว้ด้วยกัน
ให้รู้จักสามัคคี ให้มีจิตใจใฝ่ฝัน
ช่วยกันรักกันเตือนกันให้ทำดี

* จะขอตั้งปณิธานด้วยใจ
ยากเย็นเพียงใดเปลี่ยนใจไปก็ไม่มี
เกิดไว้ ร่วมจิตร่วมใจให้เต็มที่
วันนี้ พรุ่งนี้ ตลอดไป

“ขวัญถุง” เป็นทุน พร้อมพริ่ง “ศรุกรธา”
เสริมด้วย “ปัญญา” ช่วยพาให้เราสร้างบุญ
น้ำมือที่พร้อมจะให้ น้ำใจแผ่เผื่อเกื้อหนุน
ด้วยความซาบซึ้งพระคุณกองทุนแม่ *

พวงเราซาบซึ้งพระคุณกองทุนแม่

เพลง กองทุนแม่ของแผ่นดิน (ร่างสี่ภาค)

บรรเลง : กองดุริยางค์ทหารบก

คำร้อง/ทำนอง/เรียบเรียงฯ : รัยเอก สุระชัย ถวิลไพศ

(สร้อย) กองทุนแม่ของแผ่นดิน กองทุนแม่ของแผ่นดิน กองทุนแม่ของแผ่นดิน

(พร้อม) ขออวยชัย ในโครงการดี
ภัยยาเสพติด ขอให้หมดสิ้นไป (ซ้ำ)

พระราชินีท่านทรงห่วงใย
ทรงพระราชทานไว้กองทุนแม่ของแผ่นดิน (สร้อย)

(ภาคอีสาน)
หมู่เฮาอีสาน ได้สู้ส่ำรายทั่วถิ่น
ปกป้องรักษา เสริมสร้างความเข้มแข็ง (ซ้ำ)

ชุมชนหมู่บ้าน ทุกคนมาร่วมแรง
ยาเสพติดคอยแอมแฝง วจจัดให้พ้นชุมชน (สร้อย)

(ภาคเหนือ)
จ้าเจ้าชาวเหนือ ได้พึ่งพลังตัวเอง
คอยเฝ้าระวัง ต่อต้านภัยจากยา (ซ้ำ)

ไม่หวาดกลัวเกรง ช่วยกันแก้ปัญหา
เหล่าปวงประชา รอดพ้นจากยามารุกราน (สร้อย)

(ภาคใต้)
พี่น้องชาวใต้ มีขวัญและกำลังใจ
กองทุนของแม่ มีพระคุณล้ำค่า (ซ้ำ)

ด้วยน้ำพระทัย ที่ได้ทรงพระเมตตา
ปกป้องทวยเหล่า ให้พ้นจากยาเสพติด (สร้อย)

(ภาคกลาง)
จะเป็นหลักชัย ของคนไทยทั้งชาติ
อยู่อย่างพอเพียง ไทยรุ่งเรืองทุกที่ (ซ้ำ)

ผองประชาราษฎร์ได้อยู่ดีกินดี
ด้วยพระบารมีเป็นมิ่งขวัญเมืองสืบไป (สร้อย)

(พร้อม) ขออวยชัย ในโครงการดี
ภัยยาเสพติด ขอให้หมดสิ้นไป (ซ้ำ)

พระราชินีท่านทรงห่วงใย
ทรงพระราชทานไว้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุกรีพงษ์	จุลเจริญ	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายโชคชัย	แก้วป้อง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

หน่วยงานภาคีร่วมให้ข้อมูลการจัดทำ

1. กองอำนาจการรักษาคความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)
2. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.)

คณะผู้จัดทำ

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

นายทรงพล	วิชัยจักระ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
นางสาวจุฑาทิพย์	สมปราษฎนันท์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ
นางสมร	เพชรพรรณ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นายโกวิท	ยอศวิทยา	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นายธนพล	ทองแดง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวนฤมล	ปิฉิม	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวเฉลิมศรี	แหยมพลับ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน

นายเสนาะ	แสงมณี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
----------	--------	------------------------------

ผู้วิเคราะห์/เรียบเรียง

นางสมร	เพชรพรรณ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
กองแผนงาน		
นางสาวยุภารัตน์	พองคำมูล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ผู้พิสูจน์อักษร/จัดรูปแบบเอกสาร

นางสมร	เพชรพรรณ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวศิริพร	พรหมมา	เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน

ผู้ออกแบบปก

นางสาวศิริพร	พรหมมา	เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน
--------------	--------	---------------------------------

เดือน ปี ที่จัดพิมพ์	ธันวาคม	2562
จำนวนที่พิมพ์	2,360	เล่ม
ISBN	978-974-423-165-9	

จัดพิมพ์โดย

กลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ
สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน
โทรศัพท์ 0 2141 6546 โทรสาร 0 2143 8908 – 09

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น 3

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210 โทร.0 2141 6143

www.cdd.go.th